

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το περιοδικό *The New Yorker* και η *Νέα Ελληνική Λογοτεχνία*

THE
NEW YORKER

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΑΠΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, Α.Μ. 60110

Επιβλέπων καθηγητής: Νικόλαος Μαυρέλος, Καθηγητής του Τμήματος
Ελληνικής Φιλολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ, 2024

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:

«ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

**Το περιοδικό *The New Yorker* και η Νέα Ελληνική
Λογοτεχνία**

THE
NEW YORKER

ΤΣΙΑΠΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, Α.Μ. 60110

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Επιβλέπων καθηγητής: Νικόλαος Μαυρέλος, Καθηγητής του Τμήματος
Ελληνικής Φιλολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

2ο Μέλος: Κωνσταντίνος Δανόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής του
Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

3ο Μέλος: Αποστολή Περσία, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος
Ελληνικής Φιλολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ, 2024

DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE
SCHOOL OF CLASSICS AND HUMANITIES
DEPARTMENT OF GREEK PHILOLOGY

POSTGRADUATE COURSE

«TEXTS AND CULTURE»

MASTER DISSERTATION

The New Yorker magazine and the Modern Greek Literature

THE
NEW YORKER

TSIAPIS TRIANTAFYLLOS ANTONIOS, 60110

COMMITTEE OF EXAMINERS

Supervisor: Nikolaos Mavrelas, Professor of the Department of Greek Philology, Democritus University of Thrace

Member 2: Konstantinos Danopoulos, Assistant Professor of the Department of Greek Philology, Democritus University of Thrace

Member 3: Persia Apostoli, Assistant Professor of the Department of greek Philology, Democritus University of Thrace

ALEXANDROUPOLIS, 2024

Η έγκριση της παρούσας Διπλωματικής Μεταπτυχιακής Εργασίας από το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέως (παρ. 2 του άρθρου 202 του ν. 5343/1932).

Βεβαιώνεται ότι ο Τσιάπης Τριαντάφυλλος Αντώνιος είναι ο συγγραφέας της παρούσας εργασίας και ότι έχει αναφέρει ή παραπέμπει σε αυτή, ρητά και συγκεκριμένα, όλες τις πηγές, από τις οποίες έκανε χρήση δεδομένων, ιδεών, προτάσεων ή λέξεων, είτε αυτές μεταφέρονται επακριβώς (στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνεται ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από τον ίδιο προσωπικά ειδικά για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κείμενα και Πολιτισμός» του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης» (άρθρο 5.2 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Τ.Ε.Φ.) υπό την καθοδήγηση και τις υποδείξεις του επιβλέποντα Καθηγητή κ. Νικόλαο Μαυρέλο, και κατά τη διάρκεια εκπόνησης και συγγραφής της εργασίας τηρήθηκαν τα προβλεπόμενα από τον νόμο και τον αντίστοιχο εσωτερικό κανονισμό του Τμήματος. Έγιναν πλήρως σεβαστές οι Αρχές της Ακαδημαϊκής Ηθικής και του Κώδικα Δεοντολογίας, οι οποίες απαγορεύουν την παραποίηση των ερευνητικών/πνευματικών αποτελεσμάτων, την αναφορά ψευδών στοιχείων, την κατάχρηση της διανοητικής ιδιοκτησίας τρίτων και τη λογοκλοπή.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ειλικρινέστατα τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Νικόλαο Μαυρέλο αρχικά για την υπομονετική και λεπτομερέστατη ενασχόλησή του με την παρούσα Διπλωματική εργασία και το ξεδίπλωμα του υπέροχου κόσμου των λογοτεχνικών περιοδικών, την άμεση επικοινωνία και ανταπόκριση στις ερωτήσεις μου, καθώς και την καθοδήγηση στην πορεία της μελέτης. Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στους καθηγητές κ. Κωνσταντίνο Δανόπουλο, Επίκουρο Καθηγητή Νεοελληνικής Φιλολογίας και την Επίκουρη Καθηγήτρια κα. Περσία Αποστολή, που δέχτηκαν την πρόταση να οριστούν ως μέλη της τριμελούς επιτροπής αυτής της διπλωματικής εργασίας. Ευχαριστίες πρέπει να αποδοθούν σε όλους τους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ. «Κείμενα και Πολιτισμός» για τις γνώσεις που μας προσέφεραν σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη οφείλω να εκφράσω και στο τμήμα εξυπηρέτησης πελατών και ψηφιακού αρχείου του περιοδικού *The New Yorker* για τις άμεσες ανταποκρίσεις στα όποια ζητήματα προέκυψαν κατά την έρευνα του αρχείου του περιοδικού.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία σχετίζεται με την απήχηση της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας στο εξωτερικό, καθώς και την πρόσληψή της από τους ξένους κριτικούς λογοτεχνίας. Συγκεκριμένα, στην παρούσα διπλωματική εργασία θα διερευνηθεί η παρουσία λογοτεχνικών έργων της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας στο αμερικάνικο περιοδικό *The New Yorker*, ένα «πολιτιστικό» περιοδικό παγκόσμιας απήχησης, το οποίο συνδυάζει απaráμιλλο ρεπορτάζ και σχόλια για την πολιτική και τον πολιτισμό με χιούμορ και γελοιογραφίες, μυθοπλασία, ποίηση και λογοτεχνική ανάλυση και κριτική από το 1925 (έτος ίδρυσης περιοδικού) μέχρι το 2024 (τρέχον τεύχος). Δεδομένης της φήμης του και της ιδιαιτερότητάς του, ενώ αρχικά στόχευε στο αναγνωστικό κοινό της αστικής τάξης, πλέον εξαιτίας της αναγνωρισιμότητάς του και της απήχησης του απευθύνεται σε αναγνώστες από όλα τα μορφωτικά και πνευματικά επίπεδα (όπως και σε όλες τις κοινωνικές τάξεις). Συνεπώς, είναι ενδιαφέρον να εξεταστεί το πώς και σε τι ποσότητα και συχνότητα στα τεύχη του εκδίδονται κείμενα σχετικά με νέα ελληνικά λογοτεχνικά έργα ή σύγχρονους Έλληνες λογοτέχνες, όπως, επίσης, και ποιοι νεοέλληνες λογοτέχνες προβάλλονται και ποια έργα τους. Η έρευνα αυτή έχει σκοπό να διερευνήσει την παρουσία νεοελληνικών λογοτεχνικών έργων στο περιοδικό σε οποιαδήποτε μορφή: παρουσίαση, σχολιασμό-ανάλυση, λογοτεχνική κριτική και ποιοι γράφουν στο περιοδικό για την Νέα Ελληνική. Τέλος, η μεθοδολογία, που ακολουθήθηκε είναι η αποδελτίωση και αξιολόγηση του υλικού που εντοπίστηκε, διάκριση των κειμένων σε αυτά που θα περιληφθούν ή όχι και η παρουσίαση των πρώτων με χρονική σειρά. Αφού ερευνηθήκε το αρχείο των περιεχομένων έγινε αίτηση για δικαίωμα στο αρχείο του περιοδικού.

Λέξεις Κλειδιά:

1. Νεοελληνική λογοτεχνία
2. περιοδικό
3. λογοτεχνική κριτική
4. *The New Yorker*
5. ξένος τύπος

ABSTRACT

The present dissertation relates to the reception of the Modern Greek Literature abroad, as well as its reception by foreign literary critics. Specifically, this dissertation will explore the presence of literary works of Modern Greek Literature in the American magazine *The New Yorker*, a "cultural" magazine of global appeal, which combines unparalleled reportage and commentary on politics and culture with humor and cartoons, fiction, poetry and literary analysis and criticism from 1925 (the year when the magazine was founded) to 2024 (current issue). Given its reputation and specificity, while initially aimed at the middle-class readership, nowadays, because of its recognition and appeal, it targets to readers from all educational and intellectual levels (as well as all social classes). Therefore, it is interesting to examine how and in what quantity and frequency its issues publish texts on Modern Greek literary works or contemporary Greek writers, as well as which Modern Greek writers are featured and which of their works. This research aims to investigate the presence of Modern Greek literary works in the magazine in any form: presentation, commentary-analysis, literary criticism and, additionally, to examine who writes about Modern Greek literature in the journal and to investigate the possible existence of citations or bibliographical references in these articles. Finally, the methodology followed is the deciphering and evaluation of the material identified, the differentiation of the texts into those which will be included or not and the presentation of the first ones in chronological order. Once the archive of contents was researched, a request for a right to the journal archive was made.

Key words:

1. Modern Greek literature
2. Magazine
3. literary criticism
4. *The New Yorker*
5. foreign press

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το *The New Yorker* είναι ένα διάσημο αμερικανικό περιοδικό, γνωστό για το χαρακτηριστικό του μείγμα ρεπορτάζ, σχολίων, κριτικής, δοκιμίων, μυθοπλασίας, σάτιρας, κινούμενων σχεδίων και ποίησης. Ιδρύθηκε το 1925 από τον Harold Ross και από τότε μέχρι και το τρέχον τεύχος έχει καταστεί μια εμβληματική έκδοση που αναγνωρίζεται παγκόσμια για τη σε βάθος δημοσιογραφία και την πολιτιστική πολυπλοκότητά του. Ο Ross είχε ως στόχο να δημιουργήσει μια έκδοση περιοδικού που να ανταποκρίνεται στις Νεοϋορκέζικες μητροπολιτικές ευαισθησίες των ανερχόμενων λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών κύκλων της πόλης. Το πρώτο τεύχος κυκλοφόρησε στις 21 Φεβρουαρίου 1925, με εξώφυλλο εικονογράφησης του Rea Irvin, το οποίο παρουσίαζε τον εμβληματικό πλέον δανδή Eustace Tilley. Έτσι, από την αρχή, το *The New Yorker* διακρίθηκε για το αστικό του ύφος, το αιχμηρό του πνεύμα και τη σχολαστική προσοχή στη λεπτομέρεια. Το όραμα του Ρος ήταν να εκδώσει ένα περιοδικό που δεν ήταν μόνο διασκεδαστικό αλλά και πνευματικά διεγερτικό. Αυτή η προσέγγιση προσέλκυσε γρήγορα μια σειρά από ταλαντούχους συγγραφείς και σκιτσογράφους, όπως η Dorothy Parker, ο Robert Benchley και ο James Thurber, οι συνεισφορές των οποίων βοήθησαν να καθοριστεί ο πρώιμος χαρακτήρας του περιοδικού. Από το 1925 είναι γνωστό για την ποιοτική του κάλυψη στους τομείς της λογοτεχνίας, της τέχνης, της πολιτικής και της κοινωνίας, δημοσιεύοντας άρθρα, δοκίμια, κριτικές βιβλίων, διηγήματα και ποιήματα από γνωστούς και ανερχόμενους συγγραφείς. Από την ίδρυσή του το 1925 μέχρι το 1960, το περιοδικό βρισκόταν σε συνεχή διαδικασία διαμόρφωσης και βελτίωσης ως προς το περιεχόμενο, το στυλ, τη θεματική, αλλά και τη διαρκή ανταπόκριση του περιοδικού στις ανάγκες του ευρέως αναγνωστικού κοινού, στο οποίο απευθύνεται. Μετά από αυτήν τη χρονική περίοδο καθιέρωσε τον εαυτό του ως κορυφαία δύναμη στη λογοτεχνία, τη δημοσιογραφία, και την πολιτιστική ανάλυση. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την άνθηση της εκδοτικής του πολιτικής και τη διαμόρφωση ενός ιδιαίτερου ύφους και περιεχομένου, ακολουθώντας τη δέσμευσή του στην ποιότητα, οδηγώντας το περιοδικό να διαμορφώσει έναν μοναδικό χώρο στα αμερικανικά μέσα ενημέρωσης, επηρεάζοντας γενιές συγγραφέων, αναγνωστών και πολιτιστικών σχολιαστών, αλλά και αναγνωστών.

Η εύρεση του υλικού έγινε κατόπιν εξέτασης όλων των τευχών του περιοδικού τεύχος προς τεύχος και περαιτέρω διασταύρωση περιεχομένου μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του περιοδικού¹. Η ταξινόμηση του υλικού έγινε χρονολογικά και κατανεμήθηκε σε κεφάλαια αντίστοιχα με τις περιόδους του περιοδικού, όπου ανήκουν. Συγκεκριμένα, προέκυψαν δύο κεφάλαια, τα οποία αποτελούν την δεύτερη περίοδο του περιοδικού, με εκδότη τον William Shawn (1951-1987) και την τρίτη περίοδο του περιοδικού (1988 μέχρι σήμερα) μετά την ένταξή του στην εταιρία κολοσσό των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης *Condé Nast*, αφού από την έρευνα δεν προέκυψε υλικό από την πρώτη περίοδο του περιοδικού με εκδότη τον Harold Ross (1925-1951). Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί ότι από την έρευνα και τελική καταγραφή του υλικού αποκλείστηκαν άρθρα, που περιείχαν απλές αναφορές σε Νεοέλληνες λογοτέχνες, οι οποίες εξυπηρετούσαν άλλους σκοπούς στο εκάστοτε άρθρο, όπου εντοπίστηκαν. Επίσης, αποκλείστηκε σύνολο άρθρων με σποραδικές αναφορές ονομάτων νέων ελλήνων λογοτεχνών, οι οποίες αποτελούσαν απλές ονομαστικές αναφορές και ανήκαν κυρίως στην πρώτη περίοδο του περιοδικού (1925-1951). Τέλος, αποκλείστηκαν άρθρα με παρουσιάσεις ή κριτική θεατρικών ή τηλεοπτικών μεταφορών έργων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, όπως για παράδειγμα άρθρα σχετικά με τον Βασίλη Βασιλικό και το *Z*, την ταινία του Κώστα Γαβρά, ή κριτική της ταινίας *Zorba the Greek*, που είναι βασισμένη στο μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη, *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*, καθώς οι απαιτήσεις της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και η επιλογή των αναφορών της εργασίας είναι αυστηρότερες, επομένως απαιτούνται πιο σύνθετες και αναλυτικές αναφορές αντί για απλές. Ακόμα, η επίτευξη επιστημονικής ακρίβειας στην ανάλυση του θέματος της εργασίας απέκλεισε τη χρήση απλών αναφορών μπορεί να μην επαρκεί για να περιγράψει σύνθετα επιχειρήματα ή θεωρίες. Οι σύνθετες αναφορές επιτρέπουν μια πιο λεπτομερή ανάλυση των πηγών και μια καλύτερη τεκμηρίωση της υπόθεσης εργασίας. Συνεπώς το υλικό, που επιλέχθηκε για παρουσίαση αφορά άρθρα στο περιοδικό *The New Yorker*, τα οποία αποτελούν εξολοκλήρου σχολιασμό ή παρουσίαση εκδόσεων ή λογοτεχνικής κριτικής έργων Νέων Ελλήνων Λογοτεχνών.

Τέλος, η παρούσα διπλωματική εργασία επιχειρεί μια πρώτη καταγραφή της ύπαρξης ουσιαστικού σχολιασμού ή ενασχόλησης της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας

¹ Περαιτέρω διασταύρωση του υλικού έγινε εξετάζοντας και το *Ευρετήριο* του περιοδικού, που συνέταξε ο Johnson. Βλ. Johnson, R. O. (1969-1976), *An Index to Literature in the "New Yorker"*, 3 τόμοι, The Scarecrow Press: New Jersey.

εντός ενός ξενόγλωσσου περιοδικού, το οποίο δεν είναι φιλολογικό, δηλαδή δεν ασχολείται αμιγώς με φιλολογική ανάλυση ή λογοτεχνική κριτική κειμένων και λογοτεχνών, αλλά ενός περιοδικού ευρύτερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος, το οποίο δεν απευθύνεται σε ακαδημαϊκό κοινό παρά σε έναν μέσο μορφωμένο αστό αναγνώστη. Η διάταξη την καταγραφής και ανάλυσης έγινε ως εξής: αρχικά σε μορφή πίνακα παρατίθεται η καταγραφή του συγκεντρωθέντος υλικού σε μορφή απλής καταγραφής στο *Παράρτημα* της εργασίας. Έπειτα, ακολουθεί σχολιασμός του περιεχομένου του υλικού στο κυρίως μέρος της εργασίας, όπου το ίδιο το άρθρο, που παρατίθεται, το επιτρέπει, εφόσον υπάρχουν άρθρα με εκτενείς αναλύσεις ενός συγγραφέα ή λογοτεχνικού έργου και άρθρα με σύντομη παρουσίαση ενός βιβλίου, συγγραφέα ή παραθέτουν απλά ένα σύντομο σχόλιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ *THE NEW YORKER*

1.1 Συστατικό σημείωμα του περιοδικού

Τίτλος	<i>The New Yorker</i>
Εκδότης	Condè Nast
Συντάκτες	Howard Ross William Shawn Εκδοτικός όμιλος Condè Nast
Περίοδος έκδοσης	1925-σήμερα
Τιμή	Κυμαίνεται από 5.00 – 8,99 \$

1.2 Κύρια Χαρακτηριστικά και ταυτότητα του *The New Yorker*:

A. Εκδοτική Πολιτική και Στυλ

Το περιοδικό διακρίθηκε για το εκλεπτυσμένο και καλλιεργημένο ύφος του, που συνδυάζει τη σοβαρή δημοσιογραφία με το χιούμορ και τη σάτιρα. Ο Harold Ross στόχευε να δημιουργήσει ακριβώς ένα τέτοιο έντυπο, που θα απευθυνόταν σε ένα καλλιεργημένο αστικό κοινό, με έντονη αίσθηση του χιούμορ και της κοινωνικής παρατήρησης. Συνεπώς, το στυλ γραφής είναι συνήθως εκλεπτυσμένο, καλά δομημένο και συχνά περιλαμβάνει μια χαρακτηριστική νεοϋορκέζικη εξυπνάδα και κομψότητα πετυχαίνοντας να εξισορροπεί τη σοβαρότητα με το χιούμορ, προσφέροντας ένα μείγμα από βαθιά αναλυτικά άρθρα και πιο ελαφρύ, διασκεδαστικό περιεχόμενο.

B. Ακροατήριο και Συχνότητα δημοσίευσης

Το περιοδικό απευθύνεται σε ένα μορφωμένο και καλλιεργημένο αστικό αναγνωστικό κοινό, ελκυστικό σε όσους ενδιαφέρονται για υψηλής ποιότητας δημοσιογραφία, λογοτεχνία και τέχνες². Έχει μια βάση πιστών συνδρομητών τόσο εγχώρια όσο και παγκόσμια και θεωρείται σημαντική επιρροή μεταξύ διανοουμένων, συγγραφέων και στοχαστών. Το *The New Yorker* εκδίδεται εβδομαδιαία, 47 φορές

² Βλ. και Verdaasdonk, H. (1983), «Social and economic factors in the attribution of literary quality», *Poetics* 12 (4-5), σελ. 383-395 και Verdaasdonk, H., Seegers, G. (1990), «The impact of socioeconomic variables on cultural behavior: The case of subscribers to literary magazines», *Poetics* 19 (4), σελ. 359-375.

ετησίως, με πέντε από αυτά τα τεύχη να καλύπτουν χρονικά διαστήματα δύο εβδομάδων.

Γ. Λογοτεχνία και Διηγήματα

Το περιοδικό καθιέρωσε ως κύριο χαρακτηριστικό του τη δημοσίευση υψηλής ποιότητας διηγημάτων³. Ενδεικτικά, συγγραφείς όπως οι Francis Scott Fitzgerald, J. D. Salinger και Raymond Carver δημοσίευσαν έργα τους στο περιοδικό. Ταυτόχρονα, το περιοδικό αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα για νέους και ανερχόμενους συγγραφείς, προσφέροντάς τους μια πολιτισμική πλατφόρμα για να παρουσιάσουν τη δουλειά τους σε ένα ευρύ κοινό.

Δ. Δημοσιογραφία και Ρεπορτάζ

Με την πάροδο των χρόνων, το *The New Yorker* έγινε γνωστό και για τα εκτενή και αναλυτικά κοινωνικά και πολιτικά ρεπορτάζ του, για την αυστηρή ερευνητική του δημοσιογραφία, τις λεπτομερείς αναφορές σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως η πολιτική, οι διεθνείς υποθέσεις, ο πολιτισμός, η επιστήμη και άλλα. Η συνεργασία του με δημοσιογράφους, όπως οι Joseph Mitchell και John Hersey ανέβασε τον πήχη της ερευνητικής δημοσιογραφίας. Ορόσημο αποτέλεσε το 1946, όταν ο Hersey δημοσίευσε το περίφημο άρθρο του "Hiroshima", που αφηγήθηκε τις επιπτώσεις της ατομικής βόμβας στους κατοίκους της Χιροσίμα με το άρθρο αυτό να θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα δημοσιογραφικά κείμενα του 20ού αιώνα και το "Silent Spring" της Rachel Carson, το οποίο έπαιξε καθοριστικό ρόλο στο περιβαλλοντικό κίνημα.

Ε. Καρικατούρες και Σκίτσα

Οι καρικατούρες και τα σκίτσα αποτελούν βασικό κομμάτι της ταυτότητας του περιοδικού. Καλλιτέχνες όπως οι Peter Arnott, Charles Adams και Saul Steinberg συνέβαλαν στο χαρακτηριστικό ύφος του περιοδικού. Οι γελοιογραφίες του περιοδικού χαρακτηρίζονται από την ευστροφία και την ιδιοτροπία τους και έχουν γίνει από μόνες τους πολιτιστική Λυδία λίθος, χρησιμοποιώντας την τέχνη τους για να κάνουν αιχμηρά σχόλια για τη σύγχρονη ζωή. Η εσωτερική διακόσμηση είναι

³ Weber, R. (1978), «Letting Subjects Grow: Literary Nonfiction from the New Yorker», *The Antioch Review* 36 (4), σελ. 486-99.

καθαρή και κλασική, με έμφαση στην αναγνωσιμότητα και την κομψότητα, ενώ τα σκίτσα συνδύαζαν το χιούμορ με την κοινωνική παρατήρηση, προσθέτοντας μια ελαφρότητα και έναν παιχνιδιάρικο τόνο στο περιεχόμενο. Αδιάσειστη απόδειξη να αποτελούν τα εξώφυλλα του περιοδικού, τα οποία θεωρούνται έργα τέχνης, καθιστώντας το διάσημο για τα εμβληματικά του εξώφυλλα, που συχνά δημιουργούνται από διάσημους καλλιτέχνες, αντανακλώντας τα τρέχοντα γεγονότα ή τις πολιτιστικές τάσεις.

ΣΤ. Κριτική και Δοκίμια

Το περιοδικό φιλοξένησε κριτικές βιβλίων, ταινιών, θεάτρου και τέχνης, γραμμένες από καταξιωμένους κριτικούς. Οι κριτικές αυτές συνέβαλαν στη διαμόρφωση της δημόσιας γνώμης και στην προώθηση νέων έργων και τάσεων. Τα δοκίμια που δημοσιεύονταν στο περιοδικό κάλυπταν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, από την πολιτική και την κοινωνία μέχρι τη φιλοσοφία και την επιστήμη.

Ζ. α. Ιστορικές και πολιτιστικές επιπτώσεις

Κατά τη διάρκεια των δεκαετιών, το *The New Yorker* έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αμερικανική λογοτεχνική και δημοσιογραφική ιστορία, καθώς υπήρξε μια πλατφόρμα για μερικούς από τους πιο σημαντικούς συγγραφείς και δημοσιογράφους, συμπεριλαμβανομένων των E. B. White, Dorothy Parker, John Updike και πολλών άλλων. Το περιοδικό έχει λάβει πολλά βραβεία για τη δημοσιογραφία και τη μυθοπλασία του, συμπεριλαμβανομένων πολλών National Magazine Awards, ενώ τα κινούμενα σχέδια του συχνά αναφέρονται και αναδημοσιεύονται από άλλα περιοδικά ή εφημερίδες της Νέας Υόρκης, καθώς είναι γνωστά για την ευφυΐα και το μοναδικό τους στυλ, έχοντας καταστεί ως ένα πολιτιστικό φαινόμενο,.

β. Ψηφιακή Παρουσία στη σύγχρονη εποχή

Εκτός από την έντυπη έκδοσή του, το *The New Yorker* έχει μια ισχυρή ψηφιακή παρουσία από το 2014, με έναν ολοκληρωμένο ιστότοπο (<https://www.newyorker.com/>) που περιλαμβάνει άρθρα από το περιοδικό καθώς και περιεχόμενο αποκλειστικά προσβάσιμο μόνο στο διαδίκτυο. Προσφέρει ψηφιακές συνδρομές, μια εφαρμογή για κινητά και μια σειρά podcasts, καθιστώντας το

περιεχόμενό της προσβάσιμο σε παγκόσμιο κοινό. Το περιοδικό *The New Yorker* άνοιξε την online πρόσβαση στο αρχείο του, επεκτείνοντας τα σχέδιά του για τη λειτουργία ενός φιλόδοξου σύγχρονου ιστότοπου και εγκαινιάζοντας ένα συνδρομητικό μοντέλο με πληρωμή.

Συμπερασματικά, το *The New Yorker* από το 1925 μέχρι το 1960 καθιερώθηκε παγκόσμια ως ένα από τα κορυφαία λογοτεχνικά και δημοσιογραφικά έντυπα της εποχής. Παρά το γεγονός ότι οι εκδότες του *The New Yorker* χαρακτήρισαν το περιοδικό ως «πολιτισμικό περιοδικό», δηλαδή ως ένα πολιτισμικό περιοδικό, λογοτεχνίας και ειδήσεων, το περιεχόμενό του συγκεντρώνει πολλά στοιχεία λογοτεχνικού περιοδικού⁴. Συγκεκριμένα, το *The New Yorker* από το πρώτο τεύχος ζητά από συγγραφείς ποίησης ή μυθοπλασίας να καταθέτουν στο περιοδικό έργα τους, με σκοπό την έκδοσή τους στα τεύχη του, ενώ από το 1945 δημοσιεύει και λογοτεχνικές κριτικές έργων αμερικάνικης και παγκόσμιας λογοτεχνίας⁵. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι από το 1925 μέχρι και το 2015 έχουν δημοσιευθεί στο περιοδικό 55 διηγήματα και 115 μυθιστορήματα ως προδημοσίευση, ενώ έχουν δημοσιευθεί 515 κεφάλαια μυθιστορημάτων υπό έκδοση με σκοπό τη διαφήμιση της κυκλοφορίας τους και την προώθησή τους στο αναγνωστικό κοινό⁶. Τέλος, στα παραπάνω πρέπει να προστεθεί ότι σε αυτό το περιοδικό έκανε την πρωταρχική της εμφάνιση μια νέου είδους δημοσιογραφική γραφή⁷, αυτή της λογοτεχνικής και αφηγηματικής δημοσιογραφίας, που εισήγαγε ο John Hersey με το άρθρο του «Hiroshima» στο περιοδικό το 1946⁸. Συνεπώς, η συνεισφορά του περιοδικού στην ανάδειξη της λογοτεχνίας, της δημοσιογραφίας, και της κριτικής παραμένει ανεκτίμητη.

Με την επιμέλεια και το ύφος του, διαμόρφωσε ένα νέο πρότυπο για τα περιοδικά και συνέβαλε στην προώθηση της κουλτούρας και της σκέψης του 20ού αιώνα. Συνολικά, το *The New Yorker* ξεχωρίζει για τη δέσμευσή του στη γραφή

⁴ Richards, M. P. (2000), «What was *The New Yorker*?», *Soundings: An Interdisciplinary Journal*, 83 (3/4), σελ. 543-545.

⁵ Donaldson, S. (1975), «The New Yorker, Old and New [Review of Thurber: A Biography; Here at The New Yorker; Thurber: A Collection of Critical Essays; Pieces of the Frame; Vinegar Puss; The New Yorker Album of Drawings 1925-1975, by B. Bernstein, B. Gill, C. S. Holmes, J. McPhee, & S. J. Perelman]», *The Sewanee Review* 83 (4), σελ. 676-685.

⁶ Τα στοιχεία προέκυψαν από την προσωπική καταγραφή των δεδομένων του συγγραφέα της παρούσας διπλωματικής εργασίας κατά την αποδελτίωση του περιοδικού.

⁷ Katz, T. (2015). «Anecdotal History: the “New Yorker”, Joseph Mitchell, and Literary Journalism», *American Literary History* 27 (3), σελ. 461-486.

⁸ Hersey, J. (31 August 1946), «A reporter at large, Hiroshima», *The New Yorker*, σελ. 15-70.

υψηλής ποιότητας, τη διορατική ανάλυση και τον πολιτισμικό σχολιασμό, καθιστώντας το μια σημαντική φωνή στα αμερικανικά μέσα ενημέρωσης.

Το *The New Yorker* αποτελεί απόδειξη της διαχρονικής δύναμης του γραπτού λόγου και της σημασίας της προσεγμένης, εμπειριστατωμένης δημοσιογραφίας. Η κληρονομιά της λογοτεχνικής αριστείας και του πολιτιστικού σχολιασμού συνεχίζει να εμπνέει και να ενημερώνει, καθιστώντας την έναν πολύτιμο θεσμό των αμερικανικών μέσων ενημέρωσης. Καθώς πλησιάζει στην εκατονταετηρίδα του, το *New Yorker* παραμένει ένα παγκόσμιο ορόσημο πνευματικής αυστηρότητας και δημιουργικής έκφρασης, αποδεικνύοντας με συνέπεια ότι το ποιοτικό περιεχόμενο μπορεί να ευδοκιμήσει σε κάθε εποχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

2.1. ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Το εξώφυλλο του περιοδικού από την ίδρυσή του μέχρι και τη σημερινή του έκδοση αποτελεί το σημείο αναφοράς του περιοδικού. Κάθε εξώφυλλο κυριολεκτικά αποτελεί ένα έργο τέχνης. Το όνομα του περιοδικού τοποθετείται πάντα στο επάνω μέρος του εξωφύλλου μαζί με την τιμή του, με το υπόλοιπο εξώφυλλο να παίζει το ρόλο ενός καμβά, στον οποίο θα αποτυπωθεί ένα σκίτσο, που θα σχολιάζει καυστικά καθημερινά κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα των Νεοϋορκέζων, καθώς στο σύνολό τους τα έργα τέχνης αυτά περιλαμβάνουν ειρωνικό σχολιασμό της ζωής. Αξιοπρόσεκτο είναι το ότι το *The New Yorker* δεν αμαυρώνει ποτέ το εξώφυλλό του με μουτζούρες ή αφηρημένα σχέδια και δεν πληροφορεί για το περιεχόμενο κάθε τεύχους. Το σκεπτικό πίσω από αυτήν την επιλογή είναι απλό: όλες οι εκδόσεις του περίπτερου (εφημερίδες, περιοδικά, κόμικς, βιβλία τσέπης) θα έχουν ένα εξώφυλλο με τους τίτλους και τα θέματα, που περιέχουν, ενώ με αυτόν τον τρόπο, ο αναγνώστης πρέπει να ανοίξει το περιοδικό για να ανακαλύψει το περιεχόμενό του, παρακινούμενος από ενθουσιασμό από το καλλιτεχνικό εξώφυλλο, από ενδιαφέρον για το τι μπορεί να περιέχει ένα τέτοιο περιοδικό ή από απλή περιέργεια, καθώς το εξώφυλλο έλκει την προσοχή του αναγνώστη⁹.

⁹ Βλ. αναλυτική προσέγγιση του θέματος από τους Françoise Mouly και Lawrence Weschler στη μελέτη Mouly, F., Weschler, L. (2000), *Covering the New Yorker: Cutting-Edge Covers from a Literary Institution*. Abbeville Publishing Group: New York.

Τέλος, κάθε χρόνο, τη δεύτερη εβδομάδα του Φεβρουαρίου ή αλλιώς σε κάθε επέτειό του, το *The New Yorker* κυκλοφορεί το επετειακό του εξώφυλλο, έναν πίνακα ζωγραφικής ενός δανδή του 19ου αιώνα που εξετάζει μια πεταλούδα μέσα από ένα μονόκλ¹⁰, σχεδιασμένο από τον Rea Irvin, τον πρώτο καλλιτεχνικό συντάκτη του περιοδικού: το όνομα του δανδή είναι Eustace Tilly και είναι βασισμένος σε μια καρικατούρα του 1834 του τότε Count d'Orsay, που εμφανίστηκε ως εικονογράφηση¹¹ στην 11η έκδοση της *Encyclopædia Britannica*.

2.2. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ο αναγνώστης όταν ανοίξει το τεύχος συναντά μερικές ολοσέλιδες διαφημίσεις, όπου μετά από αυτές βρίσκει τον «Πίνακα των Περιεχομένων». Πάλι υπάρχει ο Tilly πάνω από το λογότυπο σε μερικά τεύχη. Το πρώτο που παρατηρεί ο αναγνώστης είναι ότι τα πάντα στο περιοδικό δημοσιεύονται κάτω από μια κεφαλίδα: όλα τα άρθρα του περιοδικού τοποθετούνται κάτω από μία κεφαλίδα, με αυτό να συμβαίνει, γιατί οι κεφαλίδες δημιουργούνται μόνο για μια σειρά άρθρων σχετικά με το ίδιο θέμα. Μερικές φορές οι κεφαλίδες χωρίζονται σε υποενότητες με υπότιτλους, γιατί ειδικά στις αρχές της έκδοσης του περιοδικού μερικές φορές δημιουργούνταν ένα πρόβλημα: τι γίνεται στην περίπτωση που πρέπει να εκδοθεί ένα άρθρο άπαξ, που δεν ταίριαζε στις θεματικές του τεύχους; Το περιοδικό βρήκε τη λύση δημιουργώντας αρκετές φορές κεφαλίδες με αόριστους τίτλους που μπορούσαν να χωρέσουν σχεδόν οτιδήποτε. Μερικοί από τους αόριστους τίτλους αυτών των ενότητων ήταν «Ανακλάσεις», «Κραυγές και Ψίθυροι», «Εμπρός και προς τα πάνω με τις Τέχνες», «Γράμματα από [και κάποιο όνομα συνήθως τοποθεσίας]¹²».

Η κεφαλίδα, που αναφέρεται στην μεγαλύτερη ομαδοποίηση άρθρων είναι «Μυθοπλασία». Αναλυτικότερα η ομαδοποίηση είχε ως εξής: στις πρώιμες εκδόσεις του περιοδικού υπήρχαν συνήθως τρία μυθιστορήματα ανά τεύχος, που κατανέμονταν ομοιόμορφα σε όλο το τεύχος, στις πρώτες σελίδες, στο μεσαίο τμήμα του τεύχους και στο τέλος. Αργότερα, όταν άρχισε και η δημοσίευση εκτενών μη λογοτεχνικών άρθρων, το περιοδικό αντικατέστησε κάποια μυθοπλασία με αυτά τα άρθρα, μεταφέροντας τις ιστορίες στο τελευταίο μέρος του περιοδικού. Το δεύτερο τμήμα

¹⁰ Βλ. Εικόνα 1 του Παραρτήματος.

¹¹ Βλ. Εικόνα 2 του Παραρτήματος.

¹² Βλ. εικόνα 3 του Παραρτήματος.

ομαδοποίησης είναι για την κριτική. Ο τυπικός Νεοϋορκέζος της εποχής της έκδοσης του περιοδικού ενδιαφέρεται παρακολουθεί την καινοτομία και την εξέλιξη στον πολιτισμό, συνεπώς το *The New Yorker* όφειλε να παρέχει κριτικές βιβλίων, χορού, μουσικής, θεάτρου, κινηματογράφου ακόμα και τηλεόρασης. Τέλος, η τελευταία ομάδα άρθρων αφορούσε την ποίηση με το περιοδικό να περιέχει τουλάχιστον δύο ποιήματα ανά τεύχος. Όλα αυτά τα παραπάνω στοιχεία ήταν τυπωμένα με συγκεκριμένη γραμματοσειρά και κομψή διάταξη στο σύνολο του περιοδικού. Αυτά σχεδιάστηκαν από τον πρώτο καλλιτεχνικό συντάκτη του περιοδικού, Rea Irvin, και παρέμειναν κλασικά μέχρι σήμερα, ωστόσο τροποποιήθηκαν ελαφρώς υπό την επιμέλεια της Tina Brown.

2. 3. ΕΜΠΡΟΣΘΙΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Αμέσως μετά τον πίνακα περιεχομένων βρίσκουμε τη στήλη με τους "Συντελεστές"¹³, όπου παρουσιάζονται οι άνθρωποι που έχουν δημοσιεύσει ή εργαστεί στο εκάστοτε τεύχος του περιοδικού. Η επόμενη ενότητα είναι το «The Mail», που είναι οι επιστολές, που έχουν σταλεί στον εκδότη. Ακολουθεί η πρώτη μεγάλη ενότητα του περιοδικού με τίτλο «Συνέχεια για την πόλη», το οποίο είναι μια λίστα με όλη τα ψυχαγωγικά γεγονότα, που θα λάβουν χώρα στη Νέα Υόρκη τις επόμενες δύο εβδομάδες, συμπεριλαμβανομένων παραγωγές Broadway, θέατρο, κινηματογράφος, μπαλέτα, όπερες, νυχτερινή ζωή και παραστάσεις ορχήστρας. Αυτή η ενότητα βοηθά τον αστό καλλιτεργημένο Νεοϋορκέζο να προγραμματίσει την εβδομάδα του, ώστε να παρακολουθήσουν, εάν ενδιαφέρονται, τα δρώμενα της πόλης. Διάσπαρτα σε μια πλαϊνή γραμμή υπάρχει μία στήλη, που ονομάζεται «Σημειωματάριο του Κριτικού», που είναι ακριβώς αυτό που ακούγεται, καλλιτεχνικές κριτικές σημειώσεις πάσης φύσεως. Αμέσως μετά ακολουθεί το φημισμένο «Talk of the Town»: η στήλη αυτή είναι η καρδιά και η ψυχή του περιοδικού και ξεκινά με μια υποενότητα που ονομάζεται «Σημειώσεις και Σχόλια», όπου τα σχόλια ξεκίνησαν ως σατιρικό άρθρο για την πόλη της Νέας Υόρκης και ποτέ δεν ασχολήθηκαν με σοβαρά πολιτικά ζητήματα. Με τα χρόνια, καθώς το αστείο περιοδικό έγινε λιγότερο αστείο, τα σχόλια αυτά έχουν γίνει πιο σοβαρά και σήμερα καταλήγει να παρέχει καθαρή και αυστηρή «συντακτική» ανάλυση της πολιτικής από έναν διάσημο ειδικό. Στο παρελθόν, το *Notes* ή όλη η στήλη «Talk of the Town» και

¹³ Βλ. εικόνα 3 του Παραρτήματος.

τα επιμέρους άρθρα της ήταν ανώνυμα και γραφόταν κάτω από ένα γενικό όνομα, το *editorial 'we'*.

2. 4. ΤΟ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Το κυρίως σώμα του περιοδικού περιείχε τα εξής θέματα: φωτογραφίες, όπου μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990, το περιοδικό δεν διακοσμούσε ποτέ τις σελίδες του με φωτογραφία. Κάθε άρθρο εικονογραφήθηκε μόνο με έργα τέχνης ή μικρά και μεσαίου μεγέθους σκίτσα. Στο *The New Yorker* όταν ξεκίνησε η έκθεση φωτογραφικού υλικού, οι συντάκτες ήταν και είναι προσεκτικοί σχετικά με τη φωτογραφία, καθώς συμπεριλαμβάνουν μόνο καλόγουστες ή καλλιτεχνικές φωτογραφίες και ποτέ οτιδήποτε συνταρακτικό. Έπειτα, υπάρχουν τα σκίτσα ή γελοιογραφίες, τα οποία θα υπάρχουν σε λίγες σελίδες, δεν έχουν καμία σχέση με το άρθρο που γειτνιάζουν. Ο αναγνώστης ειδικότερα στην πρώτη περίοδο του περιοδικού δεν θα γελάσει ποτέ με ένα σκίτσο του *The New Yorker*, γιατί απλώς μερικά είναι ακατανόητα ή τοποθετήθηκαν για να γεμίσουν τη σελίδα ειδικά στην πρώιμη εποχή του περιοδικού¹⁴. Αργότερα, τα σκίτσα σατιρίζουν συχνά ανθρώπινες αδυναμίες και εκκεντρικότητες και είναι εξαιρετικά πνευματώδη, με έναν ήπιο τρόπο¹⁵. Πολύ νωρίς, το περιοδικό έδινε και πολλές ολοσέλιδες γελοιογραφίες σε κάθε τεύχος. Αυτό εξακολουθεί να συμβαίνει, αλλά με πολύ μικρότερη συχνότητα. Ύστερα, υπάρχουν οι διαφημίσεις με τη συντριπτική πλειονότητα των διαφημίσεων να προβάλλονται σε στήλες που οριοθετούνται σε μια έκταση δύο σελίδων. Αυτό γίνεται σκόπιμα, για να μην παρεμβαίνουν ή να αποσπούν την προσοχή του αναγνώστη από τη γραφή, που είναι το επίκεντρο ολόκληρου του περιοδικού. Πίσω στα πρώιμα χρόνια, οι στήλες πλαισιώνονταν σε μία μεμονωμένη σελίδα και μια στήλη κειμένου θα βρίσκονταν ανάμεσα σε δύο χοντρές στήλες διαφήμισης. Η διάταξη αυτή εγκαταλείφθηκε, με τις διαφημίσεις να είναι πολύ πιο καλαίσθητες, διακριτικές και προσανατολισμένες στον αστό αναγνώστη. Αξιοσημείωτο είναι το ότι δεν θα βρείτε γυμνά μοντέλα να διαφημίζουν εσώρουχα στο *The New Yorker*, όπως

¹⁴ Βλ. αναλυτικά Gale, S. H. (2001), «Seventy-Five Years of “The New Yorker” Cartoons: A History», *American Periodicals* 11, σελ. 95-130.

¹⁵ Βλ. σχετικά το αφιέρωμα του ίδιου του περιοδικού για τις εικονογραφήσεις στη διεύθυνση <https://www.newyorker.com/culture/2022-in-review/an-evocative-year-in-new-yorker-illustrations>. Για περαιτέρω ανάλυση βλέπε Mankoff, R. (2002), *The New Yorker Book of Literary Cartoons*, Atria Books: New York · Mankoff, R. (2005), *The New Yorker Book of Art Cartoons*, Bloomberg Press: New York · Mankoff, R. (2018), *The New Yorker Encyclopedia of Cartoons: A Semi-serious A-to-Z Archive*, Black Dog & Leventhal: New York.

επίσης και βωμολοχίες. Τέλος, συναντάμε τις Τελικές Ενότητες, την ουρά του περιοδικού η οποία προσφέρεται για κείμενα κριτικής ή μπορεί να υπάρξει ένα αντίο στον αναγνώστη ή μια μορφή ολοσέλιδης γελοιογραφίας ή ενός διαγωνισμού λεζάντας κινουμένων σχεδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΟΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ *THE NEW YORKER*

3.1 Η ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ (1925-1951): Η ΕΠΟΧΗ ROSS

Το περιοδικό *The New Yorker* από την ίδρυσή του το 1925 μέχρι σήμερα έχει περάσει τρεις φάσεις, με κάθε μία από αυτές να χαρακτηρίζεται από αλλαγές στον αρχισυντάκτη, στην εστίαση του περιεχομένου και τον πολιτιστικό αντίκτυπο. Ωστόσο, παρά τις αλλαγές στην αρχισυνταξία το περιοδικό διαχρονικά ισορροπεί σταθερά το λογοτεχνικό εκλεπτυσμό με την έντονη αίσθηση του χιούμορ, διατηρώντας, έτσι, τη θέση του ως ένα από τα κορυφαία έντυπα της αμερικανικής δημοσιογραφίας και λογοτεχνίας.

Στη συνέχεια ακολουθεί μια ανάλυση των τριών φάσεων του *The New Yorker*: η πρώτη φάση του περιοδικού αφορά την χρονική περίοδο 1925-1951, οπότε έχουμε την ίδρυση του περιοδικού και τα πρώτα χρόνια της εκδοτικής του δραστηριότητας. Η φάση αυτή ονομάζεται η Εποχή του Ross. Αρχισυντάκτης ήταν καθόλη την περίοδο αυτή ο Harold Ross, ο ιδρυτής του περιοδικού. Η εστίαση του περιοδικού υπό την καθοδήγηση του Harold Ross ήταν η δημιουργία και έκδοση ενός εκλεπτυσμένου και χιουμοριστικού ταυτόχρονα περιοδικού, που απευθυνόταν στην αστική ελίτ της Νέας Υόρκης. Ο Ross, επομένως, έδωσε έμφαση σε ένα ελαφρύ, πνευματώδες ύφος και υπερασπίστηκε τη χρήση γελοιογραφιών, οι οποίες αποτέλεσαν ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του περιοδικού. Όμως, η αύξηση της ζήτησης του περιοδικού και αυξανόμενη φήμη του, προώθησε γρήγορα την εξέλιξη στο περιεχόμενό του, ώστε να περιλαμβάνει και ένα ευρύτερο φάσμα περιεχομένου, όπως μυθοπλασία, ποίηση και ρεπορτάζ σε πιο σοβαρό ύφος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το δοκίμιο του John Hersey «Hiroshima», λίγο μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, το οποίο γέμισε ένα ολόκληρο τεύχος¹⁶.

¹⁶ Βλ. Hersey, J. (31 August 1946), «A reporter at large, Hiroshima», *The New Yorker*, σελ. 15-70.

Ο πολιτιστικός αντίκτυπος του περιοδικού υπό τον Ross ήταν το ότι κατάφερε νωρίς σχετικά να προσελκύσει ταλαντούχους συγγραφείς και σκιτσογράφους, όπως ο John Hersey, ο E. B. White, ο James Thurber, η Dorothy Parker και ο S. J. Perelman. Αυτή ήταν και η εποχή, που τόνωσε τη φήμη του *The New Yorker* ως περιοδικού υψηλών λογοτεχνικών και δημοσιογραφικών προδιαγραφών.

3.2 Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ (1951-1987): Η ΕΠΟΧΗ SHAWN

Ακολουθεί η δεύτερη φάση του περιοδικού, που ονομάζεται η Εποχή του Shawn, αφού αρχισυντάκτης του περιοδικού ήταν ο William Shawn, η οποία εκτείνεται από το 1951 μέχρι το 1987 και χωρίζεται σε δύο περιόδους: 1951-1967 και 1967-1987. Η πρώτη χρονική περίοδος της δεύτερης φάσης του περιοδικού (1951-1967), αφορά τη μεταπολεμική φάση του περιοδικού με επέκταση στα μέσα σχεδόν του 20ου αιώνα. Ο Ross πριν πεθάνει όρισε τον William Shawn ως διάδοχό του ως εκδότη του περιοδικού *The New Yorker*. Ο Shawn άρχισε να εργάζεται στο περιοδικό το 1933. Ο Shawn έμεινε στο περιοδικό για 53 χρόνια. Αρχικά, εργάστηκε ως βοηθός και επιβλέποντας την κάλυψη του Β' Παγκόσμιου Πόλεμου από το περιοδικό. Αργότερα, ο Shawn ως αρχισυντάκτης ανέλαβε λίγες εβδομάδες μετά τον θάνατο του Ross τον Δεκέμβριο του 1951, ο οποίος όρισε τον Shawn ως διάδοχο εκδότη. Η εστίαση του περιοδικού υπό την αρχισυνταξία του Shawn μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ήταν η διεύρυνση το περιεχομένου, ώστε να συμπεριλάβει πιο σοβαρή δημοσιογραφία, διατηρώντας παράλληλα τις λογοτεχνικές και χιουμοριστικές του ρίζες. Ο Shawn ήταν γνωστός για τη σχολαστική του επιμέλεια των εκδόσεων και τη δέσμευσή του στη φιλοσοφία για εμπεριστατωμένα, αποχρωματισμένα πολιτικά ρεπορτάζ. Τομή στην πορεία του Shawn αλλά και του περιοδικού αποτέλεσε το κατόρθωμα της συνεργασίας του με τον John Hersey, Αμερικάνου συγγραφέα και δημοσιογράφου, που θεωρείται ένας από τους πρώτους επαγγελματίες της λεγόμενης *Νέας Δημοσιογραφίας*, στην οποία οι τεχνικές αφήγησης της μυθοπλασίας προσαρμόζονται σε ρεπορτάζ, το οποίο είναι κατεξοχήν ως είδος κειμένου μη μυθοπλαστικό¹⁷. Ο

¹⁷ White, H. (1980), «The value of Narrativity in the Representation of reality», στο Mitchell, W. J. T. (επιμ.), *On Narrative*, Chicago University: Chicago, σελ. 1-23 · Dee, J. (1986), «John Hersey, The Art of Fiction No. 92», *The Paris Review* διαθέσιμο στον ιστότοπο <https://www.theparisreview.org/interviews/2756/the-art-of-fiction-no-92-john-hersey>, Barringer F. (1 March 1999), «MEDIA; Journalism's Greatest Hits: Two Lists of a Century's Top Stories»,

Hersey σύστησε στο κοινό τον άγνωστο μέχρι τότε J. F. Kennedy στο τεύχος 17 Ιουνίου 1944 με τίτλο *Survival*¹⁸. Η ιστορία κυκλοφόρησε στο *The New Yorker* με εκατοντάδες χιλιάδες αντίτυπα να έχουν διανεμηθεί κατά τη διάρκεια των εκστρατειών του Kennedy για τη Βουλή των Αντιπροσώπων των ΗΠΑ και την Προεδρία.

Ο Shawn παραχωρούσε στους συγγραφείς ελεύθερα τον χώρο για να καλύψουν τα θέματά τους, και σχεδόν όλοι τους, όπως η Hannah Arendt, μίλησαν με ευλάβεια για αυτόν. Τέλος, ο πολιτιστικός αντίκτυπος του περιοδικού την περίοδο αυτή εκτάθηκε στην παραγωγή περιεχομένου με σημαντικές πολιτιστικές και πολιτικές συζητήσεις, με μακροσκελή δημοσιογραφικά κείμενα που πραγματεύονταν σύνθετα κοινωνικά και πολιτικά θέματα. Ο Shawn προώθησε, επίσης, μια ομάδα διακεκριμένων συγγραφέων, όπως ο John Cheever, ο J. D. Salinger και ο Truman Capote, συμβάλλοντας στην επιπλέον εδραίωση της φήμης του *The New Yorker* ως σοβαρής λογοτεχνικής και πολιτιστικής έκδοσης.

Μετά το 1967 ακολουθεί η δεύτερη χρονική περίοδος της δεύτερης φάσης του περιοδικού, που αποτελούν τα μεταβατικά χρόνια 1967-1987, που είναι γνωστά ως η Gottlieb και Shawn μετάβαση. Αρχισυντάκτες ήταν ο Gottlieb από το 1967 μέχρι το 1987 μαζί με τον William Shawn. Η εστίαση του περιοδικού τα τελευταία χρόνια του Shawn ως αρχισυντάκτη χαρακτηρίστηκαν από τη συνέχιση των υψηλών προτύπων στο παραγόμενο συγγραφικό περιεχόμενο, που είχαν τεθεί κατά την προηγούμενη θητεία του, αλλά και από μια αυξανόμενη ένταση μεταξύ της παραδοσιακής ενασχόλησης του περιοδικού με τη λογοτεχνία και των απαιτήσεων ενός μεταβαλλόμενου τοπίου των μέσων ενημέρωσης. Ειδικότερα, η περίοδος αυτή χαρακτηρίστηκε από την προσπάθεια του Shawn με τον Gottlieb για εκσυγχρονισμό του περιοδικού, εξισορροπώντας τη λογοτεχνική κληρονομιά του με την ανάγκη να απευθυνθεί σε ένα ακόμα ευρύτερο κοινό, με νέα θέματα, νέες στήλες και νέο τύπο στοιχειοθέτησης στο έντυπο των διαφημίσεων. Ο πολιτιστικός αντίκτυπος του περιοδικού κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου χαρακτηρίστηκε από το γεγονός ότι το περιοδικό άρχισε να ανταγωνίζεται την πρόκληση του να παραμείνει επίκαιρο και

προσβάσιμο στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας, *The New York Times*, διαθέσιμο στον ιστότοπο <https://www.nytimes.com/1999/03/01/business/media-journalism-s-greatest-hits-two-lists-of-a-century-s-top-stories.html>.

¹⁸ Hersey, J. (17 June 1944), «Survival», *The New Yorker*, σελ. 31-37.

να επιβιώσει εκδοτικά σε ένα ραγδαία μεταβαλλόμενο περιβάλλον μέσω των ενημέρωσης, το οποίο περιελάμβανε την άνοδο της τηλεόρασης και τις νέες μορφές δημοσιογραφίας.

3.3 Η ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ (1988-ΣΗΜΕΡΑ): Η ΕΠΟΧΗ CONDÉ NAST

Τέλος, η τρίτη και τελευταία φάση του περιοδικού (1998-σήμερα) ονομάζεται η εποχή Remnick ή αλλιώς η *Condé Nast* εποχή. Το 1985 το περιοδικό *The New Yorker* πωλήθηκε στον εκδοτικό όμιλο *Condé Nast* στο πλαίσιο μιας ευρύτερης στρατηγικής της εταιρίας για την επέκταση του χαρτοφυλακίου της με εκδόσεις υψηλής ποιότητας και επιρροής, όπως ήταν το *The New Yorker*. Η *Condé Nast* ήταν ένας καταξιωμένος και παγκοσμίως γνωστός εκδοτικός οίκος, φημισμένος για την παραγωγή περιοδικών υψηλού κύρους, όπως τα *Vogue*, *Vanity Fair*, και το νεοαποκτηθέν τότε *The New Yorker*. Ο λόγος πίσω από την πώληση του περιοδικού στην *Condé Nast* ήταν ένας: οι οικονομικές εκτιμήσεις για την επιβίωση του περιοδικού δεν ήταν ελπιδοφόρες στο τέλος του 20ου αιώνα, καθώς το *The New Yorker* μπορεί να είχε ισχυρή φήμη, αλλά δεν ήταν πάντα μια κερδοφόρα επιχείρηση. Ήδη από την ίδρυσή του το περιοδικό ήταν γνωστό για τη δέσμευσή του στην ποιότητα, συχνά εις βάρος της κερδοφορίας. Η *Condé Nast*, εκμεταλλευόμενη την οικονομική κατάσταση του περιοδικού αποφάσισε να αποκτήσει έναν τίτλο με κύρος και ενδεχομένως να βελτιώσει τις οικονομικές του επιδόσεις μέσω καλύτερης οικονομικής διαχείρισης και ενσωμάτωσης στην επιτυχημένη αυτοκρατορία περιοδικών της. Τέλος, η *Condé Nast*, υπό την ηγεσία του S. I. Newhouse Jr., επεδίωκε να επεκτείνει την επιρροή της στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αποκτώντας τίτλους με απήχηση στο εύπορο και μορφωμένο κοινό, συνεπώς, το *The New Yorker* ήταν ιδανική επιλογή λόγω του πνευματικού της κύρους και της απήχησης σε παρόμοιο δημογραφικά αναγνωστικό κοινό με τις άλλες εκδόσεις της *Condé Nast*¹⁹.

Η φάση αυτή χαρακτηρίζεται από τον εκσυγχρονισμό και τη ψηφιακή μετάβαση του περιοδικού ανταποκρινόμενη στις σύγχρονες απαιτήσεις της εποχής της

¹⁹ Βλ. σχετικά τη μελέτη Mahon, G. (1989), *The Last Days of The New Yorker*, McGraw-Hill: New York και το αναλυτικό άρθρο των *The New York Times*: Smith, B. (13 June 2021), «The Media Equation: Why The New Yorker's Stars Didn't Join Its Union. The 96-year-old magazine, known for its revered writers and sophisticated audience, is being consumed by a labor dispute», *The New York Times*, διαθέσιμο στον ιστότοπο <https://www.nytimes.com/2021/06/13/business/media/new-yorker-union.html?smid=url-share>.

κυριαρχίας του διαδικτύου. Αρχισυντάκτης ήταν ο David Remnick υπό την καθοδήγηση του η επικέντρωση του περιοδικού χαρακτηρίστηκε από μια ανανεωμένη έμφαση στη δημοσιογραφία σε βάθος, στις παγκόσμιες προοπτικές και εξελίξεις με έμφαση στην ισχυρή ψηφιακή παρουσία. Το περιοδικό αγκάλιασε το διαδίκτυο, παράγοντας παράλληλα με το έντυπο και διαδικτυακό περιεχόμενο. Συνεπώς, ήδη από τη δεκαετία του 1990 ανέπτυξε έναν ισχυρό ιστότοπο, που περιλαμβάνει καθημερινές ενημερώσεις, podcasts και πολυμεσικές αφηγήσεις, όπως και ψηφιοποιημένο όλα τα έντυπα τεύχη, που έχει εκδώσει από την ίδρυσή του, ο οποίος οριστικοποιήθηκε το 2014 στη μορφή που υπάρχει και σήμερα.. Ο Remnick συνέχισε να δημοσιεύει μυθοπλασία, ποίηση και λογοτεχνική και πολιτιστική κριτική, ενώ έδωσε μεγαλύτερη έμφαση στην κάλυψη πολιτικών θεμάτων. Η συμβολή του Remnick στον πολιτιστικό αντίκτυπο του *The New Yorker* ήταν ότι ανταποκρινόμενος στις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής, κέρδισε στον ανταγωνισμό, αποσπώντας ακόμα πολλά βραβεία για την ερευνητική δημοσιογραφία και τον σχολιασμό του. Το περιοδικό διαδραματίζει πλέον και ένα σημαντικό ρόλο σε επίκαιρες πολιτικές και πολιτιστικές συζητήσεις, ιδίως στους τομείς της πολιτικής των ΗΠΑ, της κλιματικής αλλαγής και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

3.4 THE NEW YORKER ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ: Η ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Η Ελληνική Λογοτεχνία έχει πλούσια ιστορία και σημαντική παρουσία στη διεθνή λογοτεχνική σκηνή, ενώ το περιοδικό *The New Yorker* αποτελεί ένα από τα πιο σεβαστά και ισχυρές επίδρασης έντυπα στον χώρο της λογοτεχνίας και της δημοσιογραφίας. Ο συνδυασμός από μόνος του είναι εκπληκτικός και παρακάτω αναλύονται οι δύο αυτοί τομείς και η πιθανή αλληλεπίδρασή τους: το *The New Yorker* έχει μακρά ιστορία ενασχόλησης με διάφορες εθνικές λογοτεχνίες, συμπεριλαμβανομένης της ελληνικής λογοτεχνίας. Η ενασχόληση αυτή γίνεται συνήθως με τη μορφή άρθρων, δοκιμίων, βιβλιοκριτικών και μεταφράσεων. Ακολουθεί μια επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο το *The New Yorker* έχει προσεγγίσει την ελληνική λογοτεχνία.

Η ελληνική λογοτεχνία εκτείνεται από την αρχαία Ελλάδα μέχρι σήμερα και καλύπτει διάφορα είδη και περιόδους. Κάποιοι από τους πιο γνωστούς Έλληνες λογοτέχνες με συχνές και ποικίλες αναφορές στα τεύχη του περιοδικού είναι ο

Όμηρος και τα επικά έργα *Ιλιάδα* και *Οδύσσεια*, ο Σοφοκλής, ο Αισχύλος και ο Ευριπίδης, Αριστοφάνης, ο Καζαντζάκης, ο Σεφέρης, ο Ελύτης, ο Καβάφης και ο Ρίτσος. Η παρουσία της ελληνικής λογοτεχνίας στο *The New Yorker* είναι αξιοσημείωτη για διάφορους λόγους:

1. Διεθνής Αναγνώριση: Η δημοσίευση ελληνικών έργων ή αναφορών σε Έλληνες λογοτέχνες στο *The New Yorker* συμβάλλει στην διεθνή αναγνώριση και προβολή της ελληνικής λογοτεχνίας.

2. Μεταφράσεις και αποσπάσματα: το *The New Yorker* δημοσιεύει συχνά μεταφράσεις έργων Ελλήνων συγγραφέων, αρχαίων και σύγχρονων. Αυτό περιλαμβάνει αποσπάσματα από αρχαία κείμενα, όπως αυτά του Ομήρου, του Σοφοκλή και του Ευριπίδη, καθώς και από σύγχρονους Έλληνες συγγραφείς, όπως ο Νίκος Καζαντζάκης και ο Οδυσσέας Ελύτης. Πολλά έργα Ελλήνων συγγραφέων μεταφράζονται στα αγγλικά και προβάλλονται σε διεθνή έντυπα, βοηθώντας στην διάδοση του ελληνικού πολιτισμού και της λογοτεχνίας. Οι μεταφράσεις αυτές συμβάλλουν στη γνωριμία του αγγλόφωνου κοινού με τη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία, γεφυρώνοντας πολιτισμικά και γλωσσικά χάσματα. Παραδείγματα αποτελούν τα εξής: Οδυσσέας Ελύτης, με μεταφράσεις της ποίησής του να έχουν δημοσιευτεί στο περιοδικό, αναδεικνύοντας τη συμβολή του στη μοντερνιστική λογοτεχνία και την επιρροή του στις παγκόσμιες ποιητικές παραδόσεις. Επίσης, το έργο του Καβάφη, το οποίο συνδυάζει ιστορικά και σύγχρονα θέματα, έχει επίσης παρουσιαστεί και τα ποιήματά του, που συχνά επικεντρώνονται σε θέματα ταυτότητας και ιστορίας, βρίσκουν απήχηση στους σύγχρονους αναγνώστες.

3. Κριτικές και Αναλύσεις: Κριτικές και αναλύσεις ελληνικών λογοτεχνικών έργων στο *The New Yorker* μπορούν να επηρεάσουν την αντίληψη του παγκόσμιου αναγνωστικού κοινού για την ελληνική λογοτεχνία, με το περιοδικό να κάνει συχνά κριτικές για νέες μεταφράσεις και εκδόσεις της ελληνικής λογοτεχνίας. Οι κριτικές αυτές παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη σημασία των λογοτεχνικών έργων αυτών στη σύγχρονη εποχή και τη λογοτεχνική τους σημασία. Το *The New Yorker* αξιολογεί τακτικά βιβλία σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων, προσφέροντας κριτική ανάλυση και συμφραζόμενα. Αναλυτικότερα, οι κριτικές αυτές βοηθούν τους αναγνώστες να κατανοήσουν τη σημασία και την επιρροή αυτών των έργων τόσο στην ελληνική όσο και στην παγκόσμια λογοτεχνική παράδοση. Παραδείγματα αποτελούν τα εξής: ο

Νίκος Καζαντζάκης, για τον οποίο κριτικές και δοκίμια για τα μυθιστορήματά του, όπως "Ο Ζορμπάς ο Έλληνας" και "Ο τελευταίος πειρασμός του Χριστού", που διερευνούν τα υπαρξιακά θέματα και τις φιλοσοφικές αναζητήσεις του · ο Γιάννης Ρίτσος και οι κριτικές των ποιητικών συλλογών του Ρίτσου παρέχουν μια κατανόηση του ρόλου του στην αντιστασιακή λογοτεχνία κατά τη διάρκεια και μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

4. Δοκίμια και σχόλια: το *The New Yorker* δημοσιεύει δοκίμια που εμβαθύνουν στα θέματα, το ιστορικό πλαίσιο, στα πολιτιστικά και ιστορικά συμφραζόμενα της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας και την επίδραση της ελληνικής λογοτεχνίας στην παγκόσμια. Αυτά τα κομμάτια συχνά διερευνούν πώς τα αρχαία ελληνικά θέματα συντονίζονται με σύγχρονα ζητήματα. Τα δοκίμια αυτά συχνά διερευνούν τον τρόπο με τον οποίο οι Έλληνες συγγραφείς καταπιάνονται με θέματα ταυτότητας, μετανάστευσης και ιστορίας. Παραδείγματα αποτελούν τα δοκίμια σχετικά με τον αντίκτυπο της ελληνικής οικονομικής κρίσης στη σύγχρονη λογοτεχνία, συζητώντας πώς οι συγγραφείς αντιμετωπίζουν τις οικονομικές δυσκολίες, την κοινωνική αλλαγή και την εθνική ταυτότητα και πολλές πολιτισμικές αναλύσεις για το πώς η σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία αντανακλά την αρχαία κληρονομιά της χώρας, ενώ παράλληλα ασχολείται με σύγχρονα παγκόσμια ζητήματα.

5. Πολιτιστική και ιστορική ανάλυση: τα άρθρα στο *The New Yorker* συχνά αναλύουν το πολιτιστικό και ιστορικό πλαίσιο της ελληνικής λογοτεχνίας, διερευνώντας πώς η αρχαία ελληνική κοινωνία και η λογοτεχνία της επηρέασαν τον δυτικό πολιτισμό.

6. Συνεντεύξεις με μελετητές και συγγραφείς: το περιοδικό διοργάνωσε συνεντεύξεις με μελετητές που ειδικεύονται στην ελληνική λογοτεχνία και με σύγχρονους συγγραφείς που έχουν επηρεαστεί από την ελληνική λογοτεχνική παράδοση. Οι συνεντεύξεις με σύγχρονους Έλληνες συγγραφείς και μελετητές στο *The New Yorker* παρέχουν προσωπικές πληροφορίες για τα έργα και τις δημιουργικές τους διαδικασίες. Αυτές οι συνεντεύξεις βοηθούν τους αναγνώστες να αποκτήσουν μια βαθύτερη εκτίμηση για τις αποχρώσεις της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας. Παραδείγματα αποτελούν οι συνεντεύξεις με μυθιστοριογράφους, όπως η Αμάντα Μιχαλοπούλου και ο Χρήστος Οικονόμου, οι οποίοι συζητούν για τις εμπνεύσεις τους, τα θέματά τους και τις προκλήσεις της συγγραφής στο σύγχρονο ελληνικό

πλαίσιο και συζητήσεις με μεταφραστές και ακαδημαϊκούς για τις προκλήσεις και τη σημασία της μεταφοράς της ελληνικής λογοτεχνίας στο παγκόσμιο κοινό.

7. Θέματα και σύγχρονη σημασία: Η νεοελληνική λογοτεχνία ασχολείται συχνά με θέματα παγκόσμιας σημασίας, όπως η ταυτότητα, η μετανάστευση και η ένταση μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας. Το *The New Yorker* αναδεικνύει αυτά τα θέματα, δείχνοντας πώς η ελληνική λογοτεχνία συμβάλλει σε ευρύτερες λογοτεχνικές και πολιτιστικές συζητήσεις. Παραδείγματα αποτελούν η διερεύνηση της ταυτότητας και της διασποράς στα έργα Ελληνοαμερικανών συγγραφέων, όπως η Ελένη Σικελιανού και η εξέταση της αλληλεπίδρασης μεταξύ της αρχαίας μυθολογίας και των σύγχρονων θεμάτων στα έργα συγγραφέων, όπως ο Θανάσης Βαλτινός.

3.4.1 Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ

Αναφορικά με την Ελληνική λογοτεχνία σε αυτήν την περίοδο του περιοδικού το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην Κλασική αρχαιότητα. Συγκεκριμένα, οι λογοτεχνικές αναφορές και κριτικές αφορούν άρθρα και δοκίμια του περιοδικού που σχολιάζουν την ελληνική μυθολογία και την πρόσληψή της από ξένους λογοτέχνες, τη φιλοσοφία και τα κλασικά κείμενα. Παραδείγματα αποτελούν συγγραφείς, όπως ο E.B. White και ο James Thurber συμπεριλάμβαναν αναφορές στους ελληνικούς μύθους στα σατιρικά τους άρθρα ή στα δοκίμια τους. Επιπλέον, περιστασιακές κριτικές βιβλίων ή λογοτεχνικά δοκίμια αναφέρονταν σε νέες μεταφράσεις ή εκδόσεις ελληνικών κλασικών κειμένων. Για παράδειγμα, η *Ιλιάδα* και η *Οδύσσεια* του Ομήρου, οι τραγωδίες του Σοφοκλή και η *Ποιητική* του Αριστοτέλη εξετάζονται ως προς το πλαίσιο της συνάφειας τους με τη σύγχρονη λογοτεχνία, τη χρήση των θεμάτων τους από ξένους συγγραφείς²⁰ ή την παρουσίαση νέων μεταφράσεων ή σχολιασμένων εκδόσεων των συγκεκριμένων κλασικών κειμένων²¹.

²⁰ Βλ. ενδεικτικά το μυθιστόρημα *Mrs. Socrates* του Fritz Mauthner, με θέμα την επανεξέταση και «αποκατάσταση» της προσωπικότητας της Ξανθίππης, το οποίο παρουσιάζεται από το περιοδικό στο τεύχος 8 Ιανουαρίου 1927, σελίδα 86, με την παρουσίαση να επαναλαμβάνεται σε όλα τα τεύχη του έτους 1927.

²¹ Βλ. σχετικά την παρουσίαση της ογκώδους δίτομης λογοτεχνικής συλλογής των Carl van Doren και Mark van Doren *An Anthology of World Prose* και *An Anthology of World Poetry* το 1928 (Literary Guild of America: New York), όπου οι συγγραφείς έχουν μεταφράσει στα αγγλικά επιλεγμένα λογοτεχνικά κείμενα (ποίηση και πεζογραφία) από σχεδόν όλες τις χώρες του κόσμου. Ανάμεσα σε αυτά μεταφράστηκαν στα αγγλικά λογοτεχνικά έργα της αρχαίας ελληνικής κλασικής γραμματείας. Η παρουσίαση του έργου αυτού ξεκίνησε από το τεύχος 12 Ιανουαρίου 1928 (λίγους μήνες μετά την

Η επιλογή του περιοδικού να ασχοληθεί στην πρώτη φάση του περιοδικού κατά κόρον με την κλασική ελληνική και ρωμαϊκή γραμματεία μπορεί να εξηγηθεί από την εξέταση των Ηνωμένων πολιτειών και ειδικότερα της Νέας Υόρκης τη δεκαετία του 1920, δεκαετία ίδρυσης του περιοδικού, που μελετάμε. Για τη σύντομη επισκόπηση, που θα ακολουθήσει πρέπει να στρέψουμε το βλέμμα στα πρώιμα χρόνια της ίδρυσης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Οι ιδρυτές των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής Benjamin Franklin, John Adams και Thomas Jefferson εκτέλεσαν διπλωματικό ρόλο στη Γαλλία²². Συγκεκριμένα, στις 17 Μαΐου το 1784, το Κογκρέσο της Συνομοσπονδίας διόρισε τον Thomas Jefferson ως πληρεξούσιο υπουργό στην Αυλή των Βερσαλλιών, δίνοντάς του εντολή να συναντήσει τον Benjamin Franklin και τον John Adams στο Παρίσι, όπου τελικά ο Jefferson θα γινόταν ο ανώτερος υπουργός στη Γαλλία²³. Η θητεία του Jefferson ως πληρεξούσιου υπουργού ήταν σε ένα βαθμό απογοητευτική όσον αφορά το διπλωματικό της αντίκτυπο. Ωστόσο ο χρόνος που πέρασε ο Jefferson στο Παρίσι επηρέασε βαθύτατα την προσέγγισή του στην τέχνη, τη μουσική και την αρχιτεκτονική. Η διεθνής αυτή εμπειρία διέυρνε τις απόψεις του για την επιστήμη, την πολιτική και τον αρχαίο πολιτισμό. Ο Jefferson επέστρεψε στην πατρίδα του μεταμορφωμένος από τον Jefferson της Βιρτζίνια σε Jefferson του κόσμου, οραματιζόμενος μια νέα Αμερική πιστή στις ιδρυτικές αρχές της διοίκησης, ενώ παράλληλα θέλησε να ανταγωνιστεί και να εισάγει την Αμερική στα καλλιτεχνικά, επιστημονικά και πολιτιστικά επιτεύγματα της Ευρώπης και της κλασικής αρχαιότητας²⁴. Στο Παρίσι οι Αμερικάνοι ηγέτες ήρθαν σε επαφή με το ένδοξο παρελθόν του Ευρωπαϊκού πολιτισμού με επίκεντρο την ελληνική και ρωμαϊκή κλασική αρχαιότητα²⁵. Το τέλος της Αρχαιότητας δεν σήμαινε και την εξαφάνισή της, καθώς ο αρχαίος πολιτισμός, τόσο ως γραπτή παράδοση όσο και ως καλλιτεχνική δημιουργία διέγραψε μια νέα διαδρομή μέσω των κλασικών αναβιώσεων, που θα επηρέαζαν τον σύγχρονο ευρωπαϊκό πολιτισμό, από την Αναγέννηση κυρίως ως τις μέρες μας.

έκδοσή του) και ολοκληρώθηκε στο τεύχος 12 Δεκεμβρίου 1936. Ένα άλλο παράδειγμα αποτελούν η αγγλική μετάφραση της *Αντιγόνης* του Σοφοκλή από τους Dudley Fitts και Robert Fitzgerald με τίτλο *The Antigone of Sophocles* στο τεύχος 9 Δεκεμβρίου 1939, σελίδα 132 και η διαφήμιση της επανέκδοσης της μετάφρασης της «Ιλιάδας» του Ομήρου από τον Samuel Butler στο τεύχος 2 Οκτωβρίου 1943 και σελίδα 83.

²² Zinn, H. (2005), *A People's History of the United States*, Harper Collins: New York.

²³ Adams, W. H., De Menil, A. (1997), «The Diplomat», στο Adams, W. H., De Menil, A. (1997), *The Paris Years of Thomas Jefferson*, Yale University Press: New Haven, σελ. 159-206.

²⁴ Gabler, J. M. (1995), *Passions: The Wines and Travels of Thomas Jefferson*. Bacchus Press Ltd: Baltimore.

²⁵ Kimball, Marie (1950), *Jefferson – The Scene of Europe 1784 to 1789*, Coward-McCann: New York.

Ειδικότερα, η εποχή της Αναγέννησης, χαρακτηρίζεται από την πίστη των ανθρώπων στην αξία και τις δυνατότητες του ανθρώπινου νου, για την αυτοπεποίθηση που δίνει ο πλούτος και η οικονομική ευμάρεια, ιδιαίτερα αισθητή κατά τον 15ο αιώνα. Στην περίοδο της Αναγέννησης το κέντρο βάρους είναι ο άνθρωπος, με τους καλλιτέχνες της Αναγέννησης να στραφούν στην αρχαία τέχνη, με το κλασικό ιδεώδες του *καλοῦ κάγαθοῦ*, οι κλασικοί κανόνες αναλογιών, οι ζυγισμένες συνθέσεις που σχετίζονται με τη μελέτη και την επίδραση των αρχαίων προτύπων, μεταφράζονται στην Αναγέννηση ως «bellezza» (ορισμός του κάλλους, της εξιδανίκευσης) και θα αποτελέσουν θεμελιακή αρχή της δυτικοευρωπαϊκής τέχνης²⁶. Η ανανέωση της τέχνης στην Αναγέννηση ερμηνεύθηκε στον 19ο αιώνα ως αναγέννηση της τέχνης της ελληνικής Αρχαιότητας. Όμως η ανανέωση αυτή πρόκειται για μια νέα αρχή με την τέχνη της Αναγέννησης να ήταν ελεύθερη απέναντι στο παρελθόν και στην Αρχαιότητα. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι στη Γαλλία η Αναγέννηση άρχισε την περίοδο του Φραγκίσκου Α', οπότε ο μεγάλος ελληνοεραστής Guillaume Budé εξέδωσε πολλά έργα αρχαίων συγγραφέων. Ο Budé θεωρήθηκε προστάτης των ελληνικών γραμμάτων αφού έπεισε τον Φραγκίσκο Α' να μην απαγορεύει την εκτύπωση βιβλίων στη Γαλλία και υπερασπίστηκε την ανάγκη εκμάθησης ελληνικών για να κατανοηθεί καλύτερα η εξέλιξη του χριστιανισμού. Τέλος, το 1529 συνέγραψε με παρότρυνση του Εράσμου τα *Σχόλια στην ελληνική γλώσσα (Commentarii linguae Graecae)*, μια εκτεταμένη συλλογή λεξικογραφικών σημειώσεων που συνέβαλαν σημαντικά στη μελέτη της ελληνικής λογοτεχνίας στη Γαλλία κι ήταν για πολλά χρόνια σημείο αναφοράς για όσους μάθαιναν ελληνικά²⁷.

Επηρεασμένοι από αυτό το πολιτισμικό υπόβαθρο του Παρισιού και του Ευρωπαϊκού χώρου γενικότερα²⁸, οι Αμερικάνοι ηγέτες θέλησαν να εισάγουν στα μεγάλα δημόσια κτίρια του νέου αμερικάνικου έθνους, τα στοιχεία της κλασικής αρχιτεκτονικής, όπως οι κιονοστοιχίες και τα αετώματα που διακρίνονται σε ερείπια στην Ιταλία, την Ελλάδα και τη νότια Γαλλία, με αυτές τις αρχαίες αναφορές να έχουν επεκταθεί, επίσης, και στα αμερικανικά σπίτια, τόσο μέσω της αρχιτεκτονικής

²⁶ Βλ. αναλυτικά Βουτυράς, Μ., Γουλάκη – Βουτυρά, Α. (2011), *Η αρχαία ελληνική τέχνη και η ακτινοβολία της*, Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη: Θεσσαλονίκη.

²⁷ McNeal, D. O. (1975), *Guillaume Bude and humanism in the reign of Francis I*, Droz: Paris και Knecht, R. J. (1996), *French Renaissance Monarchy: Francis I and Henry II*, Routledge, Longman: London.

²⁸ Loughlin, F. Johnston, A. (2020), *Antiquity and Enlightenment Culture, New Approaches and Perspectives*, Brill: Leiden, σελ. 1-16.

όσο και μέσω της επίπλωσης²⁹. Ο Jefferson εκμεταλλεύτηκε την ευκαιρία της διπλωματικής του απόσπασης στη Γαλλία για να εντυπώσει στα αξιοθέατα, τον πολιτισμό και τους ανθρώπους του Παρισιού και της Δυτικής Ευρώπης. Σχετικά με την Αρχιτεκτονική και τον Αστικό Σχεδιασμό ο ίδιο εντυπωσιάστηκε από το Παρίσι, που ήταν το κέντρο της νεοκλασικής αρχιτεκτονικής ιδίως από τη θολωτή Halle aux blés και του Hôtel de Salm, καθώς και τον σχεδιασμό του Hôtel Langeac. Ο Jefferson ενστερνίστηκε απόλυτα το σχεδιασμό και τη μηχανική του νεοκλασικού κινήματος και αφιέρωσε χρόνο κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του στην Ευρώπη για να δει τόσο νεοκλασικές όσο και κλασικές κατασκευές και ερείπια στη Γαλλία, την Ιταλία και την Αγγλία. Στα σχέδιά του για το Πολιτειακό Καπιτώλιο της Βιρτζίνια, το οικιστικό Poplar Forest, το Πανεπιστήμιο της Βιρτζίνια, το Καπιτώλιο των ΗΠΑ και τον Λευκό Οίκο, ο Τζέφερσον έφερε το νεοκλασικό κίνημα στην Αμερική³⁰.

Οι κλασικές ελληνικές σπουδές εισήλθαν στις Ηνωμένες Πολιτείες κατά τη διάρκεια της αποικιοκρατίας (1600-1700)³¹. Κατά την Αποικιακή περίοδο οι κλασικές ελληνικές σπουδές εισήχθησαν στην Αμερική ως μέρος του προγράμματος σπουδών αποικιακών κολεγίων, όπως το Harvard (ιδρύθηκε το 1636), το William & Mary (ιδρύθηκε το 1693), το Yale (ιδρύθηκε το 1701) και το Princeton (ιδρύθηκε το 1726). Αυτό συνέβη, καθώς τα συγκεκριμένα κολεγιακά ιδρύματα ήταν σε μεγάλο βαθμό επηρεασμένα από το βρετανικό εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο έδινε έμφαση στη μελέτη των ελληνικών και των λατινικών ως απαραίτητη για μια σωστή εκπαίδευση. Στα συγκεκριμένα κολέγια η μελέτη της ελληνικής γλώσσας επικεντρωνόταν συχνά στην ανάγνωση της *Καινής Διαθήκης* στην πρωτότυπη γλώσσα της, αλλά αργότερα επεκτάθηκε και στα έργα των αρχαίων Ελλήνων ποιητών, ιστορικών και φιλοσόφων, όπως ο Όμηρος, ο Ηρόδοτος και ο Πλάτων³².

Οι ιδρυτές του αμερικανικού κράτους έχοντας λάβει οι ίδιοι κλασική εκπαίδευση εκτίμησαν την αξία της αρχαίας ελληνικής γραμματείας και της διάδοσή

²⁹ Βλ. σχετικά Adams, W. H., De Menil, A. (1997), «The Patriot Aesthete», στο Adams, W. H., De Menil, A. (1997), *The Paris Years of Thomas Jefferson*, Yale University Press: New Haven, σελ. 78-122 και Adams, W. H., De Menil, A. (1997), «The Liberal, Literary, Scientific Air of Paris», στο Adams, W. H., De Menil, A. (1997), *The Paris Years of Thomas Jefferson*, Yale University Press: New Haven, σελ. 123-158.

³⁰ McLaughlin, J. (1988), *Thomas Jefferson and Monticello: The Biography of a Builder*, Henry Holt: New York και Hayes, K. J. (2008), *The Road to Monticello: The Life and Mind of Thomas Jefferson*, Oxford University Press: New York.

³¹ Cremin, L. A. (1970), *American Education: The Colonial Experience, 1607-1783*. Harper & Row: New York.

³² Robson, D. W. (1985), *Educating Republicans: The College in the Era of the American Revolution*. Greenwood Press: Westport.

της στην Αμερική. Ειδικότερα, ο John Adams σπούδασε νομικά στο Harvard από το 1751 μέχρι το 1755, όπου διδάχθηκε αρχικά βρετανική και κλασική ιστορία, ελληνικά και λατινικά, ο Jefferson εκπαιδεύτηκε στα λατινικά, τα ελληνικά και τα γαλλικά σπουδάζοντας νομικά κατά τη φοίτησή του στο Κολέγιο William & Mary, από το 1760 μέχρι το 1767 και ο Benjamin Franklin φοίτησε στη Λατινική Σχολή της Βοστώνης (ιδρύθηκε το 1635), όπου διδάχθηκε Ελληνικά και Λατινικά. Η μελέτη της κλασικής αρχαιότητας και οι ελληνικές ιδέες για τη δημοκρατία, την ηθική και τη διακυβέρνηση επηρέασαν τους ιδρυτές της Αμερικής και, συνεπώς, το πνευματικό τοπίο της αποικιακής Αμερικής, αφού η ελληνική φιλοσοφία, ιδίως τα έργα του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, αποτέλεσαν κεντρικό στοιχείο του προγράμματος σπουδών στα αμερικανικά κολέγια, όπου φοίτησαν οι Adams, Jefferson και Franklin. Αυτή η τριβή με τους κλασικούς Έλληνες και Λατίνους συγγραφείς και τι ιδέες που διέπνεαν τα έργα τους ανέπτυξαν την πεποίθηση στον Jefferson και τους άλλους Αμερικανούς ηγέτες να βλέπουν την αρχαία Αθήνα ως πρότυπο δημοκρατικής διακυβέρνησης και να εμπνευστούν από τις αθηναϊκές ιδέες για τη δημοκρατία, τη συμμετοχή των πολιτών και το κράτος δικαίου, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα τους περιορισμούς και τις αδυναμίες του αθηναϊκού συστήματος³³. Έλληνες φιλόσοφοι όπως ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης επηρέασαν τις απόψεις των ιδρυτών του Αμερικανικού κράτους για τα φυσικά δικαιώματα, την ηθική και την εκπαίδευση³⁴. Παράδειγμα αποτελεί το όραμα του Jefferson για μια κοινωνία που θα κυβερνάται από μορφωμένους πολίτες, το οποίο φανερώνει την επιρροή του Πλάτωνα στην σκέψη του, όπως η πίστη του στην επιδίωξη της ευτυχισμένης κοινωνίας μπορούν να αποδοθούν στα ελληνικά φιλοσοφικά ιδεώδη του Αριστοτέλη³⁵.

Ωστόσο, ο Thomas Jefferson ήταν εκείνος, που διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην προώθηση της μελέτης της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας, φιλοσοφίας και πολιτισμού στο νεοσύστατο κράτος των Ηνωμένων Πολιτειών. Με άλλα λόγια ο Jefferson επηρεασμένος από την κλασική ελληνική και ρωμαϊκή σκέψη, την οποία θεώρησε ότι παρείχε σημαντικά διδάγματα για την εγκαθίδρυση μιας νέας δημοκρατίας, τάχθηκε υπέρ της μελέτης ελληνικών και ρωμαϊκών κειμένων, αφού τα

³³ Hazelton, M., Wade, B. (1930), *The Boy who Loved Freedom: The Story of Thomas Jefferson*, D. Appleton: Texas.

³⁴ Middlekauf, R. (1963), *Ancients and Axioms: Secondary Education in Eighteenth-Century New England*, Yale University Press: New Haven.

³⁵ Peterson, M. D. (1970), *Thomas Jefferson and the New Nation, A standard scholarly biography*, Oxford University Press: New York.

θεωρούσε απαραίτητα για την κατανόηση των αρχών της διακυβέρνησης και της ηθικής. Τέλος, αναγνώρισε τη σημασία της κλασικής παιδείας για την ανάπτυξη ενημερωμένων πολιτών ικανών να συμμετέχουν σε μια δημοκρατική κοινωνία, όπως την οραματίστηκε ο ίδιος. Ο Jefferson, επομένως, ίδρυσε το Πανεπιστήμιο της Βιρτζίνια το 1819, το οποίο αντανάκλούσε την εκπαιδευτική του φιλοσοφία. Το πρόγραμμα σπουδών που σχεδίασε είχε ως επίκεντρο τις κλασικές σπουδές, ιδίως την ελληνική και λατινική λογοτεχνία και ο ίδιος διασφάλισε ότι τα ελληνικά και τα λατινικά θα αποτελούσαν μέρος του βασικού προγράμματος σπουδών στο Πανεπιστήμιο της Βιρτζίνια, αφού πίστευε ακράδαντα ότι η μελέτη των κλασικών συγγραφέων ήταν ζωτικής σημασίας για την καλλιέργεια ενάρετων και ενημερωμένων ηγετών. Αργότερα, η βιβλιοθήκη του ίδιου του Jefferson αποτέλεσε τη βάση της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου και περιείχε πολυάριθμα έργα αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας και φιλοσοφίας³⁶.

Υπόβαθρο για την επέκταση των Κλασικών Σπουδών κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα και την εδραίωση της μελέτης των ελληνικών και των λατινικών γραμμάτων ακόμη περισσότερο στην αμερικανική εκπαίδευση, αποτέλεσε η γνωριμία του Jefferson με τον James Bowdoin με τη γνωριμία αυτή να αποτελεί το κομβικότερο σημείο αναφορικά με την εισαγωγή της Κλασικής Ελληνικής και Ρωμαϊκής γραμματείας στην Αμερική. Ο Thomas Jefferson γνώρισε τον Bowdoin κατά τη διάρκεια της θητείας του Jefferson ως υπουργού των ΗΠΑ στη Γαλλία. Η συνάντηση έλαβε χώρα στο Παρίσι στα μέσα της δεκαετίας του 1780, την εποχή που ο Bowdoin ταξίδευε στην Ευρώπη. Αφορμή αποτέλεσε το ότι ο Jefferson επεδίωκε τη συναναστροφή με Αμερικανούς ταξιδιώτες στο Παρίσι, ώστε να παραμένει σε επαφή με τις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο James Bowdoin ήταν πρώην κυβερνήτης της Μασαχουσέτης και εξέχων Αμερικανός πολιτικός και επιστήμονας. Η γνωριμία τους ήταν σημαντική διότι οι δύο άνδρες έχοντας κοινά ενδιαφέροντα, ιδίως στις επιστήμες και την πολιτική ανέπτυξαν σχέσης αλληλεπίδρασης: ο Jefferson εκτιμούσε την κλασική παιδεία του Bowdoin και ο δεύτερος θαύμαζε το πολιτικό έργο του Jefferson. Έτσι, ο Jefferson διόρισε το 1805 τον Bowdoin θέση του Υπουργού των Ηνωμένων Πολιτειών πληρεξούσιο

³⁶ Dwight, T. (1839), *The Character of Thomas Jefferson, as Exhibited in his Own Writings*, Weeks, Jordan & Company: Boston · Jefferson D. T. (1876), *A Sketch of the Life, Character, and Public Services of Thomas Jefferson*, Claxton, Remsen & Haffelfinger: Philadelphia · Lowell, B. (2004), *Thomas Jefferson: A Free Mind*, Trafford Publishing: Bloomington · Cogliano, F. D. (2011), *A Companion to Thomas Jefferson*, John Wiley & Sons: New York.

αντιπρόσωπο του αμερικάνικου κράτους στο Δικαστήριο της Ισπανίας. Αντίστοιχα, ο Bowdoin συνέχισε την επέκταση των κλασικών γραμμάτων στην αμερικάνικη κουλτούρα³⁷.

Ο James Bowdoin III (1752-1811)³⁸, ήταν γιος του δεύτερου κυβερνήτη της Μασαχουσέτης, προερχόμενος από μια εύρωστη και επιφανή οικογένειας της Βοστώνης. Το 1771 αποφοίτησε από το Κολλέγιο Χάρβαρντ και σύντομα ξεκίνησε τα ταξίδια του στην Ευρώπη. Τα ταξίδια του τον οδήγησαν στην Ιταλία, τη Γαλλία και το Λονδίνο. Ο Bowdoin είχε αναπτύξει έντονο ενδιαφέρον για την τέχνη και την αρχαιότητα και φρόντισε να μελετήσει τα έργα των μεγαλύτερων συγγραφέων τα αρχαιότητας. Το 1794 ιδρύθηκε το Κολλέγιο Bowdoin, όπου οι κλασικές σπουδές και ειδικότερα η μελέτη του αρχαίου μεσογειακού πολιτισμού έπαιζαν σημαντικό ρόλο τόσο στην εισαγωγή στο Κολλέγιο όσο και στην εκπαίδευση που λάμβαναν οι φοιτητές. Η εξετάσεις για την εισαγωγή στο Κολλέγιο απαιτούσαν τη γνώση ενός ευρέως φάσματος πεζών και ποιητικών κειμένων στα αρχαία ελληνικά και λατινικά. Για αυτό το λόγο ο εσωτερικός κανονισμός του Κολλεγίου ανέφερε ρητά ότι οι υποψήφιοι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση να διαβάζουν, να ερμηνεύουν και να αναλύουν επιλεγμένους λόγους του Κικέρωνα, την «Αινειάδα» του Βιργίλιου και την *Καινή Διαθήκη* στα Ελληνικά και να γράφουν λατινικά με ορθή γραμματική. Κατά τις σπουδές τους οι φοιτητές θα συνέχιζαν να μελετούν ελληνικά και λατινικά κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων ετών, οπότε θα έπρεπε προβαίνουν σε εβδομαδιαίες απαγγελίες και στις δύο γλώσσες (ελληνικά και λατινικά). Για τον επόμενο αιώνα, αυτή η εστίαση στις κλασικές σπουδές θα παρέμενε κεντρικό στοιχείο της εκπαίδευσης στο Bowdoin³⁹. Το 1817, το Κολλέγιο αποφάσισε ότι το πρόγραμμα σπουδών έπρεπε να περιλαμβάνει ένα επιπλέον έτος ανάγνωσης και συγγραφής κλασικών σπουδών. Μέχρι το έτος αυτό το Κολλέγιο αποτελούνταν από έναν καθηγητή, τρεις καθηγητές και έναν βιβλιοθηκάριο, ενώ από αυτούς, δύο μέλη ΔΕΠ είχαν θέσεις που αφορούσαν τη μελέτη των κλασικών γλωσσών. το 1879, τα βραβεία ελληνικών και λατινικών *Sewall* απονεμήθηκαν για πρώτη φορά σε φοιτητές του Bowdoin. Τα δύο αυτά βραβεία πήραν το όνομά τους από τον Jotham Bradbury Sewall, καθηγητή Αρχαίων Γλωσσών και Λογοτεχνίας του Bowdoin από το 1865-

³⁷ Βλ. σχετικά Frank, M. E., Fritzie P. M. (2004), *James Bowdoin and the Patriot Philosophers*, American Philosophical Society: Philadelphia.

³⁸ Πηγή για τη βιογραφία του Bowdoin αποτέλεσε το βιβλίο του Winthrop, R. (1852), *The Life and Service of James Bowdoin*, Little, Brown: Boston.

³⁹ Hatch, L. C. (1927), *The History of Bowdoin College*, Loring, Short & Harmon: Maine, σελ.47.

1877. Μέχρι το 1923 τα ελληνικά και τα λατινικά εξακολουθούσαν να απαιτούνται από τους υποψηφίους για την απόκτηση του πτυχίου Bachelor of Arts. Την ίδια χρονιά διδάχθηκαν και τα πρώτα μαθήματα πλήρως στην ελληνική γλώσσα. Ο καθηγητής Henry Bronson Dewing δίδαξε τα δύο πρώτα μαθήματα στην ελληνική γλώσσα με τίτλο «Ελληνική Λογοτεχνία» και «Αθηναϊκό τραγικό δράμα», με αντικείμενο την ανάγνωση και σχολιασμό της ελληνικής λογοτεχνίας.

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι στην πρώτη περίοδο του περιοδικού (1925-1951) εντοπίστηκε μικρός αριθμός άρθρων αναλυτικής παρουσίασης ή λογοτεχνικής κριτικής νεοελλήνων συγγραφέων ή έργων τους. Αυτό συμβαίνει, καθότι πρόκειται για ένα αγγλόφωνο περιοδικό, οπότε ακολουθώντας την αγγλόφωνη ακαδημαϊκή παράδοση, το φιλολογικό ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην αρχαία ελληνική λογοτεχνία και, κυρίως, στην κλασική αρχαιότητα (Όμηρος, Σοφοκλής, Πλάτων) ή τη μεσαιωνική και βυζαντινή περίοδο, οι οποίες θεωρούνται θεμελιώδεις για τη δυτική λογοτεχνία. Η νεοελληνική λογοτεχνία, η οποία αναδύθηκε μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης (1453) και εξελίχθηκε κατά τον 19ο και 20ό αιώνα, μελετάται μόνο για να αναδείξει την επίδραση της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας στην σύγχρονη. Η αρχαία ελληνική λογοτεχνία περιλαμβάνεται συχνά λόγω της ευρείας επιρροής της στη δυτική φιλοσοφία, το δράμα και τη δημοκρατία. Αντίθετα, οι σύγχρονοι Έλληνες συγγραφείς μπορεί να μην είχαν την ίδια παγκόσμια ή πανευρωπαϊκή επίδραση με τους αρχαίους συγγραφείς τους, ιδίως όταν συγκρίνονται με σημαντικές λογοτεχνικές προσωπικότητες της Δυτικής Ευρώπης. Κατά συνέπεια, η νεοελληνική λογοτεχνία μπορεί να θεωρηθεί ως περισσότερο περιφερειακά δεσμευμένη και, συνεπώς, έχει εν μέρει αποκλειστεί με βάση την παραπάνω αντιληπτή προσέγγιση σημασία της αγγλόφωνης φιλολογίας στις ευρύτερες λογοτεχνικές παραδόσεις.

Το περιοδικό δεν θα μπορούσε στην πρώτη περίοδο της έκδοσής τους να ξεφύγει από αυτήν την παράδοση. Τα θέματά του ασχολήθηκαν κυρίως την προώθηση της εγχώριας αμερικανικής λογοτεχνικής παραγωγής και την παρουσίαση λογοτεχνικών έργων με θέματα από την ελληνική αρχαιότητα και μεταφράσεις αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων. Η παρουσία τη Κλασικής αρχαιότητας ήταν έντονη στην αμερικάνικη κουλτούρα, ήδη από τα πρώιμα χρόνια του Αμερικάνικου

κράτους⁴⁰. Η εκδοτική δραστηριότητα συνεπώς ακλουθούσε αυτήν την τάση με την επανέκδοση του πρωτότυπου κειμένου έργων κλασικής γραμματείας ή τις αγγλικές μεταφράσεις τους. Συνεπώς, αυτή η ροπή προς τα κλασικά θέματα και την ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα αποτυπώθηκε και στο περιοδικό κατά την πρώτη περίοδο του *The New Yorker* οδηγώντας στον παραγκωνισμό της παρουσίας της σύγχρονης Ελληνικής λογοτεχνίας⁴¹. Για αυτό το λόγο δεν παρατηρήθηκαν και, άρα δεν καταγράφηκαν στην αποδεκτικότητα έργα σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων, ούτε ακόμα από την περίοδο του ελληνικού Διαφωτισμού.

3.4.2 Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ

Μεταξύ του 1951 και του 1971, το *The New Yorker* με αρχισυντάκτη τον William Shawn διεύρυνε την πνευματική του εμβέλεια, καλύπτοντας όχι μόνο την αμερικανικό πολιτισμό και λογοτεχνία, αλλά και το ευρύτερο παγκόσμιο λογοτεχνικό τοπίο. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιοδικό παρουσίαζε περιστασιακά έργα σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων, αντανακλώντας το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τις παγκόσμιες φωνές, ενώ οι πιο αξιόλογοι Έλληνες συγγραφείς που παρουσιάστηκαν αυτή την εποχή ήταν ο Καζαντζάκης και ο Καβάφης.

Η ποίηση του Καβάφης εξερευνούσε την πολυπλοκότητα της ελληνικής ταυτότητας, της επιθυμίας και της ανθρώπινης κατάστασης. Το *The New Yorker* είχε απήχηση για τη μοντερνιστική του προσέγγιση και θέλησε παρουσιάζοντας το έργο του Καβάφης, που είχε τις ρίζες της στην ελληνική ιστορία και μυθολογία, να γεφυρώσει σύγχρονα θέματα με το παρελθόν. Μια άλλη σημαντική ελληνική μορφή κατά την περίοδο αυτή ήταν η παρουσία κριτικών σχετικά με τον Καζαντζάκη, με το περιοδικό να εστιάζει στην φιλοσοφική θεώρηση του έργου του και την αντιστοιχισή του με κοινωνικά ζητήματα της αμερικάνικης κοινωνίας. Η προσέγγιση αυτή αντανακλά την ευρύτερη δέσμευση του περιοδικού υπό τον Shawn να συμπεριλάβει ποικίλες, παγκόσμιες φωνές, συμβάλλοντας έτσι στην ανάδειξη της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας στη λογοτεχνική σκηνή των ΗΠΑ.

⁴⁰ Else, G. F. (1956), «The Classics in the Twentieth Century», *The Classical Journal* 52 (1), σελ. 1-9.

⁴¹ Van O'Connor, W. (1955), «America's Little Renaissance: The 1920S [Review of The Twenties, by F. J. Hoffman]», *The Sewanee Review* 63 (4), σελ. 691-695 · Kramer, D. (1951), *Ross and the "New Yorker"*, Doubleday: New York · McGrath, C. (20 February 1995), «The Ross Years», *The New Yorker*, σελ. 180-190.

3.4.3 Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΗ

Από το 1987 έως το 2024, η σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία εμφανιζόταν και πάλι σποραδικά στο *The New Yorker*, με συνεισφορές που επικεντρώνονταν σε σημαντικούς Έλληνες ποιητές όπως ο Κ. Π. Καβάφης και ο Γιάννης Ρίτσος. Ειδικά για τον Καβάφη υπήρξαν αρκετά αφιερώματα, όπως τα ποιήματά του το 1988 και το 1993, παράλληλα με μελέτες που συζητούσαν την επιρροή του, κυρίως το 2009. Ωστόσο, η συνολική παρουσία σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων σε αγγλόφωνες εκδόσεις όπως το *The New Yorker* παραμένει περιορισμένη. Παρά τις περιστασιακές αναφορές σε εξέχουσες προσωπικότητες, η σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία δεν έχει αποκτήσει διαρκή προβολή στο λογοτεχνικό ρεύμα των ΗΠΑ. Μια συνέντευξη του 1996 με τον συντάκτη του *The New Yorker* Bill Buford⁴² αποκάλυψε μικρή εξοικείωση με τη σύγχρονη ελληνική μυθολογία, και η υποδοχή της ελληνικής λογοτεχνίας στις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο έχει συχνά επισκιαστεί από προσωπικότητες όπως ο Νίκος Καζαντζάκης και ποιητές όπως ο Ελύτης και ο Σεφέρης, οι νομπελίστες από την Ελλάδα ο Καβάφης και ο Ρίτσος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ Β΄ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ (1951-1987): ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ SHAWN

Το περιοδικό *The New Yorker* κατά τη δεύτερη περίοδο της επιμέλειας του William Shawn (1951-1987) επικεντρώθηκε περισσότερο σε θέματα λογοτεχνίας, κουλτούρας και κοινωνικών ζητημάτων της εποχής. Ωστόσο, η σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία δεν είχε ιδιαίτερη προβολή στο συγκεκριμένο περιοδικό κατά αυτήν την περίοδο, καθώς η έμφαση δινόταν κυρίως στη λογοτεχνία και στους συγγραφείς του αγγλόφωνου κόσμου. Ο Shawn εστίαζε στη δημοσίευση άρθρων και διηγημάτων από διακεκριμένους Αμερικανούς και Ευρωπαίους συγγραφείς. Η σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία, αν και διανύει σημαντική ανάπτυξη, δεν αποτέλεσε κεντρικό κομμάτι του λογοτεχνικού τοπίου που προωθούσε το *The New Yorker* εκείνη την περίοδο, συνεπώς η προβολή της στο *The New Yorker* ήταν περιορισμένη.

⁴² Βλ. Buford, Bill, «The Seduction of storytelling», *The New Yorker*, 24 June 1996, σελ. 11-13.

4.1 Anthony West, «Happy and Happy –Go – Lucky The New Yorker», τεύχος 25^{ης} Μαΐου 1953, σελ 126-130.

Ο Anthony West (4 Αυγούστου 1914 - 27 Δεκεμβρίου 1987) ήταν Άγγλος συγγραφέας και κριτικός λογοτεχνίας, γιος των Βρετανών συγγραφέων Rebecca West και H. G. Wells. Έγινε γνωστός από τη βιογραφία του πατέρα του, H.G. Wells, η οποία αποδείχθηκε ότι ήταν μια τόσο επώδυνη εξέταση της παιδικής του ηλικίας που χρειάστηκαν 40 χρόνια για να ολοκληρωθεί⁴³. Ο West ήρθε στην Αμερική το 1950 και αμέσως ξεκίνησε να εργάζεται ως κριτικός λογοτεχνίας και δοκιμογράφος στο *The New Yorker*. Ο Anthony West το 1955 εξέδωσε το μυθιστόρημα *Heritage*, το οποίο ήταν τεχνικά μια μυθοπλασία, αλλά ουσιαστικά αποτελούσε μία αυτοβιογραφία, αφού πραγματευόταν τη ζωή ενός αγοριού που μεγαλώνει παραμελημένο από τους διάσημους γονείς του⁴⁴. Ως συγγραφέας επαινέθηκε από τους κριτικούς λογοτεχνίας, έγραψε μυθιστορήματα, δοκίμια και μη μυθοπλαστικά έργα και έγραφε κριτικές βιβλίων στο περιοδικό *The New Yorker* από τη δεκαετία του 1950 έως τα τέλη της δεκαετίας του 1970. Συνέγραψε μια κριτική βιογραφία του D. H. Lawrence, που δημοσιεύθηκε το 1948 και κέρδισε το βραβείο Houghton Mifflin⁴⁵ για το μυθιστόρημά του *The Vintage* το 1949. Άλλα γνωστά έργα του είναι το *Another Kind* (1952), *Principles and Persuasions* (1956), *The Trend is Up* (1960), *Mortal Wounds* (1966) και την κριτική βιογραφία του John Piper το 1978. Τέλος, εκτός από τη βιογραφία του πατέρα του *H. G. Wells: Aspects of a Life*, έγινε, επίσης, γνωστός για την συγγραφή έργων με θέμα την Ιστορία, όπως το *Elizabethan England* (1965) και το *All About the Crusades* (1967).

⁴³ Βλ. McDowell, E. (10 February 1984), «New Life for Anthony West Tale», *The New York Times on the Web*, διαθέσιμο στο <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/books/00/09/10/specials/west-newlife.html>.

⁴⁴ Saxon, W. (28 December 1987), «Anthony West, Critic and Author; Wrote Essays for The New Yorker», *The New York Times*, Στήλη D, σελ. 13 και Jones, D. A. N. (1984) «A Son's Story: Anthony West», *Grand Street* 4 (1), σελ. 163-174.

⁴⁵ Το Houghton Mifflin Award είναι ουσιαστικά υποτροφίες, που προσφέρονται μία ή δύο φορές το χρόνο σε συγγραφείς έργων μυθοπλασίας ή μη, έχουν σχεδιαστεί για να στηρίζουν ανερχόμενους συγγραφείς παρέχοντας οικονομική βοήθεια και αναγνώριση, επιτρέποντάς τους να ολοκληρώσουν ή να βελτιώσουν τα χειρόγραφα έργα τους. Συνήθως, η υποτροφία αποτελεί χρηματική επιχορήγηση και συχνά περιλαμβάνει εκδοτικό συμβόλαιο με την Houghton Mifflin Harcourt (HMH). Τα χειρόγραφα έργα, που επιλέγονται για την υποτροφία αυτή είναι συνήθως υψηλής λογοτεχνικής ποιότητας και το βραβείο βοηθά τους συγγραφείς να αποκτήσουν ευρύτερη αναγνώριση από τον λογοτεχνικό κόσμο. Βλ. σχετικά Ballou, E. B. (1970), *The Building of the House: Houghton Mifflin's Formative Years*, Houghton Mifflin Company: Boston.

Ο West στο άρθρο αυτό προχωρά στην κριτική ανάλυση του μυθιστορήματος του Νίκου Καζαντζάκη *Ζορμπάς*, εστιάζοντας στη διερεύνηση της έννοιας *ελευθερία*. Η συγκεκριμένη κριτική του West αποβλέπει στο να μην είναι μια απλή λογοτεχνική κριτική, αλλά μια βαθύτερη φιλοσοφική ανάλυση. Ο ίδιος έχοντας βιώσει μια τραγική παιδική ηλικία, βρήκε στον Καζαντζάκη και τον ήρωα *Ζορμπά*, μία διέξοδο προς την ελευθερία και ευτυχία. Με γνώμονα τον ήρωα *Ζορμπά*, το βίο του και την εξέλιξη του χαρακτήρα του στο ομώνυμο μυθιστόρημα δίνει μια ανάλυση της σύγχρονης αισιοδοξίας, της πραγματικής ευτυχίας και της απλοϊκής απεικόνισής της στον πολιτισμό και τη λογοτεχνία⁴⁶.

Ο West εξετάζει τις διττές έννοιες του «να είσαι ευτυχισμένος» και «πραγματικά ευτυχισμένος» ορίζοντας τις λεπτές διακρίσεις μεταξύ της γνήσιας ευτυχίας και της επιφανειακής. Εδώ πρέπει να τονίσουμε μια μεταφραστική διαφοροποίηση: ο όρος *happy* στα αγγλικά σημαίνει «να είσαι ευτυχισμένος», ενώ η φράση *happy-go-lucky* δηλώνει έναν ευτυχισμένο άνθρωπο, που δεν προγραμματίζει πολλά και αποδέχεται αυτό που συμβαίνει χωρίς να ανησυχεί, όπως ο *Ζορμπάς*⁴⁷.

Ο West αναφέροντας τον Proust και τον Bergson και τις απόψεις τους για την ευτυχία, υποστηρίζει ότι ο *Ζορμπάς* αποτελεί το σύμβολο της ουσιαστικής ευτυχίας, αυτήν που πραγματικά αναζητά ο άνθρωπος και όχι την επιφανειακή και πρόσκαιρη, η οποία προέρχεται από μερικές στιγμές⁴⁸. Ο West εξετάζοντας τις φιλοσοφικές επιρροές που δέχτηκε ο Καζαντζάκης και που διέπουν τον χαρακτήρα *Ζορμπά* και της «ευτυχίας» σημειώνει ότι ο συγγραφέας επηρεάστηκε βαθιά από τις ιδέες του Nietzsche και του Bergson: ο χαρακτήρας του *Ζορμπά* ενσαρκώνει στοιχεία της θεωρίας του Nietzsche για τον *Übermensch*⁴⁹, ιδιαίτερα στην απόρριψη της

⁴⁶ Βλ. Zografou, L. (1960), *Nikos Kazantzakis: A Tragic*, Κέδρος: Αθήνα · Hartocollis, P. (1974), «Mysticism and Violence: The Case of Nikos Kazantzakis», *International Journal of Psycho-Analysis* 55, σελ. 205-210.

⁴⁷ Bien, P. (2001), «Φιλοσοφικές μελέτες στο Παρίσι», στο Λαμπρινίδου, Α. (μτφρ.), *Καζαντζάκης: Η πολιτική του πνεύματος*, τόμος 1, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο, σελ. 29-50.

⁴⁸ Bien, P. (1965), «Zorba the Greek, Nietzsche, and the Perennial Greek Predicament», *The Antioch Review* 25 (1), σελ. 147-163 και Merrill, R. B. (1975), «Zorba the Greek and Nietzschean Nihilism», *Mosaic* 8 (2), σελ. 99-113.

⁴⁹ Ο όρος *Übermensch* ή αλλιώς ο «υπεράνθρωπος» αναφέρεται σε έναν «ιδανικό άνθρωπο», που έχει ξεπεράσει ή προσπαθεί να ξεπεράσει τη συνηθισμένη ζωή ενός ανθρώπου, που θεωρείται φυσιολογικός – συνηθισμένος και φορτισμένος με αρνητικότητα. Ο άνθρωπος αυτός έχει ξεπεράσει το στάδιο της σκλαβιάς της κοινωνίας, στην οποία είναι εγκλωβισμένος, έχοντας ανυψωθεί σε μία ανώτερη απόλυτα ελεύθερη οντότητα. Βλ. αναλυτικότερα Schmieder, C. (2008), «Contra culturam: Nietzsche und der Übermensch» στο Sommer, U. A. (επιμ.), *Nietzsche – Philosoph der Kultur*, De Gruyter: Berlin/New York, σελ. 97-102 · Knoll, M. (2014), «The Übermensch as Social and Political

συμβατικής ηθικής, που επιτάσσει η κοινωνία και στην αποδοχή του χάους και του απρόβλεπτου της ζωής, το οποίο εκφράζει την απόλυτη ελευθερία. Παράλληλα, ο West υποστηρίζει ότι η προσέγγιση του Ζορμπά στη ζωή ταυτίζεται απόλυτα με την ιδέα του Bergson για το *élan vital*⁵⁰, τη ζωτική δύναμη, που κινεί τη δημιουργικότητα και την αλλαγή στο σύμπαν και η αστείρευτη ενέργεια και η όρεξη του Ζορμπά για ζωή είναι η ζωντανή έκφραση αυτής της ζωτικής δύναμης. Κατά τον West ο Καζαντζάκης ενσωματώνει επίσης στοιχεία της ανατολικής φιλοσοφίας, ιδίως την ιδέα της ζωής σε αρμονία με τη ροή της ζωής, η οποία είναι κεντρική για τον χαρακτήρα του Ζορμπά. Στη σκέψη του West ο Ζορμπάς είναι κάτι περισσότερο από ένας απλός λογοτεχνικός χαρακτήρας, είναι ένα σύμβολο της αγνής, απελευθερωμένης ανθρώπινης ύπαρξης, στο οποίο αντικατοπτρίζεται ο σκοπός του ανθρώπου, η ευτυχία⁵¹. Ο Ζορμπάς αντιπροσωπεύει τον άνθρωπο, που ζει τη στιγμή, απαλλαγμένο από τα βάρη της διανόησης, των κοινωνικών κανόνων ή των ηθικών φραγμών. Η προσέγγιση του West στον Ζορμπά αναδεικνύει ότι η στάση απέναντι στη ζωή είναι ενστικτώδης και αυθόρμητη. Ο κόσμος του ήρωα συνδέεται με την κοινωνία μέσω των αισθήσεων και των συναισθημάτων του, απολαμβάνοντας κάθε εμπειρία με έναν σχεδόν παιδικό ενθουσιασμό. Για αυτό το λόγο ο West καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτό το χαρακτηριστικό του Ζορμπά είναι το επίκεντρο στην εξερεύνηση της ευτυχίας από τον Καζαντζάκη. Για τον Ζορμπά, η ευτυχία δεν είναι κάτι που πρέπει να επιδιωχθεί ή να μελετηθεί- είναι κάτι που πρέπει να ζήσει και να νιώσει κανείς στο εδώ και τώρα⁵².

Αυτό έρχεται σε έντονη αντίθεση με τον εσωστρεφή και φιλοσοφικό αφηγητή, πίσω από τον οποίο τοποθετείται και ο West, ο οποίος μεγαλωμένος σε ένα τοξικό οικογενειακό περιβάλλον, παλεύει διαρκώς με αφηρημένα ερωτήματα για τη ζωή, την ύπαρξη και το νόημα της ευτυχίας. Ο West τονίζει την αντίθεση μεταξύ του Ζορμπά

Task: A Study in the Continuity of Nietzsche's Political Thought», στο Knoll, Stocker, B. (επιμ.), *Nietzsche as Political Philosopher*, De Gruyter: Berlin/Boston, σελ. 239-266.

⁵⁰Ο όρος *élan vital* είναι ένας όρος που εισήγαγε ο Γάλλος φιλόσοφος Henri Bergson στο βιβλίο του *Creative Evolution* του 1907, όπου εξετάζεται το ζήτημα της αυτοδιάθεσης, της αυτοοργάνωσης και της αυθόρμητης ροής των πραγμάτων με έναν χαώδη και πολύπλοκο τρόπο. Με άλλα λόγια είναι μια υποθετική εξήγηση της εξέλιξης και της ανάπτυξης των οργανισμών, την οποία ο Bergson συνέδεσε στενά με τη συνείδηση - τη διαισθητική αντίληψη της εμπειρίας και τη ροή του χρόνου. Bergson, H. (1907), *L'Évolution Créatrice*, Éditions Félix Alcan: Paris και Πρελορέντζος, Γ. (2012), *Γνώση και μέθοδος στον Bergson*, Ευρασία: Αθήνα.

⁵¹ Bien, P. (1989), *Nikos Kazantzakis Novelist*, Bristol Classical Press: Bristol, σελ. 20.

⁵² Βλ. και Matthias, S. (1998), «Prologue to Zorba the Greek», *Journal of Modern Greek Studies* 16 (2), σελ. 242-243.

και του ανώνυμου διανοούμενου αφηγητή του μυθιστορήματος. Η αντίθεση μεταξύ φιλοσοφικής διάνοησης του αφηγητή και ενστίκτου του Ζορμπά οδηγεί τον West στο συμπέρασμα ότι ο αφηγητής αντιπροσωπεύει την κοινωνία, το μυαλό, που προσπαθεί διαρκώς να κατανοήσει και να κατηγοριοποιήσει τη ζωή, ενώ ο Ζορμπάς αντιπροσωπεύει το σώμα και την ψυχή, που απλώς αισθάνονται και ζουν τη ζωή χωρίς να την καταποντίζουν σε σκέψεις⁵³. Για τον West αυτή η διχοτόμηση είναι ζωτικής σημασίας για τη διερεύνηση της ευτυχίας από τον Καζαντζάκη. Ο αφηγητής αντιπροσωπεύει τον σύγχρονο άνθρωπο, ο οποίος χάνεται σε φιλοσοφικούς στοχασμούς, ζώντας με όρια και ζει στην παρούσα στιγμή και στον φυσικό κόσμο⁵⁴.

Ωστόσο, ο West σημειώνει ότι ο Καζαντζάκης δεν παρουσιάζει τον τρόπο ζωής του Ζορμπά ως την απόλυτη λύση στα προβλήματα της ζωής. Αντίθετα, προτείνει ότι η αληθινή ουσία της ευτυχίας μπορεί να βρίσκεται σε μια ισορροπία μεταξύ του διανοητικού και του ενστικτώδους. Αναλύοντας την κωμικοτραγική ζωή του Ζορμπά, ο West επισημαίνει ότι ο Καζαντζάκης δεν αποφεύγει να απεικονίσει τις δυσκολίες και τις θλίψεις, που συνεπάγεται η πλήρης ενασχόληση με τη ζωή και ότι πίσω από όλη αυτήν την «ευτυχισμένη» εικόνα του Ζορμπά λανθάνει μεγάλη θλίψη. Ο Ζορμπάς έχει βιώσει την απώλεια, την απογοήτευση και την αποτυχία, όμως η διαφορά με τον αφηγητή είναι στο ότι δεν τα αφήνει να τον καθορίσουν. Αντίθετα, τις αποδέχεται ως μέρος της ανθρώπινης εμπειρίας. Ο West ερμηνεύει αυτή την πτυχή του χαρακτήρα του Ζορμπά ως σχόλιο του Καζαντζάκη για τη φύση της ευτυχίας. Η ευτυχία δεν έχει να κάνει με την απουσία πόνου ή δυστυχίας, αλλά με την ικανότητα να συλλάβουμε τη ζωή σε όλη της την πολυπλοκότητα, συμπεριλαμβανομένων των σκοτεινών στιγμών της. Η ικανότητα αυτή του Ζορμπά αντικατοπτρίζεται συμβολικά απόλυτα στον χορό του: ο Ζορμπάς με το να χορεύει και να γελά μπροστά στην τραγωδία είναι εμβληματική μιας βαθύτερης και ανθεκτικότερης μορφής ευτυχίας⁵⁵.

Σε αντίθεση με τον Ζορμπά, που βιώνει, με τον τρόπο του την ευτυχία, ο ίδιος ο West (όπως και ο αφηγητής) δεν την έχει βρει, μεταφέροντάς την αναζήτησή της από την παιδική ηλικία στην ενήλικη ζωή του ως απωθημένο. Επομένως, φυσιολογικά ο West ορίζει τον Ζορμπά ως το πρότυπο της ευτυχίας στην αγχώδη και

⁵³ Bien, P. (1989), *Nikos Kazantzakis Novelist*, Bristol Classical Press: Bristol και Holst-Warhaft, G. (1997), «Song Self-Identity and the Neohellenic», *Journal of Modern Greek Studies* 15 (2), σελ. 233.

⁵⁴ Bien, P. (1989), *Nikos Kazantzakis Novelist*, Bristol Classical Press: Bristol.

⁵⁵ Hnaraki, M. (2009), «Speaking Without Words: Zorba's Dance», *Bulletin of the Institute of Ethnography SASA* 57 (2), σελ. 25-35.

ρηγή σύγχρονη κοινωνία, γιατί η πραγματική ευτυχία, που αντιπροσωπεύει ο Ζορμπάς αποτελεί κατάσταση, στάση ζωής, και όχι αυτοσκοπό. Αυτό κάνει και το μυθιστόρημα *Ζορμπάς* για τον West ξεχωριστό: ο Καζαντζάκης αντί να ασχολείται με την ευτυχία ως κάτι ενταγμένο μέσα σε μία ευρύτερη αισθητική εμπειρία, απομονωμένη από άλλες πτυχές της, γιορτάζει όλη τη ζωή ως ενιαίο σύνολο, που είναι δώρο και ευκαιρία χαράς. Εδώ, έρχεται σε αντιπαράθεση με τη στάση του «ευτυχισμένου», που συχνά παρουσιάζεται σε άλλα λογοτεχνικά έργα ως μια πιο ρηγή και παροδική κατάσταση, που χαρακτηρίζεται από μια απλή και ξέγνοιαστη απόρριψη των δυσκολιών της ζωής. Ο West επικρίνοντας αυτή τη «λογοτεχνική» νοοτροπία, δηλώνει ότι αυτή η αντιμετώπιση της *ευτυχίας* οδηγεί σε άρνηση της πραγματικότητας και αποφυγή των βαθύτερων συναισθηματικών και ηθικών αναζητήσεων του ανθρώπου.

Συμπερασματικά, ο West υποστηρίζει ότι ο *Ζορμπάς* του Καζαντζάκη είναι ένας βαθύτατος στοχασμός για τη φύση της ευτυχίας και για το τι σημαίνει να ζεις μια ελεύθερη και ευτυχισμένη ζωή. Ο West βρίσκει στον Ζορμπά το σύμβολο μιας ισχυρής υπενθύμισης ότι η ευτυχία δεν είναι ένας προορισμός αλλά ένας τρόπος ύπαρξης στον κόσμο. Ο Καζαντζάκης, μέσω του Ζορμπά, προκαλεί τον αμερικανό αναγνώστη να αγκαλιάσει τη ζωή σε όλη της την πολυπλοκότητα, να βρει την αληθινή χαρά στις στιγμές της ζωής και να ζήσει με το ίδιο πάθος και ένταση που ενσαρκώνει ο Ζορμπάς. Η ανάλυση του West υπογραμμίζει τη διαχρονικότητα του μηνύματος του Καζαντζάκη, ιδιαίτερα σε έναν κόσμο που δίνει προτεραιότητα στην υλική ευτυχία και όχι στην χαρά της απλής και ουσιαστικής ζωής. Το περιοδικό εσκεμμένα επιλέγει να προωθήσει το μυθιστόρημα αυτό του Καζαντζάκη και να εκδόσει αυτό το άρθρο στο αμερικάνικο κοινό, καθώς στα πλαίσια της κοινωνικής κριτικής του περιοδικού θέλει να κριτικάρει τον τρόπο ζωής των αμερικάνων, που εστιάζει στον υπερκαταναλωτισμό, την εμπορευματοποίηση της ζωής και τη ρηγή αντιμετώπισή της εκθέτοντας το μήνυμα του Ζορμπά ως παράδειγμα ζωής. Η δεκαετία του 1950 ήταν μια δεκαετία που σηματοδεύτηκε από την ανάπτυξη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, την αυγή του Ψυχρού Πολέμου και το κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι βιομηχανίες επεκτάθηκαν και οι Αμερικανοί αγόρασαν αγαθά που δεν ήταν διαθέσιμα κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Με την αύξηση της εφημερίας τη δεκαετία του 1950, εμφανίστηκαν και νέες δραστηριότητες, όπως τα κοκτέιλ πάρτι και η κουλτούρα του μπάρμπεκιου, που

έγιναν δημοφιλείς τρόποι κοινωνικοποίησης στα προάστια. Η άνθηση της οικονομίας παρήγαγε νέους καρπούς ορόσημα αυτής της ευημερίας, όπως νέα αυτοκίνητα, προαστιακά σπίτια και άλλα καταναλωτικά αγαθά τα οποία ήταν διαθέσιμα σε περισσότερους ανθρώπους τώρα από ποτέ άλλοτε. Τέλος, η δημοτικότητα της τηλεόρασης αυξήθηκε και τα θεαματικά αθλήματα είχαν μεγάλη άνοδο με την πλειοψηφία των ανθρώπων να απολάμβαναν πλέον το μπόουλινγκ ή το γκολφ στον ελεύθερο χρόνο τους. Ενδεικτικό παράδειγμα είναι το ότι το 1948 μόνο 148,000 αμερικάνοι είχαν τηλεόραση, ενώ το 1950 4, 4 εκατομμύρια, με τις πωλήσεις να αγγίζουν τις 20,000 κομμάτια την ημέρα⁵⁶.

Το συγκεκριμένο άρθρο του West για τον Καζαντζάκη προσέθεσε μια νέα οπτική για το έργο *Ζορμπάς* του Έλληνα λογοτέχνη, ιδίως στους αγγλόφωνους κύκλους της λογοτεχνικής κριτικής. Συγκεκριμένα, οι περισσότεροι κριτικοί διαβάζουν το συγκεκριμένο μυθιστόρημα με βιογραφικούς όρους μέχρι τη δεκαετία του 1950. Στον αφηγητή βλέπουν τον Καζαντζάκη και τον Ζορμπά ως τον πραγματικό χωρικό, που συνάντησε ο συγγραφέας στη Μακεδονία⁵⁷ με το μυθιστόρημα να αποτελεί μια αυτοβιογραφία και με το σκηνικό της Κρήτης να λειτουργεί ως καμβάς γεμάτος λυρικές σκηνές και εικόνες, που διανθίζουν το μυθιστόρημα προσθέτοντας ζωντάνια κάνοντάς το ευχάριστο στον αναγνώστη. Με άλλα λόγια η κριτική προσέγγιση του Ζορμπά από τους αγγλόφωνους μελετητές του εστίαζε στο αφηγηματικό στυλ και τις αφηγηματικές τεχνικές του Καζαντζάκη στο συγκεκριμένο μυθιστορημα. Λίγοι, όμως, εκλάμβαναν ολόκληρο το μυθιστόρημα ως μια μυθοποίηση της *ζωτικής δύναμης* του Bergson και μια παραβολή της άμεσης εκπλήρωσής της στη γη, αναδεικνύοντας παράλληλα το ότι η θεωρία του Bergson δεν είναι ουτοπική, με τον Ζορμπά να αποτελεί το παράδειγμα από τον Καζαντζάκη της εφαρμογή της θεωρίας του Bergson στον πραγματικό κόσμο, καθώς το μυθιστόρημα είναι μια επιβεβαίωση της ζωτικής ορμής, μια νίκη της ζωής ενάντια στην αδράνεια και τη φθορά. Ο Anthony West τονίζει για το μυθιστόρημα στο *The New Yorker* ότι κάθε σελίδα είναι ζωντανή με ιδέες και διαυγείς εικόνες που έχουν την ακρίβεια και συγκεντρωμένη τη ζωντανή ποιότητα της ποίησης. Επιπλέον, η κριτική του West ξεχωρίζει για το ότι εστίασε στις υπαρξιακές και φιλοσοφικές διαστάσεις του έργου του Καζαντζάκη, αντί να το αξιολογεί ρηγά ως πολιτιστικό ή λογοτεχνικό έργο. Ο

⁵⁶ Miller D. T., Nowak M. (1977), *The Fifties The way we really were*, Doubleday: New York.

⁵⁷ Βλ. σχετικά Jusdanis G. (1985), «The Politics of Criticism: Deconstruction, Kazantzakis, 'Literature'», *Byzantine and Modern Greek Studies* 9, σελ. 161-186.

West εξερεύνησε τις αντιφάσεις στην απεικόνιση της ανθρώπινης κατάστασης, όπως παρουσιάζονται από τον Καζαντζάκη, με το Ζορμπά να γιορτάζει τη ζωή με μια, ενώ ταυτόχρονα παλεύει με την απελπισία και την υπαρξιακή αγωνία. Ο χώρος της Κρήτης συμβολίζει την ομορφιά της ζωής, ενώ οι δύο χαρακτήρες τον τρόπο προσέγγισης της ζωής. Ο αφηγητής συμβολίζει τον συμβατικό σύγχρονο άνθρωπο που είναι παραδομένος στη φθορά και την παραίτηση, ο οποίος μέσα στη αγωνία της ύπαρξής του εστιάζει στα αρνητικά γεγονότα της ζωής αφήνοντας να τον καταβάλλουν ψυχολογικά, χάνοντας τις ομορφιές της ζωής και τον Ζορμπά να αποτελεί ένα σύμβολο της πραγματικής δύναμης της ελεύθερης ανθρώπινης ψυχής, ο οποίος έχει στραμμένη όλη την προσοχή του στο ίδιο το δώρο της ζωής, απολαμβάνοντας κάθε στιγμή, αποβάλλοντας την αρνητικότητα και την παθητική αντιμετώπιση των γεγονότων, δίνοντας το παράδειγμα για τη στάση ζωής, που πρέπει να κρατά ο άνθρωπος. Τέλος, ο West προσέφερε μια διαφορετική ανάγνωση του έργου του Καζαντζάκη, ξεπερνώντας την απλή λογοτεχνική κριτική και εξετάζοντας τις ευρύτερες επιρροές στον Καζαντζάκη της φιλοσοφίας του Bergson για τη ζωή και την ανθρώπινη φύση. Η προσέγγιση αυτή έφερε μια νέα οπτική στο έργο του Καζαντζάκη, συμβάλλοντας στη βαθύτερη κατανόηση των προθέσεων του συγγραφέα και των υπαρξιακών διλημμάτων που προσπάθησε να διερευνήσει.

4.2 Anthony West «Two Freedoms», *The New Yorker*, τεύχος 4^{ης} Φεβρουαρίου 1956, σελ 95-98.

Το άρθρο αποτελεί κριτική της αγγλικής μετάφρασης του μυθιστορήματος του Καζαντζάκη *Ο Καπετάν Μιχάλης: Ελευθερία ή Θάνατος*, το οποίο ο West το μεταφράζει ως *Freedom or Death* ακολουθώντας τον τίτλο που έδωσαν οι εκδόσεις Simon & Schuster, Νίκος Kazantzakis, *Freedom or Death*, μεταφρασμένο στα αγγλικά από τον Jonathan Griffin και με πρόλογο του A. den Doolaard, το 1955. Η υπόθεση του *Καπετάν Μιχάλη* διαδραματίζεται στην Κρήτη του 19ου αιώνα, κατά τη διάρκεια της επανάστασης του νησιού κατά της οθωμανικής κυριαρχίας. Το κέντρο του μυθιστορήματος είναι ο ομώνυμος χαρακτήρας, ο Καπετάν Μιχάλης, ο οποίος ενσαρκώνει το άγριο κρητικό πνεύμα της αντίστασης. Ο West αναγνωρίζει στην απεικόνιση του Καπετάν Μιχάλη από τον Καζαντζάκη όχι απλώς την απεικόνιση ενός ιστορικού αγώνα, αλλά μια εξερεύνηση του βαθύτερου θέματος της ελευθερίας.

Στην κριτική του ο Anthony West αναλύει το μυθιστόρημα το Καζαντζάκη ως προς την έννοια της ελευθερίας⁵⁸. Συγκεκριμένα, ο West εντοπίζει την ύπαρξη δύο διαφορετικών τύπων ελευθερίας: την ελευθερία από τον εχθρό και την υποδούλωση και την ελευθερία να επιδιώκει κανείς τις επιθυμίες του, ανάλυση που δικαιολογεί και τον τίτλο της κριτικής. Η πρώτη ελευθερία είναι η προφανής πολιτική και εθνική ελευθερία για την οποία αγωνίζονται ο καπετάν Μιχάλης και οι Κρητικοί συμπατριώτες του για την απελευθέρωση από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ωστόσο, ο West τονίζει ότι η πραγματική ευφυΐα του μυθιστορήματος έγκειται στη διερεύνηση μιας δεύτερης ελευθερίας: της εσωτερικής, της υπαρξιακής ελευθερίας, πέρα από τα πολιτικά όρια. Η έννοια αυτής της ελευθερίας είναι βαθιά προσωπική και σχετίζεται με τον εσωτερικό κόσμο του ατόμου, την πάλη του με τις κοινωνικές συμβάσεις και την αναζήτηση νοήματος σε έναν χαοτικό κόσμο. Ο West επαινεί την ικανότητα του Καζαντζάκη να αποτυπώνει με γλαφυρό τρόπο τη σκληρή πραγματικότητα αυτού του πολέμου, σημειώνει τη βαθιά σύνδεση του συγγραφέα με την κρητική του κληρονομιά και την ιστορική σημασία της εξέγερσης. Παράλληλα, ο West υποδηλώνει ότι ο Καζαντζάκης, με αφορμή την κρητική εξέγερση, προχωρά στη φιλοσοφική αναζήτηση της υπαρξιακής ελευθερίας, καταλήγοντας στο ότι η προσωπική ελευθερία είναι πολύ πιο σύνθετη και σημαντική από την πολιτική ελευθερία που αναζητούν οι Κρητικοί, με τον Καπετάν Μιχάλη να αποτελεί την ενσάρκωση αυτής της δυαδικότητας της ελευθερίας.

Ο West θεωρεί τον Καπετάν Μιχάλη ως τραγικό ήρωα, παγιδευμένο ανάμεσα σε αυτές τις δύο αντιλήψεις για την ελευθερία. Ο Καπετάν Μιχάλης από τη μία είναι ένας πολεμιστής και αφοσιωμένος πατριώτης, από την άλλη ο εσωτερικός του αγώνας αποκαλύπτει έναν άνθρωπο που βασανίζεται από βαθύτερα ερωτήματα, όπως η προσωπική ελευθερία. Ο West επισημαίνει ότι η εμμονική αφοσίωση του Μιχάλη στον κρητικό αγώνα τον έχει αποξενώνει από την οικογένεια και την κοινότητά του, υπογραμμίζοντας ότι αυτή η απομόνωση είναι η αποτέλεσμα την επιδίωξης της πολιτικής ελευθερίας σε βάρος της ατομικής. Ο West, επίσης, σημειώνει ότι ο Καζαντζάκης προσδίδει στον Καπετάν Μιχάλη ένα είδος μπεργκσονικής θέλησης για ζωή, όπου η επιθυμία του για ελευθερία του Καπετάν Μιχάλη γίνεται ζωτική

⁵⁸ Heisig, J. (1971), «Ενσάρκωση ελευθερίας: Το όραμα του Νίκου Καζαντζάκη», *Νέα Εστία* 1067, σελ. 146-177.

δύναμη⁵⁹. Όμως, ο West παρατηρεί ότι επίμονη αναζήτηση του Μιχάλη για την απόλυτη ελευθερία⁶⁰ τον οδηγεί στην απόρριψη κάθε συμβιβασμού, με τελικό αποτέλεσμα την πτώση του. Συνεπώς, ο West προτείνει ότι ο Καζαντζάκης σχολιάζει τους κινδύνους που εγκυμονεί η ασυμβίβαστη επιδίωξη της ελευθερίας, όπου τα όρια μεταξύ απελευθέρωσης και τυραννίας θολώνουν.

Τέλος, ο West αφού κάνει μια σύντομη περίληψη της υπόθεσης του έργου, σημειώνει ότι ο Καζαντζάκης ως μαθητής του Henri Bergson⁶¹, συνέγραψε το μυθιστόρημα επηρεασμένος από την *Οδύσσεια* του Ομήρου. Ο προσωπικός αγώνας του Καπετάν Μιχάλη και των Κρητών για απελευθέρωση από τους Τούρκους παραλληλίζεται με τον αγώνα του Οδυσσέα να επιστρέψει στην Ιθάκη. Το κοινό σημείο, όμως, και το μήνυμα του Καζαντζάκη, που λανθάνει στον καπετάν Μιχάλη, όπως και στην Οδύσσεια είναι ο αγώνας για την απελευθέρωση του εαυτού από τα κοινωνικά και τα προσωπικά δεσμά, την ολοκληρωτική θέαση της υπόστασης του ανθρώπου και της ψυχής του, με σκοπό απρόσκοπτη επιδίωξη και επίτευξη προσωπικών στόχων και φιλοδοξιών. Ο West καταλήγει στο ότι αυτές οι ελευθερίες συχνά συγκρούονται, καθώς η επιδίωξη ατομικών επιθυμιών μπορεί να επιβάλει περιορισμούς στους άλλους, ασκώντας δρυμεία κριτική στη σύγχρονή του αντίληψη περί προσωπικής ελευθερίας, υποδηλώνοντας ότι η υπερβολική ελευθερία ενέχει τον κίνδυνο να οδηγήσει σε κοινωνικό κατακερματισμό και έλλειψη συλλογικής ευθύνης. Συνεπώς, μέσα από την κριτική του, ο West υπογραμμίζει την πολυπλοκότητα και τους πιθανούς κινδύνους από την επικράτηση της απόλυτης ατομικής ελευθερίας σε βάρος της κοινωνικής συνοχής.

⁵⁹ Bien, P. (2001), «Φιλοσοφικές μελέτες στο Παρίσι», στο Λαμπρινίδου, Α. (μτφρ.), *Καζαντζάκης: Η πολιτική του πνεύματος*, τόμος 1, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο, σελ. 29-50.

⁶⁰ Για περαιτέρω ανάλυση της σύνδεσης του Καζαντζάκη με τον Bergson ως προς το θέμα της ελευθερίας βλέπε σχετικά Poulakidas, A. K. (1972), «Kazantzakis and Bergson: Metaphysic Aestheticians», *Journal of Modern Literature* 2 (2), σελ. 267-283 και Bien, P. (2001), «Φιλοσοφικές μελέτες στο Παρίσι», στο Λαμπρινίδου, Α. (μτφρ.), *Καζαντζάκης: Η πολιτική του πνεύματος*, τόμος 1, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο, σελ. 29-50.

⁶¹ Βλ. σχετικά και Καζαντζάκης, Ν. (1912), «Henri Bergson», *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου* 2 (1) σελ. 310-334· Poulakidas, A. K. (1971), «Kazantzakis and Bergson: Metaphysic Aestheticians», *Journal of Modern Literature* 2 (2), σελ. 267-283· Mackridge, P. (1985), «European influences on the Greek Novel during the 1930s», *Journal of Modern Greek Studies* 3 (1), σελ. 1-20· Μποτουροπούλου, Ι. (2009), «Ο απόηχος της Evolution Créatrice του Bergson στην κίνηση των ιδεών στη Γαλλία και η υποδοχή του φιλοσόφου στην Ελλάδα», *Σύγκριση* 20, σελ. 181-192· Ionnides, K. (2014), «Nikos Kazantzakis – Henri Bergson», *Philosophia* 44, σελ. 363-367.

Συνοψίζοντας, ο Anthony West στο *Two Freedoms* δίνει μέσω της βαθιάς ανάλυσης του χαρακτήρα του Καπετάν Μιχάλη, αναγνωρίζει ότι το έργο του Καζαντζάκη αποτελεί ένα πλούσιο μωσαϊκό θεμάτων, που σχετίζονται με την ελευθερία, την ταυτότητα και την θεώρηση υπαρξιακών προβληματισμών. Η ανάλυση του West των δύο ελευθεριών -πολιτικής και υπαρξιακής- μέσα στο μυθιστόρημα εξηγεί στο αμερικάνικο αναγνωστικό κοινό την πολυπλοκότητα του οράματος του Καζαντζάκη και στην τραγικότητα των χαρακτήρων του, όπως και την ευφύεστατη ανάλυση φιλοσοφικών προβληματισμών υπό τον μανδύα της λογοτεχνίας. Τέλος, ο West εξετάζοντας τις εσωτερικές συγκρούσεις του Καπετάν Μιχάλη, συμπεραίνει στο ότι το συγκεκριμένο μυθιστόρημα δεν είναι απλώς ένα ιστορικό έπος, αλλά ένα φιλοσοφικό έργο, που συνεχίζει να έχει απήχηση στους αναγνώστες εξαιτίας της διερεύνησης της ανθρώπινης κατάστασης.

4.3 [Ανυπόγραφο] *Books: Briefly noted fiction, Beyond the Aegean by Ilias Venezis, translated from the Greek by E. D. Scott – Kilvert (Vanguard), The New Yorker*, τεύχος 8^{ης} Δεκεμβρίου 1956, σελ. 233-234.

Παρουσίαση του βιβλίου *Beyond the Aegean*, που αποτελεί την αγγλική μετάφραση από τον E. D. Scott-Kilvert και τις εκδόσεις Vanguard⁶² σειράς των μυθιστορημάτων του Ηλία Βενέζη *Αιγαίο*. Η παρουσίαση συνοδεύεται από ένα σύντομο σχολιασμό του διηγήματος του Βενέζη. Το διήγημα χαρακτηρίζεται ως μια μελαγχολική, αλλά όμορφη διήγηση της αγροτικής ζωής στην Μικρά Ασία πριν τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Πράγματι ο σχολιασμός αποδίδει το ύφος του διηγήματος του Βενέζη, αφού *Το Αιγαίο*, είναι μια σειρά διηγημάτων που διέπεται από τα στοιχεία των παραμυθιών (προσωποποιήσεις ζώων και στοιχείων φύσης) με μία γλαφυρή ενδοσκοπήση της τραγικότητας της ανθρώπινης φύσης, όταν μαστίζεται από τον πόλεμο και όλα τα επακόλουθά του. Αποτελεί την μοναδική παρουσίαση έργου του Βενέζη στο περιοδικό, η οποία όμως γίνεται εν μέσω της περιόδου του Ψυχρού Πολέμου. Το διήγημα του Βενέζη και γενικά η ζωή του ίδιου του συγγραφέα αποτελούν παράδειγμα της σκληρότητας και του πολέμου όσον αφορά τους απλούς ανθρώπους μακριά από την πολιτική και σκοπιμότητες.

⁶² Βλ. Εικόνα 5 του Παραρτήματος.

Εξαιτίας του ιστορικού υπόβαθρου του συγγραφέα και τα βιώματά του από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο η μοναδική παρουσίαση του έργου του Βενέζη ίσως να αποτελεί ένα αντιπολεμικό μήνυμα εκφράζοντας την άποψη πολλών αμερικανών πολιτών τη δεκαετία του 1950, οι οποίοι ήταν αντίθετοι σε αυτό τον ανταγωνισμό της Αμερικής με τον Κομμουνισμό της Σοβιετικής Ένωσης. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο Shawh ήταν πιο ήπιος και μετριοπαθής αναφορικά με τη στάση που θα είχε το περιοδικό στην κοινωνική και πολιτική κριτική του απέναντι στο πολιτικό γίνεσθαι της χώρας του, σε αντίθεση με τον προκάτοχό του τον Ross. Έτσι, δεν θα βλέπαμε δημοσιευμένο ένα άρθρο, όπως ήταν το Hersey, που ασκούσε ευθεία κριτική στο πολιτικό καθεστώς για την Χιροσίμα, αλλά ένα πιο διακριτικό έμμεσο σχόλιο, όπως η παρουσίαση ενός βιβλίου με αντιπολεμικό νόημα. Ο σχολιασμός αποτυπώνει το ύφος του συγγραφέα, όμως θα έπρεπε να δοθεί περισσότερη προβολή του Βενέζη από το περιοδικό, καθώς την εποχή, που εκδίδεται η αγγλική μετάφραση του *Αιγαίου* και το άρθρο αυτό, βρισκόμαστε στο Ψυχρό Πόλεμο, μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Με άλλα λόγια οι περιγραφές του Βενέζη των δεινών, που βιώνει ο απλός άνθρωπος από ένα πόλεμο, πρώτον είναι σύγχρονες της μεταπολεμικής και ψυχροπολεμικής δεκαετίας του '50 και να αποτελέσουν μια αναγνώριση της αξίας της ειρήνης.

4.4 [Ανυπόγραφο] *Four Poems, The New Yorker*, τεύχος 17ης Ιουνίου 1972, σελ. 31.

Μετάφραση στα Αγγλικά των ποιημάτων του Καβάφη *Φυγάδες, Μισή Ωρα, Από την σχολήν του περιωνόμου φιλοσόφου, Ας φρόντιζαν*, από τους Edmund Keeley και Philip Sherrard⁶³.

<i>Exiles</i>	<i>Φυγάδες</i>
It goes on being Alexandria still. Just walk a bit	Πάντα η Αλεξάνδρεια είναι. Λίγο να βαδίσεις
along the straight road that ends at the Hippodrome	στην ίσια της οδό που στο Ιπποδρόμιο παύει,
and you'll see palaces and monuments that will amaze you.	θα δεις παλάτια και μνημεία που θ' απορήσεις.
Whatever war-damage it has suffered,	Όσο κι αν έπαθεν απ' τους πολέμους

⁶³ Βλ. και Εικόνα 4 Παραρτήματος.

<p>however much smaller it has become, it is still a wonderful city.</p> <p>And then, what with excursions and books and various kinds of study, time does go by.</p> <p>In the evenings we meet on the sea front, the five of us (all, naturally, under fictitious names)</p> <p>and some other Greeks of the few still left in the city.</p> <p>Sometimes we discuss church affairs (the people here seem to lean toward Rome) and sometimes literature.</p> <p>The other day we read some lines by Nonnos: what imagery, what diction, what rhythm and harmony!</p> <p>All enthusiasm, how we admired the Panopolitan.</p> <p>So the days go by, and our stay here is not unpleasant because, naturally, it is not going to last forever.</p> <p>We've had good news: either something is now afoot in Smyrna, or in April our friends are sure to move from Epiros.</p> <p>So one way or another, our plans are definitely working out,</p>	<p>βλάβη, όσο κι αν μίκραινε, πάντα θαυμάσια χώρα.</p> <p>Κι έπειτα μ' εκδρομές, και με βιβλία, και με σπουδές διάφορες περνά η ώρα. Το βράδυ μαζευόμεθα στην παραλία ημείς οι πέντε (με ονόματα όλοι πλαστά βεβαίως) κι άλλοι μερικοί Γραικοί απ' τους ολίγους όπου μείνανε στην πόλι. Πότε μιλούμε για εκκλησιαστικά (κάπως λατινικοί μοιάζουν εδώ), πότε φιλολογία. Προχθές του Νόννου στίχους εδιαβάζαμε. Τί εικόνες, τί ρυθμός, τί γλώσσα, τί αρμονία. Ενθουσιασμένοι τον Πανοπολίτην εθαυμάζαμε. Έτσι περνούν οι μέρες, κι η διαμονή δυσάρεστη δεν είναι, γιατί, εννοείται, δεν πρόκειται να 'ναι παντοτινή. Καλές ειδήσεις λάβαμε, και είτε από την Σμύρνη κάτι γίνει τώρα, είτε τον Απρίλιο οι φίλοι μας κινήσουν απ' την Ήπειρο, τα σχέδιά μας επιτυγχάνουν, και τον ρίχνουμεν ευκόλως τον Βασίλειο. Και τότε πια κι εμάς θά 'ρθ' η σειρά μας.</p>
---	---

<p>and we'll easily overthrow Basil.</p> <p>And when we do, at last our turn will come.</p>	
---	--

<i>Half an Hour</i>	<i>Μισή ώρα</i>
<p>I never had you, nor I suppose will I ever have you. A few words, an approach, as in the bar the other day—nothing more. It's sad, I admit. But we who serve Art, sometimes with the mind's intensity, can create—but of course only for a short time— pleasure that seems almost physical. That's how in the bar the other day— mercifully helped by alcohol— I had half an hour that was totally erotic. And I think you understood this and stayed slightly longer on purpose. That was very necessary. Because with all the imagination, with all the magic alcohol, I needed to see your lips as well, needed your body near me.</p>	<p>Μήτε σε απέκτησα, μήτε θα σε αποκτήσω ποτέ, θαρρώ. Μερικά λόγια, ένα πλησίασμα όπως στο μπαρ προχθές, και τίποτε άλλο. Είναι, δεν λέγω, λύπη. Αλλά εμείς της Τέχνης κάποτε μ' έντασι του νου, και βέβαια μόνο για λίγην ώρα, δημιουργούμεν ηδονήν η οποία σχεδόν σαν υλική φαντάζει. Έτσι στο μπαρ προχθές — βοηθώντας κιόλας πολύ ο ευσπλαχνικός αλκολισμός — είχα μισή ώρα τέλεια ερωτική. Και το κατάλαβες με φαίνεται, κι έμεινες κάτι περισσότερο επίτηδες. Ήταν πολλή ανάγκη αυτό. Γιατί μ' όλην την φαντασία, και με το μάγο οινόπνευμα, χρειάζονταν να βλέπω και τα χείλη σου, χρειάζονταν να 'ναι το σώμα σου κοντά.</p>
<p><i>From the School of the Renowned Philosopher</i></p>	<p><i>Από την σχολήν του περιωνόμου φιλοσόφου</i></p>
<p>For two years he studied with Ammonios</p>	<p>Έμεινε μαθητής του Αμμωνίου Σακκά</p>

<p>Sakkas,</p> <p>but he was bored by both philosophy and Sakkas.</p> <p>Then he went into politics. But he gave that up. That Prefect was an idiot, and those around him, somber-faced officious nitwits: their Greek—poor fools—absolutely barbaric.</p> <p>After that he became vaguely curious about the Church: to be baptized and pass as a Christian. But he soon changed his mind: it would certainly have caused a row with his parents, ostentatious pagans, and—horrible thought— they would have cut off at once their extremely generous allowance.</p> <p>But he had to do something. He began to haunt the corrupt houses of Alexandria, every secret den of debauchery.</p> <p>In this fortune favored him: he'd been given an extremely handsome figure. And he enjoyed the divine gift.</p> <p>His looks would last at least another ten years. And after that? Maybe he'll go back to Sakkas. Or if the old man has died meanwhile, he'll go to another philosopher or sophist: there's always someone suitable around.</p> <p>Or in the end he might possibly return even to politics—commendably remembering the traditions of his family, duty toward the country, and other resonant banalities of that kind.</p>	<p>δυο χρόνια·</p> <p>αλλά βαρέθηκε και την φιλοσοφία και τον Σακκά.</p> <p>Κατόπι μπήκε στα πολιτικά. Μα τα παραίτησεν. Ήταν ο Έπαρχος μωρός· κι οι πέριξ του ξόανα επίσημα και σοβαροφανή· τρισβάρβαρα τα ελληνικά των, οι άθλιοι.</p> <p>Την περιέργειάν του είλκυσε κομμάτ' η Εκκλησία· να βαπτισθεί και να περάσει Χριστιανός. Μα γρήγορα ἴτην γνώμη του άλλαξε. Θα κάκιωνε ασφαλώς με τους γονείς του, επιδεικτικά εθνικούς· και θα του έπαυαν — πράγμα φρικτόν — ευθύς τα λίαν γενναία δοσίματα.</p> <p>Έπρεπεν όμως και να κάμει κάτι. Έγινε ο θαμώντων διεφθαρμένων οίκων της Αλεξανδρείας, κάθε κρυφού καταγωγίου κραιπάλης.</p> <p>Ἡ τύχη του εφάν' εις τούτο ευμενής· τον έδωσε μορφήν εις άκρον ευειδή. Και χαίρονταν την θείαν δωρεάν.</p> <p>Τουλάχιστον για δέκα χρόνια ακόμη η καλλονή του θα διαρκούσεν. Έπειτα — ίσως εκ νέου στον Σακκά να πήγαινε. Κι αν εν τω μεταξύ απέθνησκεν ο γέρος, πήγαινε σ' άλλου φιλοσόφου ή σοφιστού· πάντοτε βρίσκεται κατάλληλος κανείς.</p> <p>Ἡ τέλος, δυνατόν και στα πολιτικά να επέστρεφεν — αξιοπαίνως ενθουμούμενος τες οικογενειακές του παραδόσεις, το χρέος προς την πατρίδα, κι άλλα ηχηρά παρόμοια.</p>
--	---

<i>To Have Taken the Trouble</i>	<i>Ας φρόντιζαν</i>
<p>I'm broke and practically homeless. This fatal city, Antioch, has devoured all my money: this fatal city with its extravagant</p>	<p>Κατήνησα σχεδόν ανέστιος και πένης. Αυτή η μοιραία πόλις, η Αντιόχεια όλα τα χρήματά μου τα 'φαγε: αυτή η</p>

<p>life.</p> <p>But I'm young and in excellent health. Prodigious master of things Greek, I know Aristotle and Plato through and through, poets, orators, or anyone else you could mention.</p> <p>I have some idea about military matters and friends among the senior mercenaries.</p> <p>I also have a foot in the administrative world; I spent six months in Alexandria last year:</p> <p>I know (and this is useful) something about what goes on there—</p> <p>the scheming of Kakergetis, his dirty deals, and the rest of it.</p> <p>So I consider myself completely qualified to serve this country, my beloved fatherland, Syria.</p> <p>Whatever job they give me,</p> <p>I'll try to be useful to the country. That's my intention.</p> <p>But if they frustrate me with their maneuvers—</p> <p>we know them, those smart operators: no need to say more here—</p> <p>if they frustrate me, it's not my fault.</p> <p>I'll approach Zabinas first,</p> <p>and if that idiot doesn't appreciate me,</p> <p>I'll go to his rival, Grypos.</p> <p>And if that imbecile doesn't take me on,</p> <p>I'll go straight to Hyrkanos.</p> <p>One of the three will want me anyway.</p>	<p>μοιραία με τον δαπανηρό της βίο.</p> <p>Αλλά είμαι νέος και με υγείαν αρίστην. Κάτοχος της ελληνικής θαυμάσιος (ξέρω και παραξέρω Αριστοτέλη, Πλάτωνα·τί ρήτορας, τί ποιητάς, τί ό,τι κι αν πεις).</p> <p>Από στρατιωτικά έχω μιαν ιδέα, κι έχω φιλίες με αρχηγούς των μισθοφόρων.</p> <p>Είμαι μπασμένος κάμποσο και στα διοικητικά. Στην Αλεξάνδρεια έμεινα έξι μήνες, πέρσι· κάπως γνωρίζω (κι είναι τούτο χρήσιμον) τα εκεί:</p> <p>του Κακεργέτη βλέψεις, και παλιανθρωπιές, και τα λοιπά.</p> <p>Όθεν φρονώ πως είμαι στα γεμάτα ενδεδειγμένος για να υπηρετήσω αυτήν την χώρα, την προσφιλή πατρίδα μου Συρία.</p> <p>Σ' ό, τι δουλειά με βάλουν θα πασχίσω να είμαι στην χώρα ωφέλιμος. Αυτή είν' η πρόθεσίς μου. Αν πάλι μ' εμποδίσουνε με τα συστήματά τους —τους ξέρουμε τους προκομμένους: να τα λέμε τώρα; αν μ' εμποδίσουνε, τί φταίω εγώ.</p> <p>Θ' απευθυνθώ προς τον Ζαβίνα πρώτα, κι αν ο μωρός αυτός δεν μ' εκτιμήσει, θα πάγω στον αντίπαλό του, τον Γρυπό. Κι αν ο ηλίθιος κι αυτός δεν με προσλάβει, πηγαίνω παρευθύς στον Υρκανό.</p> <p>Θα με θελήσει πάντως ένας απ' τους τρεις.</p> <p>Κι είν' η συνείδησίς μου ήσυχη για το απήφιστο της εκλογής. Βλάπτουν κι οι τρεις τους την Συρία το ίδιο.</p> <p>Αλλά, κατεστραμμένος άνθρωπος, τί φταίω εγώ. Ζητώ ο ταλαίπωρος να μπαλωθώ. Ας φρόντιζαν οι κραταιοί θεοί να δημιουργήσουν έναν τέταρτο καλό. Μετά χαράς θα πήγαινα μ' αυτόν.</p>
---	--

<p>And my conscience is quiet about my not caring which one I chose: the three of them are equally bad for Syria. But, a ruined man, it's not my fault. I'm only trying, poor devil, to make ends meet. The almighty gods ought to have taken the trouble to create a fourth, an honest man. I would gladly have gone along with him.</p>	
---	--

Η αγγλική μετάφραση των ποιημάτων προέρχεται από την αγγλόφωνη έκδοση, που χρησιμοποιείται εδώ από το περιοδικό, των ποιημάτων του Καβάφη των Keeley και Sherrard, *C.P. CAVAFY: Collected Poems* το 1975 από τις εκδόσεις Princeton University Press στο Princeton, ενώ το αντίστοιχο ελληνικό από το αρχείο Καβάφη του Ιδρύματος Ωνάση, προσβάσιμο στον εξής ιστότοπο: <https://www.onassis.org/el/initiatives/cavafy-archive>.

Ο Edmund Keeley ήταν διακεκριμένος μελετητής και μεταφραστής, γνωστός για τις μεταφράσεις του στη νεοελληνική ποίηση, ιδίως για τα έργα των Κωνσταντίνου Π. Καβάφη, του Γιώργου Σεφέρη και του Οδυσσέα Ελύτη. Οι συνεισφορές του έχουν επαινεθεί ευρέως, αν και δεν έλειψαν κάποιες επικρίσεις, κυρίως από Γάλλους μεταφραστές του Καβάφη. Ορισμένοι κριτικοί⁶⁴ υποστηρίζουν ότι οι μεταφράσεις του Keeley έτειναν υπερβολικά στην κυριολεξία, θυσιάζοντας τον ποιητικό ρυθμό και τον συναισθηματικό αντίκτυπο των πρωτότυπων κειμένων. Η πρόκληση της εξισορρόπησης της πιστότητας στο πρωτότυπο με τη ρευστότητα της αγγλικής γλώσσας αποτελεί κοινό το σημείο διαφωνίας. Ο Keeley στα ποιήματα του

⁶⁴ Βλ. Raizis, M. B. (1977), «Cavafy and His English Translators», *Balkan Studies* 18 (1), σελ. 91-97· Matthias, S. (2002), «Review of the book *On Translation: Reflections and Conversations*», *Journal of Modern Greek Studies* 20 (1), σελ. 155-157· Merrill, J. (17 July 1975), «Review of the book Keeley, E. Sherrard, P. (1975), *C. P. Cavafy: Collected Poems*, Princeton University Press: Princeton», *The New York Review of Books* 22, σελ. 12-17.

Καβάφη παρέμεινε πιστός στο πρωτότυπο, προσπαθώντας να αποδόσει με ακρίβεια όλες τις λέξεις του Καβάφη, χωρίς να πειράζει ούτε τη συντακτική σειρά των λέξεων. Ο Keeley μαζί με τον Sherrard επεξεργάζονταν κάθε μετάφραση από κοινού σε σημείο που το τέλος των τελικών αναθεωρήσεων δεν μπορούσε πλέον να διακρίνει έντονες διαφορές με το πρωτότυπο. Επίσης, κατά τη μετάφραση των ποιημάτων του Καβάφη, είχαν ακολουθήσει μια αυστηρή διαδικασία -κομβική για το άρτιο μεταφραστικό αποτέλεσμα- αποκλεισμού και όχι ένταξης, δηλαδή είχαν καταρτίσει έναν κατάλογο με τα πράγματα, που θεωρούσαν ότι έπρεπε να αποφευχθούν. Μεταξύ αυτών των πραγμάτων ήταν οποιεσδήποτε εκφράσεις που ήταν ρητά βρετανικές ή αμερικανικές, «αρχαϊσμοί, ανατροπές, προσωπικές ιδιοσυγκρασίες ή εκφραστικό στυλ και ρητορικές φλυαρίες» εκδίδοντας μια συνεπή απόδοση ορισμένων βασικών όρων της γλώσσας του Καβάφη⁶⁵.

Συνεπώς, οι μεταφράσεις του χαρακτηρίζονται από πιστότητα στα πρωτότυπα κείμενα, όπως φαίνεται και στα τέσσερα ποιήματα, που παραθέτονται εδώ στο περιοδικό και την αντιπαραβολή τους με τα αντίστοιχα του Καβάφη. Ο Keeley επεδίωκε με την προσήλωσή του στα πρωτότυπα ελληνικά κείμενα να αποτυπώσει τις λεπτές αποχρώσεις της γλώσσας των ποιητών. Οι μεταφράσεις του θεωρούνται ακριβείς και ποιητικές, διατηρώντας την ακεραιότητα των πρωτότυπων έργων και κάνοντάς τα ταυτόχρονα προσιτά στους αγγλόφωνους αναγνώστες. Η συμβολή του στην ελληνική λογοτεχνία, ήταν σημαίνουσα, καθώς συνέβαλε στην διάδοση της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας στον αγγλόφωνο αναγνώστη. Για αυτόν τον λόγο επιλέγεται και η χρήση των μεταφράσεών του και, συνεπώς η διαφήμιση του έργου του Keeley, από το περιοδικό. Με λίγα λόγια, ο Keeley διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην εισαγωγή και εκλαΐκευση της νεοελληνικής ποίησης στον αγγλόφωνο κόσμο, αφού οι μεταφράσεις του προσήλκυσαν τη διεθνή προσοχή σε Έλληνες ποιητές, βοηθώντας τους να αποκτήσουν ευρύτερο αναγνωστικό κοινό. Η συνεργασία του Keeley με άλλους μεταφραστές, όπως ο Sherrard στην έκδοση του Καβάφη, εμπλούτισε την ποιότητα του έργου του. Η ομαδική εργασία επέτρεψε μια

⁶⁵ Βλ. σχετικά Keeley, E. (1983), *Modern Greek Poetry: Voice and Myth*, Princeton University Press: Princeton · Malmkjaer, K. (1998), «Love thy Neighbour: Will Parallel Corpora Endear Linguists to Translators?», *Meta: Translators' Journal* 43, σελ. 534-541 · Keeley, E. (2000), *On Translation: Reflections and Conversations*, Taylor & Francis Ltd : London · Venuti, L. (2008) *The Translator's Invisibility: A History of Translation*, Routledge: London and New York.

ισορροπημένη μετάφραση που συνδύαζε διαφορετικές προοπτικές και λογοτεχνικό υπόβαθρο, οδηγώντας σε πιο εκλεπτυσμένα και φινετσάτα αποτελέσματα.

4.5 Howard Moss, «Great Themes, Great Connections», *The New Yorker*, τεύχος 1^{ης} Αυγούστου 1977, σελ 63-68.

Ο Moss υπήρξε διακεκριμένος ποιητής και συντάκτης άρθρων σχετικά με θέματα ποίησης του περιοδικού *The New Yorker* για σχεδόν σαράντα χρόνια. Το άρθρο του Howard Moss «Great Themes, Great Connections» στο *The New Yorker* αποτελεί μια στοχαστική εξερεύνηση της σχέσης των θεμάτων στη λογοτεχνία και την τέχνη με αφορμή την κριτική παρουσίαση του βιβλίου του Robert Liddell, *Cavafy: a biography*, που εκδόθηκε τον Αύγουστο του 1976 από τις εκδόσεις Schocken⁶⁶.

Ο Moss ξεκινά την παρουσίαση του βιβλίου του Liddell προχωρώντας σε μία σύντομη βιογραφική αναφορά στον Καβάφη ακολουθώντας την πορεία του βιβλίου του Liddell, για να καταλήξει στο ότι η βιογραφία του Liddell αποτελεί μια ευθεία και λογικά οργανωμένη βιογραφία του Καβάφη, με τον βιογράφο να παρέχει έγκυρες πληροφορίες και γεγονότα για το βίο του Καβάφη έχοντας εξαντλήσει τις ελληνικές πηγές σχετικές με τον ποιητή.

Ο Moss αναπτύσσει την ανάλυσή του για την ποίηση του Καβάφη εστιάζοντας σε τρεις τομείς: τον Καβάφη ως λογοτεχνικού κριτικού του εαυτού του, ως προς την κατηγοριοποίηση των ποιημάτων του Καβάφη και την σεξουαλικότητά του. Πρώτον, ο Moss διερευνά πώς οι μεγάλοι λογοτέχνες συχνά είναι αυστηροί κριτές του εαυτού τους. Τονίζει ότι ο Καβάφης χτίζει την ποίησή του πάνω στο πολιτιστικό του υπόβαθρο, την βαθιά γνώση της Ιστορίας και τις προσωπικές ιδέες και σκέψεις δημιουργώντας ένα μωσαϊκό αλληλένδετων έργων που αντανακλούν την ανθρώπινη εμπειρία. Ο Moss τονίζει ότι ο Καβάφης ήταν τόσο αφοσιωμένος στο έργο του ως ποιητής και στην διαδικασία της ποιητικής δημιουργίας, καθώς ο ίδιος αναφέρεται σε μερικά ποιήματά του ως «σκουπίδια», και, μάλιστα, χαιρείται που δεν «εκδόθηκαν τα ποιήματά του νωρίς», δηλαδή όσο ζούσε, και κυρίως τα «Αποκηρυγμένα», τα νεανικά του ποιήματα. Πράγματι, ο Καβάφης δεν εξέδωσε την ποιητική συλλογή του όσο ζούσε. Η πρώτη συγκεντρωτική έκδοση ποιημάτων

⁶⁶ Liddell, R. (1976), *Cavafy: a Biography*, Schocken: New York.

πραγματοποιήθηκε δύο χρόνια μετά το θάνατό του (1935) με επιμελητές τους Αλέκο Σεγκόπουλο, Τάκη Καλμούχο και Ρίκα Αγαλλιανού-Σεγκοπούλου. Η έκδοση παρατάσσει κατά χρονολογική κατάταξη 154 ποιήματα, με τελευταίο το «Εἰς τα περίχωρα της Αντιοχείας» (1933), το οποίο δεν πρόλαβε να τυπωθεί. Έτσι, ορίστηκε ο τελικός αριθμός των *Αναγνωρισμένων* ποιημάτων του Καβάφη, αφού η έκδοση λειτούργησε ως κανόνας για όλες τις κατοπινές ελληνικές και ξένες εκδόσεις. Το 1948, έτος που κυκλοφόρησε η πρώτη αθηναϊκή έκδοση του Καβάφη από τον «Ίκαρος», ο οποίος κρατά τα καβαφικά δικαιώματα, κυκλοφορεί σε δυο τόμους τη γνωστή ως σήμερα τυποποιημένη έκδοση των *Ποιημάτων* με φιλολογική επιμέλεια και σημειώσεις του Γ. Π. Σαββίδη⁶⁷. Επιπλέον, ο Καβάφης είναι αυστηρός με τον εαυτό του, ώστε δεν συμπεριέλαβε στο επίσημο έργο του ορισμένα τουλάχιστον από τα λεγόμενα «Αποκηρυγμένα» ποιήματά του⁶⁸.

Ο Moss στη συνέχεια αναφέρεται στην κατηγοριοποίηση των ποιημάτων του Καβάφη, όπου διακρίνει τρεις κατηγορίες: τα ιστορικά, τα ερωτικά και τα φιλοσοφικά. Για κάθε μια κατηγορία παρέχει αρκετά παραδείγματα αυτών των θεματικών: για τα ιστορικά ποιήματα με αφορμή το ποίημα *Δαρείος, Δημητρίου Σωτήρος (162-150 π.Χ.)*, *Νέοι της Σιδώνος 400 μ.Χ.*, ο Moss υποστηρίζει ότι ο Καβάφης βλέπει την ιστορία όχι απλά ως γνώση και στεγνές άχρωμες πληροφορίες, αλλά εκλαμβάνεται την ιστορία ως ζωντανή, με δικό της χαρακτήρα και, κυρίως, ως σύνολο και όχι απομονωμένες στιγμές. Στο δοκίμιο ο Moss υποστηρίζει ότι ορισμένα θέματα της λογοτεχνίας, όπως ο έρωτας και η ανθρώπινη κατάσταση, όπως αναλύονται από τον Καβάφη υπό το πρίσμα της ιστορίας είναι θέματα διαχρονικά. Ο Moss υπογραμμίζει ότι η ποίηση του Καβάφη χρησιμεύει ως γέφυρα μεταξύ διαφορετικών εποχών, συνδέοντας διαχρονικά τους αναγνώστες με τις σκέψεις και τα συναισθήματα παλιότερων εποχών.

Ως προς τα ερωτικά ή αισθησιακά ποιήματα του Καβάφη ο Moss τονίζει ότι ο Καβάφης ήταν ο πρώτος μοντέρνος ποιητής, που επιβεβαίωσε την ομοφυλοφιλία του, προχωρώντας σε μια δημιουργική χρήση της στην ποιητική του παραγωγή. Μάλιστα,

⁶⁷ Σαββίδης, Γ. Π. (1963), *Κ. Π. Καβάφης Τα ποιήματα Α' (1897-1918)*, Ίκαρος: Αθήνα και Σαββίδης Γ. Π. (1963), *Κ. Π. Καβάφης Τα πεζά (1882-1931)*, Ίκαρος: Αθήνα.

⁶⁸ Βλ. Σαββίδης, Γ. Π. (2013), *Κ. Π. Καβάφης: Αποκηρυγμένα*, Ίκαρος: Αθήνα, σελ. 11-13· Δεσποτιδής, Α. (2021), λήμμα «Καβάφης, Κωνσταντίνος Π.», στο *Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πρόσωπα, Έργα, ρεύματα, Όροι*, ¹¹2021, Πατάκης: Αθήνα, σελ. 956· Λιόντης, Κ. (23 Ιανουαρίου 2005), «Καβαφολογία», εφ. *Η εποχή*, φύλλο 752, ένθετο αφιέρωμα.

συγκρίνει τον Καβάφη με τον Proust σχετικά με την στάση απέναντι στην ομοφυλοφιλία: για τον Καβάφη η ομοφυλοφιλία υπήρξε μια απελευθέρωση και εγκατάλειψη της ειδωλολατρίας, αυτό που στον Proust αναφέρεται ως το ένοχο μυστικό της χριστιανικής ηθικής. Ο Moss τοποθετεί τον Καβάφη και τον Proust στις αντίθετες πλευρές του ίδιου φράχτη, καθώς για τον Proust ο έρωτας και η αγάπη αποτελούν ένα είδος δεσμού, ενώ στον Καβάφη το σεξ είναι μια μορφή σύνδεσης. Με άλλα λόγια στον Καβάφη δεν υπάρχει ηθική πτυχή στο σεξ, σε αντίθεση με τον Proust, όπου πάντα υπάρχει και η ηθική πλευρά. Τέλος, ως προς τα φιλοσοφικά ποιήματα του Καβάφη, ο Moss, συγκρίνει τον Καβάφη με τον Eliot. Ειδικότερα, ο Moss θεωρεί ότι δεν πρόκειται ουσιαστικά για «φιλοσοφία» αυτό που παρατηρείται στην συγκεκριμένη κατηγορία ποιημάτων, αλλά για μια ψυχολογία της διορατικότητας, καθώς ο Καβάφης αναμειγνύει τις ιστορικές του γνώσεις, φιλοσοφικά ερωτήματα και λογοτεχνική τεχνική με ένα τέτοιο τρόπο, ώστε ο ίδιος δημιουργεί ένα δικό του φυσικό μικρόκοσμο, μέσα στο οποίο συνδυάζει την προσωπική του εμπειρία με ιστορικά γεγονότα εκφράζοντας την ψυχροσύνθεσή του⁶⁹.

Ο Howard Moss ήταν μια σημαντική προσωπικότητα στον κόσμο της λογοτεχνίας και έγινε ιδιαίτερα γνωστός για τον ρόλο του ως συντάκτης ποίησης του περιοδικού *The New Yorker* από το 1948 έως το 1987. Εδώ, το δοκίμιό του «Great Themes, Great Connections», αντανakλά τη βαθιά του ενασχόληση με τη λογοτεχνία και την ποίηση, επιλέγοντας να σχολιάσει τον Καβάφη μέσω της κριτικής της νέας βιογραφίας του Καβάφη από τον Liddell προχωρώντας σε μια του ποιητή, εστιάζοντας στα θέματα και τη διαχρονική αξία του. Ο Moss εξαίρει τον Καβάφη ως λογοτέχνη αφού θεωρεί ότι προκαλεί τον ενεργό ρόλο του αναγνώστη στην «ανακάλυψη» του ποιητή μέσα από την ανάγνωση των ποιημάτων του⁷⁰. Έπειτα, ο Καβάφης μέσα από τα θέματα, που χρησιμοποιεί, οδηγεί τους αναγνώστες στο να αποκτήσουν βαθύτερη κατανόηση και εκτίμηση της λογοτεχνίας. Ο Moss όντας ο ίδιος ποιητής, θεωρεί ότι αυτή η ενεργητική εμπλοκή μετατρέπει την ανάγνωση από μια παθητική δραστηριότητα σε μια ενεργητική δυναμική εξερεύνηση ιδεών. Το

⁶⁹ Βλ. αναλυτικότερα Hatzichronoglou, L. (2020), «Cavafy's "Interruption": The Ancient Myth, the Modern Poem and their Meaning for Us», στο Burian, P., Strauss Clay, J., Davis, G. (επιμ.) (2020) *Euphrosyne: Studies in Ancient Philosophy, History, and Literature*, DeGruyter: Leiden, σελ. 253-269.

⁷⁰ Την ίδια διαπίστωση του Moss στο παρών άρθρο, διατυπώνει πολύ αργότερα και ο Daniel Mendelsohn στο άρθρο του για τον Καβάφη Mendelsohn, D. (20 Νοεμβρίου), «As Good as Great Poetry Gets», *The New York Review of Books* διαθέσιμο στο <https://www.nybooks.com/articles/2008/11/20/as-good-as-great-poetry-gets/?printpage=true>.

δοκίμιο του Moss συμβάλλει στον διάλογο της παγκόσμιας λογοτεχνικής κριτικής προσφέροντας ιδέες για το πώς η λογοτεχνία λειτουργεί ως συνέχεια. Ο Moss παρουσιάζει στον αμερικανό αναγνώστη τον Καβάφη ως το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτής της λειτουργίας της ποίησης, με τους προβληματισμούς του Καβάφη να είναι πολύτιμοι για την κατανόηση των σχέσεων μεταξύ διαφορετικών λογοτεχνικών έργων και της διαρκούς φύσης ορισμένων θεμάτων, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην παρουσίαση μιας πιο εμπειριστατωμένης και ολοκληρωμένης εικόνας του ποιητή στον παγκόσμιο αναγνωστικό κοινό.

Συμπερασματικά, σε αυτήν την περίοδο κυριαρχούν οι Anthony West και οι εκτενείς κριτικές τους για τον Νίκο Καζαντζάκη και ο Howard Moss, ο οποίος στην κριτική του σχολίασε σχεδόν όλα τα ζητήματα γύρω από τον Καβάφη. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι οι κριτικές του West γίνονται με αφορμή την έκδοση στα αγγλικά δύο μυθιστορημάτων του Καζαντζάκη από τις εκδόσεις Simon & Schuster, οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το περιοδικό *The New Yorker*: το *New Yorker*, όπως αναφέραμε, είναι ένα διάσημο αμερικανικό περιοδικό γνωστό για τη δημοσιογραφία, τα σχόλια, τη μυθοπλασία και την πολιτιστική κριτική του και αποτελεί από την ίδρυσή του μια ελεύθερη πλατφόρμα για συγγραφείς, πολλοί από τους οποίους δημοσιεύουν βιβλία και σε μεγάλους εκδοτικούς οίκους. Μία τέτοια περίπτωση αποτελεί και ο εκδοτικός οίκος *Simon & Schuster*. Συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι το *The New Yorker* και *Simon & Schuster* έχουν κοινούς συγγραφείς, οι οποίοι συνεισφέρουν με το συγγραφικό έργο τους και στο *The New Yorker* και στον εκδοτικό οίκο *Simon & Schuster*. Αυτό σημαίνει ότι δοκίμια, ιστορίες ή αποσπάσματα από βιβλία, που εκδίδονται από τους *Simon & Schuster* εμφανίζονται στο *The New Yorker* ως μέρος του τακτικού περιεχομένου του περιοδικού. Εδώ έχουμε μια τέτοια περίπτωση, αφού αμέσως μετά την έκδοση των έργων του Καζαντζάκη από τους *Simon & Schuster*, ακολουθεί η παρουσίαση και κριτική των βιβλίων στο περιοδικό *The New Yorker*. Τέλος, η αμφίδρομη σχέση έχει και μία άλλη βάση: τη δημοσιότητα και προώθηση. Οι *Simon & Schuster* αξιοποιούν το *The New Yorker* για την προώθηση των έργων των συγγραφέων τους, είτε μέσω άρθρων, είτε μέσω κριτικών, είτε μέσω διαφημίσεων εντός του περιοδικού. Αυτή η συμβιωτική σχέση συμβάλλει στην ενίσχυση των πωλήσεων βιβλίων και στη δημιουργία του δημόσιου προφίλ των συγγραφέων από τη μία και από την άλλη παροχή υλικού προς έκδοση στο *The New Yorker*.

4.6 [Ανυπόγραφο] *Five Poems, The New Yorker* τεύχος 23^{ης} Οκτωβρίου 1978, σελ. 42.

Μετάφραση στα Αγγλικά των ποιημάτων του Ρίτσου «Το μακρινό», «Χειμερινή διαύγεια», «Ενέχυρα», «Μετά την τελετή», «Πειστήρια» από τους Edmund Keeley, η οποία αποτελεί την ανακοίνωση της έκδοσης της μετάφρασης στα αγγλικά των ποιημάτων του Ρίτσου από τον Keeley, σε τρεις τόμους με τίτλους *Parentheses, 1946-47, Parentheses, 1950-61* και *The Distant 1975*. Το έργο του Ρίτσου είναι γνωστό για τη ενασχόλησή του με κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, αντανακλώντας συχνά την παραγμένη ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα. Το *Ritsos in Parentheses* είναι το βιβλίο, που εισήγαγε τον Γιάννη Ρίτσο σε ένα ευρύ αναγνωστικό κοινό στα αγγλικά, με το περιοδικό *The New Yorker* να αποτελεί την πλατφόρμα, όπου διαφημίστηκε και προωθήθηκε το έργο του Ρίτσου μέσω του Keeley.

Οι μεταφράσεις του Edmund Keeley των έργων του Ρίτσου φημίζονται για την πιστότητά τους στο ελληνικό πρωτότυπο, ενώ παράλληλα αποτυπώνουν το συναισθηματικό και διανοητικό βάθος της ποίησης του Ρίτσου στα αγγλικά. Οι μεταφράσεις αυτές έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στο να γνωρίσει το έργο του Ρίτσου ένα ευρύτερο κοινό και να εξασφαλίσει τη θέση του ανάμεσα στους μεγάλους ποιητές του 20ού αιώνα στο αγγλόφωνο αναγνωστικό κοινό. Στην εισαγωγή του Ρίτσου στο αγγλόφωνο κοινό της Αμερικής υπήρχε μία σοβαρή δυσκολία: το κομμουνιστικό υπόβαθρο του Ρίτσου. Ο Keeley κατάφερε και δημιούργησε το κλίμα υποδοχής του Ρίτσου εξαιτίας της προσωπικότητάς του. Ειδικότερα, ο Keeley γεννήθηκε στη Δαμασκό της Συρίας, από Αμερικανούς γονείς, και έζησε τα νεανικά του χρόνια στη Συρία, στον Καναδά, και στην Ελλάδα, όπου ο πατέρας του ήταν ο Αμερικανός πρόξενος στη Θεσσαλονίκη (1936-1939)⁷¹. Το βιβλίο του *The Salonika Bay Murder: Cold War Politics and the Polk Affair*, που εξέδωσε το 1989, είναι ένα έργο, που συνδυάζει επιδέξια την λογοτεχνία και τη δημοσιογραφία για να αφηγηθεί την ιστορία της δολοφονίας του ανταποκριτή του αμερικάνικου ειδησεογραφικού ομίλου CBS News George Polk και τα επακόλουθά της. Με αφορμή το περιστατικό αυτό,

⁷¹ Vasiliadou, M. (24 Φεβρουαρίου 2022), «Pre-eminent Hellenist, Translator and Author Edmund Keeley dies at age 94», στην στήλη *Culture* στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας *Καθημερινή*, προσβάσιμο στον ιστότοπο <https://www.ekathimerini.com/culture/1178293/pre-eminent-hellenist-translator-and-author-edmund-keeley-dies-at-age-94/> · Rissen, C. (8 March 2022), «Edmund Keeley Dies at 94; Shined a Light on Modern Greek Culture» στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας *The New York Times*, προσβάσιμο στον ιστότοπο <https://www.nytimes.com/2022/03/08/books/edmund-keeley-dead.html>.

ρίχνει φως στα κοινωνικά και πολιτικά ρήγματα στο εσωτερικό της Ελλάδας και στις διεθνείς σχέσεις της κατά τη διάρκεια και μετά τον ελληνικό εμφύλιο πόλεμο (1944-1949). Ο Keeley, ενώ δεν διαθέτει τα στοιχεία που είχαν αποκαλυφθεί αργότερα, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο Polk δολοφονήθηκε από κακοποιούς, απενοχοποιώντας την Αριστερά, ενώ ταυτόχρονα, καταρρίπτει διεξοδικά την υπόθεση της κυβέρνησης εναντίον των κομμουνιστών ανταρτών και των συμπαθούντων τους, που κατηγορούνται για φόνο και συνέργεια σε φόνο. Αυτό το υλικό είναι δύσκολο να το κατανοήσουν οι Αμερικανοί, ειδικότερα μετά την εποχή του Ψυχρού Πολέμου και τίου αντικομμουνιστικού κινήματος στην Αμερική. Ο Keeley ήταν αριστερός στις συμπάθειές του, αλλά κάθε συμπάθεια για την Αριστερά συνοδεύεται από μέρους του από την κατανόηση της γεωπολιτικής, των ακροδεξιών κινημάτων, που έσπρωξαν πολλούς ανθρώπους προς τα αριστερά, αλλά και των φρικαλεοτήτων που διεποράχθησαν κατά τον εμφύλιο πόλεμο. Ο Keeley βλέπει καθαρά την τραγωδία της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, τον τρόπο με τον οποίο άτομα και οικογένειες διαλύθηκαν από αυτές τις συγκρούσεις, οι οποίες προέκυψαν από την αντίσταση στη ναζιστική κατοχή κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Η Αμερική επέλεξε μια πλευρά στον ελληνικό εμφύλιο πόλεμο, υποστηρίζοντας τη Δεξιά εναντίον της Αριστεράς, και με αυτόν τον τρόπο υπεραπλούστευσε κατά πολύ την κατάσταση επί τόπου. Τελικά, το βιβλίο του Keeley αποτελεί μια ουσιαστική συμβολή στην κατανόηση του Ψυχρού Πολέμου, όπως τον υπέστη ο ελληνικός λαός. Κατά αυτόν τρόπο εξομάλυνε τις όποιες επιφυλάξεις, αρνητικές στάσεις ή σκεπτικισμό απέναντι σε συγγραφείς με αριστερή ιδεολογία. Με άλλα λόγια δημιούργησε το έδαφος για την εισαγωγή όλης της εργογραφίας του Ρίτσου στο αγγλόφωνο αναγνωστικό κοινό, ειδικότερα στην Αμερική. Σε αυτό βοήθησε και το περιοδικό *The New Yorker*, το οποίο δεν ήταν κομματικά ή ιδεολογικά χρωματισμένο και προκατειλημμένο, για αυτό προσέφερε βήμα στον Keeley να προωθήσει τη φωνή του Ρίτσου στο Αμερικάνικο κοινό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ (1988-ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ)

Μεταξύ του 1988 και 2024, η σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία απέκτησε κάποια παρουσία στο *The New Yorker*, αν και μέτρια σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές λογοτεχνίες. Η έμφαση δόθηκε κυρίως στην ποίηση και στις μεγάλες λογοτεχνικές προσωπικότητες, με αυξανόμενη έμφαση στις μεταφράσεις σύγχρονων συγγραφέων.

5.1 Amos Elon «Letter from Alexandria», *The New Yorker*, τεύχος 18^{ης} Ιουλίου 1988, σελ 42-53.

Η παρούσα μελέτη αποτελεί ένα ταξίδι στην Αλεξάνδρεια. Η Αλεξάνδρεια σύμφωνα με τον Elon κάποτε αποτελούσε το σταυροδρόμι των πολιτισμών. Μάλιστα, μπορεί να παρομοιαστεί αντίστοιχα με τη σύγχρονη Νέα Υόρκη. Ο Elon μέσω της ιστορικής προσέγγισης της Αλεξάνδρειας αναδεικνύει την ουσία της πόλης, η οποία, παρά την σύγχρονη παρακμή της, παραμένει σύμβολο πολιτιστικής σύγκλισης και πνευματικής ζωντανίας. Το ότι η πόλη φιλοξένησε την περίφημη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, όπου ήταν συγκεντρωμένο όλο το απόσταγμα της μέχρι τότε γνώσης και τον Φάρο, δηλαδή δύο εμβλήματα, που όρισαν την πόλη της Αλεξάνδρειας ως φάρο γνώσης και πολιτισμού αποτελεί απόδειξη του παραπάνω ισχυρισμού του Elon.

Ο Elon συνδέει την ιστορική, πολιτιστική και λογοτεχνική σημασία της Αλεξάνδρειας με την ποίηση του Καβάφη, ενός Αλεξανδρινού ποιητή παγκόσμιας φήμης, ο οποίος έζησε στην Αλεξάνδρεια το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του και το έργο του αποτυπώνει το πνεύμα της πόλης. Ο Καβάφης, γνωστός για τα ιστορικά ποιήματά του, ανασύρει τις περασμένες δόξες του ελληνισμού της Ελληνιστικής περιόδου, καθώς η ποίησή του αναφέρεται συχνά σε ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα, αντανακλώντας θέματα παρακμής, ταυτότητας και φθοράς από το πέρασμα του χρόνου. Η σχέση του Καβάφη με την Αλεξάνδρεια είναι κομβική για την κατανόηση τόσο του έργου του ποιητή όσο και του άρθρου του Elon. Ο Elon αναφέρει ότι ο Καβάφης έβλεπε την Αλεξάνδρεια όχι μόνο ως φυσικό χώρο, αλλά ως σύμβολο πολιτιστικής και υπαρξιακής (ατομικής και πολιτισμικής) εξερεύνησης⁷². Ως

⁷² Βλ. Acosta-Hughes (2003), «The Poem Remembers: Conceptualization of Memory in the Poetry of Callimachus and Cavafy», *Classical and Modern Literature* 23 (2), σελ. 19-36, όπου το ίδιο μοτίβο ως

απόδειξη της οπτικής αυτής παραθέτει τα ποιήματα «Η Πόλις» και «Περιμένοντας τους βαρβάρους», στα οποία ο Καβάφης εκθέτει την αναπόφευκτη παρακμή των πόλεων και των πολιτισμών, απηχώντας ακριβώς στα θέματα, που θίγει ο Elon, δηλαδή την απεικόνιση του ξεπεσμένου μεγαλείου της Αλεξάνδρειας. Η επιλογή του να συνδυάσει το ποίημα «Η Πόλις» με το χώρο της Αλεξάνδρειας, που αναλύει στο άρθρο του, είναι σκόπιμη και δείχνει ότι έχει μελετήσει τον Καβάφη ως ποιητή. Ο Elon στο άρθρο του δίνει παρουσιάζει ένα οδυνηρό και ζοφερό πορτρέτο της σύγχρονης πόλης της Αλεξάνδρειας, αποτυπώνοντας ταυτόχρονα τόσο την ιστορική της σημασία όσο και τη σύγχρονη κατάσταση παρακμής της. Η περιγραφή της πόλης από τον Elon χαρακτηρίζεται από βαθειά ιστορική γνώση της πόλης και μια επίγνωση των πολιτιστικών στρωμάτων, που καθόρισαν την ταυτότητα της Αλεξάνδρειας. Ο Elon με μια υποβλητική γραφή, ζωντανεύει μια πόλη που, αν και δεν έχει πλέον τη δύναμη και την παλαιότερη επιρροή της, παραμένει σύμβολο του πολιτιστικού πλούτου και της πολυπολιτισμικής της ταυτότητας. Η περιγραφή αυτή του Elon ταιριάζει απόλυτα με την εντύπωση, που προκαλεί στον αναγνώστη το ποίημα «Η Πόλις» του Καβάφη: η αποτυχία της πόλης βαραίνει το ίδιο το άτομο. Η προσωποποιημένη πόλη στον Καβάφη στερεί τη δυνατότητα διαφυγής στο ίδιο το άτομο, καθώς, όπου και να μετοικήσει, η παρηκμασμένη πόλη θα του θυμίζει και την δική του παρακμή. Με άλλα λόγια το ποίημα «Η Πόλις» αποτελεί την ακριβέστερη περιγραφή του αισθήματος του εγκλωβισμού, που νιώθει όποιος άνθρωπος θέλει να αλλάξει τη ζωή του, αλλά γνωρίζει ότι αυτό δεν είναι πια εφικτό. Αυτό ακριβώς θέλει να τονίσει ο Elon εδώ, βάζοντας στη θέση του ποιητικού υποκειμένου του κατοίκου του ποιήματος του Καβάφη, την ίδια την πόλη, δηλώνοντας ότι η Αλεξάνδρεια έχει περιέλθει σε τέτοια δεινή κατάσταση, σε τέτοιο σημείο παρακμής, ώστε είναι αδύνατον να ανακάμψει, παρά το ένδοξο παρελθόν που φέρει, καταλήγοντας στο πέρασμα του χρόνου η ίδια εγκλωβισμένη στον «άσχημο» εαυτό της, όπως στον Καβάφη ο κάτοικος της Αλεξάνδρειας είναι εγκλωβισμένος στην παρακμή της πόλης. Στο παραπάνω συμπέρασμα συνηγορεί και το ποίημα «Περιμένοντας τους Βαρβάρους», που χρησιμοποιεί ο Elon για να υπερασπιστεί την εικόνα της Αλεξάνδρειας, που καταδεικνύει στο άρθρο του, καθώς το ποίημα αυτό δίνει την εικόνα μιας πόλης, που διακατέχεται από κλίμα πλήξης, αδιαφορίας και μονοτονίας,

προς την ερμηνευτική προσέγγιση του Καβάφη αναφορικά με το θέμα της σχέσης του ποιητή με την Αλεξάνδρεια, δηλαδή της σχέσης ποιητή-χώρου, και πώς παρουσιάζεται η εικόνα της πόλης στην ποίηση του.

που συχνά εμφανίζεται στις κοινωνίες, που έχοντας φτάσει στο απόγειο της ανάπτυξής τους, οδηγούνται αναπόφευκτα στην παρακμή, όπως η Αλεξάνδρεια του Καβάφη και του Elon. Η Αλεξάνδρεια, όπως την παρουσιάζει ο Elon, είναι στην εποχή του (1988) μια υποβαθμισμένη μεσογειακή πόλη, με βρώμικες γειτονιές και παραγκουπόλεις, αλλά ακόμα και στη σύγχρονη εποχή είναι η μόνη μητρόπολη της οποίας η πολιτιστική έλξη εξακολουθεί να βασίζεται όχι σε αυτό που είναι, αλλά σε αυτό που ήταν.

Η επιλογή του Elon να μνημονεύσει τον Καβάφη στο άρθρο του δεν είναι τυχαία. Υπάρχουν πολλά σημεία, που συνδέουν τον Elon με τον Καβάφη, εκτός του ότι διάβαζε Καβάφη. Συγκεκριμένα, τόσο ο Elon όσο και ο Καβάφης ασχολήθηκαν με την ιδέα της εξορίας, έστω σε διαφορετικές μορφές. Ο Καβάφης, ζούσε στην Αλεξάνδρεια, ήταν μέρος της ελληνικής διασποράς, όμως το 1872 μετά τη διάλυση της οικογενειακής επιχείρησής τους, η οικογένεια εγκαταστάθηκε στο Λίβερπουλ και το 1874 στο Λονδίνο⁷³. Ο Καβάφης συχνά έγραφε για την εμπειρία του να βρίσκεσαι ανάμεσα σε πολιτισμούς και η ποίησή του εκφράζει τα συναισθήματα νοσταλγίας και αποξένωσης, που συνοδεύουν την εμπειρία της διασποράς. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Elon, έχοντας πλούσιο πολυπολιτισμικό υπόβαθρο, έγραφε για την εβραϊκή εμπειρία της εξορίας και τις ευρύτερες συνέπειες της διασποράς, αφού ήταν ισραηλινός στην καταγωγή, γεννημένος στη Βιέννη το 1926 και μετανάστευσε στην Παλαιστίνη το 1933 σε παιδική ηλικία, ενώ τη δεκαετία του 1990 μετακόμισε μόνιμα στην Ιταλία, όπου έζησε με τη σύζυγό του μέχρι το τέλος της ζωής του. Ως παράδειγμα αναφέρουμε το *The Pity of It All: A History of Jews in Germany, 1743-1933*⁷⁴, όπου ο Elon εξετάζει τις πολύπλοκες ταυτότητες των Εβραίων της διασποράς, την προσπάθεια αφομοίωσης και της διάσωσης της εβραϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς και της επισφαλούς θέσης των εβραίων στην ευρωπαϊκή κοινωνία. Ο Elon, όπως ο Καβάφης, είναι ευαισθητοποιημένος στις αποχρώσεις της πολιτισμικής υβριδικότητας και στην αίσθηση του να βρίσκεσαι σε πολλούς κόσμους, αλλά να μην ανήκεις πλήρως σε κανέναν.

Με βάση τα παραπάνω προκύπτει άλλη μία αναλογία μεταξύ του Elon και του Καβάφης, αυτή του ζητήματος της πολιτιστικής υβριδικότητας και ταυτότητας.

⁷³ Στασινοπούλου, Μ., Δασκαλόπουλος, Δ. (2013), *Ο Βίος και το Έργο του Κ. Π. Καβάφης*, Μεταίχμιο: Αθήνα, σελ. 6.

⁷⁴ Elon, A. (2002), *The Pity of It All: A History of Jews in Germany, 1743-1933*, Metropolitan Books: New York.

Ειδικότερα, το έργο του Καβάφη αντανακλά τη ζωή του στην Αλεξάνδρεια, μια πόλη που αποτελούσε σταυροδρόμι διαφόρων πολιτισμών, γλωσσών και θρησκειών, για αυτό και τα ποιήματά του παραπέμπουν σε έναν κόσμο όπου συνυπάρχουν ο ελληνικός, ο ρωμαϊκός και αιγυπτιακός πολιτισμός, με την πολιτισμική ταυτότητα να είναι ρευστή και πολυεπίπεδη. Αυτό αντικατοπτρίζεται και στο ενδιαφέρον του Elon για τις πολύπλευρες ταυτότητες των Εβραίων στην Ευρώπη και μέσα στο Ισραήλ, όπου αυτή η πολιτισμική υβριδικότητα οδηγεί σε εντάσεις και συγκρούσεις, αλλά και σε πλούσιες πολιτισμικές ανταλλαγές. Η αιχμηρή γραφή του Elon για το Ισραήλ, ιδίως η κριτική του στις πολιτικές του ισραηλινού κράτους, αντανακλούν μια βαθιά ανησυχία του Elon για τον τρόπο που δημιουργείται και διατηρείται η εθνική ταυτότητα καταδικάζοντας τον εθνικισμό, όπως η ποίηση του Καβάφη αμφισβητεί την παγιωμένη φύση των πολιτισμικών ταυτοτήτων. Άρα και οι δύο πιστεύουν ότι η ταυτότητα δεν είναι μια απλή, μοναδική κατασκευή, αλλά μια σύνθεση πολλών πολυπολιτισμικών στοιχείων, με την αλληλεπίδραση της ιστορίας, του πολιτισμού και προσωπικής εμπειρίας να συνιστούν την πολιτισμική ταυτότητα και τον χώρο της Αλεξάνδρειας να αποτελεί το απόλυτο παράδειγμα της προσέγγισης αυτής για αυτό την επιλέγουν ο Καβάφης και Elon για να εκθέσουν τις απόψεις τους. Το αντίστοιχο έργο του Elon στο ποίημα *Η Πόλις* του Καβάφη μπορεί να θεωρηθεί το βιβλίο του *Jerusalem: City of Mirrors*⁷⁵.

Σύμφωνα με την εξέταση του άρθρου του Elon, αλλά και γενικότερα τις επισκόπησης των ενδιαφερόντων του ως συγγραφέα, μπορούμε να προβούμε σε μία σύγκριση του Elon με τον Καβάφη ως προς το ζήτημα της χρήσης της ιστορίας από του δύο. Αρχικά, η ιστορική συνείδηση και η ιστορία ως θεματική είναι ένα άλλο καίριο σημείο συνάντησης των δύο συγγραφέων. Η ποίηση του Καβάφη είναι βαθύτατα ιστορική, αφού συχνά αντλεί θέματα από την αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή ιστορία για να διερευνήσει σύγχρονα ζητήματα. Ο Καβάφης έχει την μοναδική ποιητική ικανότητα να συνδυάζει ιστορικές αναφορές με σύγχρονες του καταστάσεις ή προσωπικές σκέψεις, που θέλει να σχολιάσει ή να εκφράσει ενδοσκοπικά. Τα ποιήματά του αντλούν θέματα από το αρχαίο παρελθόν, ιδίως την ελληνιστική ιστορία, για να αναλύσουν σύγχρονους προβληματισμούς με την ανάμειξη αυτή να επιτρέπει στον Καβάφη να κάνει το έργο του διαχρονικό και το παρελθόν με το παρόν να βρίσκονται σε συνεχή διάλογο. Η ιστορία στον Καβάφη δεν είναι απλές

⁷⁵ Elon, A. (1990), *Jerusalem: City of Mirrors*, Faber and Faber: London.

νοσταλγικές διηγήσεις, αλλά πνευματικοί συλλογισμοί για την φύση της ιστορίας, την άνοδο και την πτώση των αυτοκρατοριών στην ιστορία και μέσα σε αυτό το κλίμα οι διαρκείς ανθρώπινες ανησυχίες. Αυτή η ιστορική συνείδηση, σε συνδυασμό με την μελαγχολική επίγνωση της ιστορίας, αποτελεί κεντρικό στοιχείο και στο έργο του Elon: ο Elon ασχολείται με την ιστορία και τον αντίκτυπό της στο παρόν. Μερικά από τα ιστορικά έργα του, όπως το *Herzl* και το *The Israelis, Founders and Sons*, εξετάζουν τους τρόπους με τους οποίους το παρελθόν διαμορφώνει τις σύγχρονες πολιτισμικές ταυτότητες και τις πολιτικές πραγματικότητες. Η διαφορά με τον Καβάφη έγκειται στο ότι ο Elon ασχολείται με την ιστορία ως αφορμή για συγγραφή, αλλά εστιάζει περισσότερο στο παρόν, αντιμετωπίζοντας ζητήματα που σχετίζονται με τη σύγχρονη κοινωνία. Συνεπώς, η ιστορία στον Καβάφη προσφέρει μια στοχαστική, σχεδόν διαλογιστική εμπειρία, ενώ στον Elon προσφέρει ένα πιο άμεσο, επείγον σχόλιο για τον κόσμο σήμερα. Ο Elon χρησιμοποιεί την ιστορία για να ασκήσει μια αυστηρή κριτική στον τρόπο με τον οποίο η ιστορία και όσοι την καπηλεύονται «θυμάται» και ερμηνεύεται και τον τρόπο με τον οποίο οι ερμηνείες αυτές επηρεάζουν τις τρέχουσες πολιτικές και κοινωνικές δυναμικές. Άρα, όπως ο Καβάφης, έτσι και ο Elon ενδιαφέρεται για τα μαθήματα που μπορεί να διδάξει η ιστορία και για τους τρόπους με τους οποίους άτομα και κοινωνίες επιλέγουν να θυμούνται ή να ξεχνούν το παρελθόν. Αυτή η ιστορική συνείδηση, σε συνδυασμό με την μελαγχολική επίγνωση του περάσματος του χρόνου, αποτελεί κεντρικό στοιχείο του έργου του Καβάφη και του Elon, για αυτό το λόγο η μελέτη του Elon για την παρακμή της πόλης – συμβόλου Αλεξάνδρειας (για τον Elon και τον Καβάφη) και την τρέχουσα κατάστασή της συντονίζεται απόλυτα με τους ποιητικούς στοχασμούς του Καβάφη για την παρακμή και τη διαρκή κληρονομιά της ιστορίας τόσο σε ένα έθνος όσο και παγκόσμια.

Σε επίπεδο αφήγησης και ύφους, η ανάγνωση του άρθρου του Elon προκαλεί αρνητικά αισθήματα παρακμής και νοσταλγίας, τα οποία εντοπίζονται και στη μελαγχολική εικόνα, που παρουσιάζει ο Καβάφης για την Αλεξάνδρεια, με το παρελθόν να δοξάζεται και στους δύο συγγραφείς, αλλά η πόλη, κάποτε ένα ακμάζον πολιτισμικό κέντρο, με την πάροδο του χρόνου να έχει περιθωριοποιηθεί. Και οι δύο συγγραφείς εκφράζουν την ίδια εικόνα με διαφορετικό, όμως, τρόπο: ο Καβάφης με τη χρήση της λεπτής, αλλά διάχυτης ειρωνείας κάνει τα ποιήματά του να φέρουν διπλό νόημα ή να αφήνουν περιθώρια για πολλαπλές ερμηνείες. Αυτή η ασάφεια

καλεί τους αναγνώστες να εμβαθύνουν στο έργο του εξερευνώντας τα νοηματικά στρώματα που δεν είναι άμεσα εμφανή. Αντίθετα, ο Elon τόσο στο δοκίμιο, που μελετάμε, όσο και, γενικά, στη γραφή του, ακολουθεί αφηγηματικές τεχνικές πεζογραφίας τονίζοντας τις ατομικές εμπειρίες και τις απόψεις του με τρόπο άμεσο και κατανοητό και, αντίθετα, με τις ιστορικές αναφορές του Καβάφη, ο Elon εστιάζει περισσότερο σε σημερινά ζητήματα ή προσωπικές ιστορίες, που βρίσκουν απήχηση στους σύγχρονους αναγνώστες. Βέβαια, σε αυτό πρέπει να τονιστεί ότι η διαφορά αυτή έγκειται στο ότι ο Καβάφης και ο Elon ανήκουν ειδολογικά σε διαφορετική κατηγορία, ο πρώτος γράφει ποίηση και ο δεύτερος πεζό λόγο, οπότε ακολουθούν και τις αντίστοιχες ειδολογικές νόρμες. Διαφορά παρατηρείται, επίσης, όσον αφορά τον τρόπο έκφρασης στη γραφή, καθώς ο Καβάφης σε αρκετές περιπτώσεις υπονοεί ένα προσωπικό συναίσθημα, μια συναισθηματική του κατάσταση ή προσωπική σκέψη, ο Elon, ως σύγχρονος συγγραφέας χρησιμοποιεί μια πιο ευθεία και κυνική γλώσσα, αντανakλώντας την πεζογραφική τάση προς την αμεσότητα, αυθεντικότητα και το ωμό συναίσθημα ή τοποθέτηση χωρίς τη χρήση υπαινικτικής γλώσσας, όπως συμβαίνει στην ποίηση και, φυσικά όπως παρατηρείται στον Καβάφη και στην ποίησή του. Αυτό το ύφος περιλαμβάνει μια πιο ζωντανή και άμεση απεικόνιση των συναισθημάτων, με έμφαση στην άποψη του συγγραφέα⁷⁶.

Τέλος, η συμβολή του Elon με αυτό το δοκίμιο στο περιοδικό στην περαιτέρω εξάπλωση του έργου του Καβάφη εντοπίζεται στα εξής: ο Καβάφης απαιτεί αναγνώστες μνημένους στη λογοτεχνία και τους τρόπους της, που είναι πρόθυμοι να ασχοληθούν με την ποίησή του σε ένα βαθύτερο επίπεδο, εκτιμώντας τις ιστορικές αναφορές και το περίπλοκο λεκτικό παιχνίδι της ειρωνείας και των λανθανόντων νοημάτων. Ο Elon, από την άλλη πλευρά, γράφει με τρόπο που είναι πιο προσιτός σε ένα ευρύτερο κοινό, χρησιμοποιώντας γλώσσα και θέματα με άμεση απήχηση στους σύγχρονους αναγνώστες, ώστε η αναφορά στον Καβάφη, σε συνδυασμό με τον απλοϊκό σχολιασμό των δύο ποιημάτων του Καβάφη, που παραθέτει, να κάνει τον ποιητή πιο προσιτό και κατανοητό, ίσως και ελκυστικότερο, σε ένα ευρύ αναγνωστικό κοινό, χωρίς φιλολογική εξειδίκευση και λογοτεχνική τριβή. Συμπερασματικά, ο Amos Elon δεν ήταν άμεσα υπεύθυνος για την εισαγωγή του

⁷⁶ Βλ. και Stroińska, M. (2003), «The Role of Language in the Re-construction of Identity in Exile», στο Cecchetto, V., Stroińska, M. (επιμ.), *Exile, Language and Identity*, Peter Lang: Frankfurt am Main · Hoffman, E. (2008), «Afterword», στο Rosenfeld, A. (επιμ.), *The Writer Uprooted: Contemporary Jewish Exile Literature*, Indiana University Press: Bloomington.

έργου του Καβάφη στις ΗΠΑ, ωστόσο έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του πνευματικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, που επέτρεψε στον μέσο αναγνώστη να έρθει σε επαφή με την ποίηση και την προσωπικότητα του Καβάφη, ώστε να βρει απήχηση στους Αμερικανούς αναγνώστες. Ο Elon με το δοκίμιό του εδώ δείχνει ότι αποτελεί ένα έμμεσο, αλλά σημαντικό, πρόσωπο στην επέκταση της επιρροής του Καβάφη στις ΗΠΑ. Η θεματική, που αναπτύσσει για την ιστορία, την ταυτότητα και την πολυπλοκότητα μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας συμπληρώνουν τα θέματα, που απαντώνται στο έργο του Καβάφη, καθιστώντας την ποίησή του πιο κατανοητή και προσαρμοσμένη στα αναγνωστικά και πολιτισμικά ενδιαφέροντα του Αμερικάνου αναγνώστη και ειδικότερα του Νεοϋορκέζου.

5.2 Michael Longley «Poems: Cavafy's Desires», *The New Yorker*, τεύχος 4^{ης} Οκτωβρίου 1993, σελ. 170.

Πρόκειται για την απόδοση στα αγγλικά του ποιήματος του Καβάφη «Επιθυμίες» από την συλλογή των αναγνωρισμένων ποιημάτων του Καβάφη, από τον Michael Longley. Ο Michael Longley είναι ένας από τους σημαντικότερους σύγχρονους ποιητές της Βόρειας Ιρλανδίας. Σπούδασε κλασική φιλολογία στο κολλέγιο Trinity του Δουβλίνου, το 1969 εξέδωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή με τίτλο *No Continuing City* και αργότερα εργάστηκε στο λογοτεχνικό περιοδικό *Encounter* και το σατιρικό περιοδικό *The Phoenix*⁷⁷.

Η ποίησή του Longley έχει βαθιές επιρροές από την κλασική λογοτεχνία και την κλασική ελληνική και ρωμαϊκή μυθολογία, χρησιμοποιώντας θέματα από τα ομηρικά έπη. Ο Longley έγινε γνωστός για τη χρήση κλασικών θεμάτων στην ποίησή του, μέσω των οποίων προχωρά σε υπαινιγμούς για να προκαλέσει τον αναγνώστη σε σύγχρονους προβληματισμούς συνδέοντας με τη σύγχρονη ιστορία και το παρόν με αρχαία θέματα, όπως έκανε και ο Καβάφης. Άλλα θέματα της ποίησης του Longley ήταν ο έρωτας, η φύση και ο κοινωνικός προβληματισμός. Αυτή η κοινή θεματική του Longley με τον Καβάφη, τον οδήγησε στην ενασχόλησή του με τον Καβάφη και στην μεταφραστική απόπειρα του ποιήματος του Καβάφη «Επιθυμίες» στο παρών τεύχος.

⁷⁷ Βλ. σχετικά Μαγκλίνης, Η. (06 Μαΐου 2008), «Ένας Ιρλανδός σύγχρονος Οδυσσέας», στήλη *Culture*, εφ. *Η Καθημερινή*, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας *Η Καθημερινή*, διαθέσιμο στο <https://www.kathimerini.gr/culture/321207/enas-irlandos-sygchronos-odysseas/>.

Ακολουθεί η συγκριτική παράθεση του ποιήματος *Επιθυμίες* και η αγγλική μετάφραση του Longley:

<i>Επιθυμίες</i> (Καβάφης) ⁷⁸	<i>Cavafy's Desires</i> (Longley)
Σαν σώματα ωραία νεκρών που δεν εγέρασαν	Like corpses that the undertaker makes beautiful
και τα 'κλεισαν, με δάκρυα, σε μαυσωλείο λαμπρό,	And shuts, with tears, inside a costly mausoleum –
με ρόδα στο κεφάλι και στα πόδια γιασεμιά —	Roses at the forehead, jasmine at the feet – so
έτσ' οι επιθυμίες μοιάζουν που επέρασαν	Desires look, after they have passed away
χωρίς να εκπληρωθούν· χωρίς ν' αξιωθεί καμιά	Unconsummated, without one night of passion
της ηδονής μια νύχτα, ή ένα πρωί της φεγγερό.	Or a morning when the moon stays in the sky.

Η πρώτη εικόνα της μετάφρασης του Longley του ποιήματος του Καβάφη είναι ότι προσεγγίζει το έργο του Καβάφη με βαθύ σεβασμό για την πρωτότυπη ελληνική γλώσσα και το νόημα, που θέλει να δώσει ο ποιητής. Με αυτό το σκεπτικό ο Longley προσπαθεί να διατηρήσει την ουσία της φωνής του Καβάφη και τη λεπτότητα των εικόνων του στο ποίημα. Η μετάφρασή του έχει σαφήνεια και εν μέρει ακρίβεια στη μετάφρασή της, καθώς από τη μία ο Longley προσπαθεί να μεταφέρει την ατμόσφαιρα και το συναισθηματικό βάρος του πρωτοτύπου, ωστόσο, ο Longley δεν κάνει μια απλή γλωσσική μετάφραση, αλλά μια ποιητική αναδημιουργία, που αντανακλά τη δική του καλλιτεχνική φωνή. Προχωρά σε αυτό γιατί θέλει μένοντας πιστός στην πρόθεση του Καβάφη και το νόημα του ποιήματος, να αφήσει ταυτόχρονα το δικό του ποιητικό στυλ διαμορφώνοντας τη μετάφραση σε δύο σημεία: αρχικά στον πρώτο στίχο μεταφράζει το «που δεν εγέρασαν» ως «the undertaker makes beautiful», δηλαδή «οι νεκροθάφτες τα έκαναν όμορφα», παρομοιάζοντας εδώ τα γηρατειά του Καβάφη ως πτώμα, που το ομορφαίνουν οι νεκροθάφτες, παραπέμποντας στην γνωστή διαδικασία, που προηγείται της κηδείας,

⁷⁸ Σαββίδης, Γ. Π. (1963), *Καβάφης: τα ποιήματα 1897 – 1918 (πρώτος τόμος)*, Ίκαρος: Αθήνα.

όποτε το γραφείο κηδειών περιποιείται το πτώμα, πριν την ταφή. Με άλλα λόγια ταυτίζει το γήρας με το θάνατο και την ταφή, διατηρώντας το ίδιο νόημα που δίνει ο Καβάφης, χρησιμοποιώντας όμως άλλη εικόνα και λεξιλόγιο. Έπειτα, μεταφράζει τη λέξη «λαμπρό» στο στίχο 2 ως «costly». Με αυτή την επιλογή ο Longley επιλέγει την ερμηνεία της λέξης *λαμπρός* ως πλούσιος και, άρα, δαπανηρός («costly» στην αγγλική μετάφραση, το οποίο δεν είναι λάθος σύμφωνα με το λεξικό Liddell – Scott, όπου ο «λαμπρός» σημαίνει ο λαμπρός και πλούσιος⁷⁹). Η διαφορά στο νόημα είναι ότι ο Καβάφης χρησιμοποιεί τη λέξη «λαμπρός» για να δηλώσει τη σημασία για τον άνθρωπο των ανεκπλήρωτων επιθυμιών, οι οποίες θάβονται τελικά στο αντίστοιχο λαμπρό μασωλείο. Οι επιθυμίες στον Καβάφη διαδραματίζουν μείζονα ρόλο στην ανθρώπινη ύπαρξη και αναπόφευκτα εξανεμίζονται, από τα γηρατειά και το πέρασμα του χρόνου. Στον Longley οι επιθυμίες τοποθετούνται σε ένα ακριβό και δαπανηρό μασωλείο, αντικατοπτρίζοντας τη φύση τους. Η απόδοση του Longley στα αγγλικά των ποιημάτων του Καβάφη μπορούν να θεωρηθούν πιστές στο πρωτοτύπου, με τον Longley να προχωρά σε ελάχιστες λεξιλογικές αλλαγές, που γεφυρώνουν το πολιτισμικό και χρονικό χάσμα μεταξύ του ελληνικού κόσμου του Καβάφη και των σύγχρονων αναγνωστών του Longley.

Γενικά, οι αγγλόφωνες μεταφράσεις του έχουν συμβάλει στην εκτίμηση του Έλληνα ποιητή στον αγγλόφωνο κόσμο. Ο Longley και το περιοδικό προσφέρουν στους αναγνώστες έναν τρόπο να βιώσουν το έργο του Καβάφη μέσα από τον βλέμμα ενός συναδέλφου του ποιητή και ειδικότερα από τη στιγμή, που είναι βαθιά συντονισμένος με τις αποχρώσεις τόσο των θεμάτων όσο και με την ποιητική γλώσσα του Καβάφη.

5.3 Daniel Mendelsohn, «It must have been the spirits», *The New Yorker*, τεύχος 26^{ης} Ιανουαρίου 2009, σελ. 28. translation of an unfinished poem of Cavafy, published originally in Daniel Mendelsohn, *C. P. CAVAFY: complete poems in 2009*.

Στο τεύχος αυτό, ο Mendelsohn δημοσιεύει μια μετάφραση του ποιήματος του Καβάφη «Θα 'ταν το οινόπνευμα», ενός ημιτελούς ποιήματος του Καβάφη, το οποίο δημοσιεύεται πρώτη φορά στα αγγλικά στην έκδοση της αγγλικής απόδοσης όλων

⁷⁹ «λαμπρός», στο Liddell, H. G., James, H. S., Scott, R. (1984), *A Lexicon Abridged from Liddell and Scott's Greek-English Lexicon*, Clarendon Press: Oxford; New York.

των ποιημάτων του Καβάφη σε ένα τόμο από τον Mendelsohn με τίτλο *C. P. CAVAFY: complete poems* το 2009.

<p><i>Θα 'ταν το οινόπνευμα (Καβάφης)⁸⁰</i></p>	<p><i>It must have been the spirits (Mendelsohn)⁸¹</i></p>
<p>Θάταν το οινόπνευμα που ήπια το βράδυ, θάταν που νύσταζα, είχα κουρασθεί όλη μέρα. Σβύσθηκεν απ' εμπρός μου η μαύρη ξύλινη κολόνα με την αρχαία κεφαλή' κ' η πόρτα της τραπεζαρίας, κ' η πολυθρόνα η κόκκινη' και το καναπεδάκι. Ήλθε στην θέσιν των της Μασσαλίας ένας δρόμος. Κ' ελευθέρα η ψυχή μου, χωρίς συστολή, εκεί εφάνηκε πάλι κ' εκινείτο, με την μορφήν αισθητικού κ' ηδονικού εφήβου - του διεφθαρμένου εφήβου: ας λεχθεί κι αυτό. Θάταν το οινόπνευμα που ήπια το βράδυ, θάταν που νύσταζα, είχα κουρασθεί όλη μέρα. Ανακουφίσθηκε η ψυχή μου, που η καϋμένη όλο συστέλλεται υπό το βάρος των ετών.</p>	<p>It might have been the spirits I drunk last night, it must have been that I was drowsing, I'd been tired all day long. The black wooden column vanished before me, with the ancient head; and the dining – room door, and the armchair, the red one; and the little settee. In their place came a street in Marseilles. And freed now, brazenly, my soul, appeared then once again and moved about, along with the form of a sensitive, pleasured-blend youth – the dissolute youth: that too must be said. It might have been the spirits I drunk last night, it must have been that I was drowsing, I'd been tired all day long. My soul has been released; the poor thing, it's always constrained by the weight by year.</p>

⁸⁰ Το κείμενο σε χειρόγραφη μορφή εδώ <https://cavafy.onassis.org/el/object/u-100/>, από το αρχείο Καβάφη του ιδρύματος Ωνάση.

⁸¹ Mendelsohn, D. (2009), *C. P. Cavafy: Complete Poems*, Harper Collins Publishers: London.

<p>Ανακουφίσθηκε η ψυχή μου και μ' εφάνη στης Μασσαλίας έναν δρόμο συμπαθητικό, με τη μορφή του ευτυχισμένου, διεφθαρμένου εφήβου που τίποτε δεν ντρέπονταν εκείνος, ασφαλώς.</p>	<p>My soul was released and it showed me a <i>sympathique</i> street in Marseilles, with the form of the happy, dissolute youth who never felt ashamed, not he, certainly.</p>
---	--

Η μετάφραση της ποίησης του Κωνσταντίνου Π. Καβάφη από τον Daniel Mendelsohn, ιδίως της δημοσίευσης των «Complete Poems» του το 2009, αποτελεί μια από τις πιο διάσημες αγγλικές μεταφράσεις του έργου του Καβάφη. Η μετάφραση του Mendelsohn έχει επαινεθεί για την πιστότητα στα πρωτότυπα ποιητικά κείμενα, την ποιητική ευαισθησία και την ικανότητα του Mendelsohn να μεταφέρει την πολυπλοκότητα και τον πλούτο των θεμάτων και του ύφους του Καβάφη στο αγγλόφωνο κοινό. Η μετάφραση του Καβάφη από τον Mendelsohn έχει επαινεθεί ευρέως από κριτικούς και μελετητές και θεωρείται μια από τις οριστικές μεταφράσεις του Καβάφη στα αγγλικά, συνδυάζοντας την επιστημονική αυστηρότητα με τη βαθιά εκτίμηση για την καλλιτεχνική ποιότητα και παγκόσμια αναγνώριση του Καβάφη. Το έργο του Mendelsohn κατάφερε να κοινοποιήσει την ποίηση του Καβάφη σε ένα ευρύτερο κοινό, επιτρέποντας στους αγγλόφωνους αναγνώστες να ασχοληθούν με την πλήρη έκταση και το βάθος του έργου ενός από τους μεγαλύτερους ποιητές του 20ού αιώνα. Για αυτό το λόγο το περιοδικό *The New Yorker* με την ευκαιρία μιας σύγχρονης έκδοσης της μετάφρασης αυτής του συνεργάτη του, εκδίδει μια σειρά άρθρων σχετικά με τον Καβάφη, συμβάλλοντας στην περαιτέρω γνωριμία του αγγλόφωνου αναγνωστικού κοινού με τον Καβάφη.

Η αγγλική μετάφραση του ποιήματος του Καβάφη χαρακτηρίζεται από την πιστότητα στο πρωτότυπο από τον Mendelsohn. Στην εισαγωγή της έκδοσής του ο Mendelsohn αναφέρει ότι έχει δεσμευτεί να διατηρήσει τις αποχρώσεις της ελληνικής γλώσσας του Καβάφη, μεταφράζοντας προσεκτικά τις λεπτές αποχρώσεις της γλώσσας, διατηρώντας – όσο το δυνατόν- τις συντακτικές δομές, ώστε να αποδώσει πιστά στα αγγλικά τον τόνο και το νόημα των ποιημάτων του Καβάφη. Έτσι και εδώ, η μετάφρασή του είναι ακριβής, ακολουθώντας το πρωτότυπο, με στόχο να

διατηρήσει ανέπαφη τη γραφή του Καβάφη και την ποιότητα της γραφής του και ταυτόχρονα να κάνει τα ποιήματα προσιτά στους σύγχρονους αναγνώστες.

5.4 Dan Chiasson, «Man with a past: Cavafy revisited», *The New Yorker*, τεύχος 23^{ης} Μάρτιου 2009, σελ. 70-75.

Το παρόν άρθρο αποτελεί κριτική των βιβλίων του Daniel Mendelsohn *C.P. Cavafy: Cavafy: The Collected Poems* (Knopf, 2009) και *C.P. Unfinished Poems* (Knopf, 2009). Στην παρούσα κριτική ο Dan Chiasson, αρχικά, τονίζει τη σημασία της Ιστορίας και του Έρωτα για τον Καβάφη και πώς αποτυπώνεται στα ποιήματά του, αναφέροντας ως παράδειγμα το ποίημα «Καισαρίων».

Ο Dan Chiasson είναι διακεκριμένος Αμερικανός ποιητής, κριτικός λογοτεχνίας και καθηγητής Αγγλικής Φιλολογίας στο Wellesley College., γνωστός για τη διεισδυτική ποίηση και κριτική του, ιδίως για το έργο του στη σύγχρονη και μοντέρνα ποίηση κερδίζοντας το 2008 το Βραβείο Λογοτεχνίας από την Αμερικανική Ακαδημία Τεχνών και Γραμμάτων⁸². Τέλος, ως κριτικός λογοτεχνίας έχει γράψει εκτενώς για το *The New Yorker*, όπου συνεισφέρει ως κριτικός ποίησης, καθώς και για τα *The New York Review of Books* και *The New Republic*. Η κριτική του χαίρει μεγάλης εκτίμησης ανάμεσα στους αμερικάνους λογοτεχνικούς κριτικούς για τη σαφήνεια, το βάθος και την ικανότητά του να εμπλέκει στην ανάγνωση τόσο τους ειδικούς όσο και τους απλούς αναγνώστες. Το ερευνητικό ενδιαφέρον του Chiasson εστιάζει σε δύο τομείς: τη μελέτη μεμονωμένων λογοτεχνών, όπως οι ποιητές John Ashbery, Elizabeth Bishop και Robert Lowell και την μελέτη του συνεχούς διαλόγου σχετικά με τον ρόλο, της ποίησης στην κοινωνία και τους τρόπους με τους οποίους οι προσωπικές και οι ιστορικές αφηγήσεις διασταυρώνονται στην ποίηση. Το έργο του συχνά να γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ της ακαδημαϊκής ανάλυσης και της λαϊκής λογοτεχνικής εκτίμησης, ικανότητα που πρεσβεύει και τον περιοδικό *The New Yorker* και είναι εμφανής και στο άρθρο, που αναλύουμε.

Ο Chiasson ξεκινά την κριτική του παρουσιάζοντας το ιστορικό πλαίσιο του Καβάφη, το λογοτεχνικό ύφος και τα προσωπικά θέματα της ποίησής του, δίνοντας

⁸² Hix, H. L. (2008), *New voices: Contemporary Poetry from the United States*, Irish Pages: Belfast. Η παρούσα έκδοση αποτελεί μέρος μιας διεθνούς λογοτεχνικής ανταλλαγής μεταξύ του Συμβουλίου Τεχνών της Βόρειας Ιρλανδίας και του κρατικού ιδρύματος *National Endowment for the Arts* των Ηνωμένων Πολιτειών.

στους αναγνώστες την προοπτική για το γιατί ο Καβάφης παραμένει μια σημαντική μορφή της σύγχρονης παγκόσμιας λογοτεχνίας. Ως προς το ιστορικό πλαίσιο ο Chiasson τοποθετεί τον Καβάφη στο ευρύτερο ιστορικό και πολιτιστικό του περιβάλλον την Αλεξάνδρεια στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα. Η ζωή του Καβάφη ως Έλληνα της διασποράς, που ζούσε στην Αίγυπτο, σε συνδυασμό με την εμπειρία του ως μέλους μιας περιθωριοποιημένης κοινότητας (κοινωνικά - σεξουαλικά), επηρέασαν βαθιά την ποίησή του. Ο Chiasson υποστηρίζει ότι η ποίηση του Καβάφη αντλεί τα θέματά της συχνά από την αρχαία Ελλάδα και την ελληνιστική περίοδο, με τον Καβάφη να χρησιμοποιεί αυτά τα θέματα ως πρίσμα για να διερευνήσει διάφορα ζητήματα, κοινωνικά, αλλά και προσωπικά, όπως η αξία του ως λογοτέχνη ή η σεξουαλικότητα, συμπεραίνοντας ότι το έργο του Καβάφη αντανακλά μια συνεχή ενασχόληση με την κοινωνική και ποιητική του «ταυτότητα», αντιμετωπίζοντας με ευστροφία και δηκτικό λόγο τα θέματα της ελληνικής διασποράς, της μνήμης και της φθοράς του χρόνου. Ο Chiasson επισημαίνει περαιτέρω ότι η ενασχόληση του Καβάφη με την ιστορία δεν είναι νοσταλγική ή απλώς επιστημονική, αντίθετα, είναι το μέσο με το οποίο εξετάζει τη δική του ζωή και τις ζωές των άλλων.

Προς σε αυτήν την κατεύθυνση η Κατσαούνη⁸³ έχει προτείνει ότι η ιστοριογραφία του Καβάφη λειτουργεί ως "ιδιοσυγκρασιακός καθρέφτης", ο οποίος "αντανακλά" και "εκτρέπει" την ιστορία, δημιουργώντας τη δική του μοναδική ερμηνεία των γεγονότων, παρά ως ένα σαφές μικροσκόπιο μέσω του οποίου μπορούν να αναλυθούν τα αντικειμενικά γεγονότα. Ωστόσο, επάνω σε αυτήν την προσέγγιση αρμόζει πιο πολύ να εκλάβουμε την ποίηση του Καβάφη ως διάθλαση της ιστορίας, όπου η ποίηση του Καβάφη αντανακλά την αλήθεια και την ιστορία με νέους τρόπους, νέες προσεγγίσεις και σαφώς καινά υπονοούμενα. Ο Chiasson έχοντας χρησιμοποιήσει και ο ίδιος την ιστορία ως θεματική της ποίησης σε δύο ποιητικές συλλογές, την *Natural History* (2005) μία συλλογή, που αναλώνεται στην εξερεύνηση της προσωπικότητας του ποιητή μέσα από ιστορικά θέματα και την *Bicentennial* (2014), η οποία συλλογή διακρίνεται για τον προβληματισμό της σχετικά με την αμερικανική ιστορία και την προσωπική εμπειρία του ποιητή, αναμειγνύοντας τα δύο με μοναδικούς τρόπους, δείχνει ότι μπορεί να κατανοήσει την χρήση της ιστορίας από

⁸³ Catsaouni, H., (1983), «Cavafy and the Theatrical Representation of History», *Journal of the Hellenic Diaspora* 10 (1-2), σελ. 105-116.

τον Καβάφη. Ο Καβάφης χρησιμοποιεί την ιστορία αναστοχαστικά και όχι διδακτικά, συνεπώς ο Chiasson υποστηρίζει ότι ο ποιητής χρησιμοποιεί τις ιστορικές αφηγήσεις για να παραλληλίσει τις προσωπικές του εμπειρίες, την ερωτική επιθυμία και τους περιορισμούς της κοινωνίας. Αυτή η ιστορική εισαγωγή, θεωρεί ο Chiasson, ότι είναι ζωτικής σημασίας για τον αναγνώστη της κριτικής του για την κατανόηση του έργου του Καβάφη, καθώς τα ποιήματά του συχνά διαπλέκουν προσωπικές εμπειρίες με ιστορικά γεγονότα, θολώνοντας τα όρια μεταξύ παρελθόντος και παρόντος, ποίησης και πραγματικής ζωής.

Στη συνέχεια, ο Chiasson, αναλύει το θέμα της ερωτικής επιθυμίας στο καθαφικό corpus σημειώνοντας ότι η εξερεύνηση της ερωτικής επιθυμίας από τον ποιητή είναι κεντρική για την κατανόηση του έργου του. Η ποίηση του Καβάφη εστιάζει συχνά σε στιγμές ομορφιάς και έντονων ερωτικών συναισθημάτων, αποτυπώνοντας την ένταση ιδιωτικών επιθυμιών⁸⁴. Ο Chiasson, τέλος, παρατηρεί ότι η απεικόνιση της αγάπης μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου από τον Καβάφη είναι τόσο ειλικρινής όσο και λεπτά διατυπωμένη, αντανακλώντας την πολυπλοκότητα της σεξουαλικής ταυτότητας σε μια εποχή όπου τέτοια θέματα αποτελούσαν ταμπού⁸⁵.

Μια άλλη πτυχή της ανάλυσης του Chiasson είναι οι παρατηρήσεις του στις υφολογικές και στυλιστικές καινοτομίες του Καβάφη. Ο Καβάφης απέφευγε τη μεγαλοστομία και τις περίτεχνες μεταφορές, ενώ προτιμούσε έναν άμεσο και διαλογικό τόνο. Ειδικότερα, η ποίηση του Καβάφη, σύμφωνα με τον Chiasson, χαρακτηρίζεται από απλότητα, σαφήνεια και συγκροτημένο λόγο, σημειώνοντας ότι η ποίηση του Καβάφη στολίζεται συχνά από την ειρωνεία. Ο Καβάφης παρουσιάζει ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα με τρόπους που αμφισβητούν τις παραδοσιακές αφηγήσεις, προσδίδοντάς τους μια αίσθηση αμφιθυμίας. Για παράδειγμα, το διάσημο ποίημα του Καβάφη «Περιμένοντας τους βαρβάρους» αναφέρεται ως παράδειγμα αυτής της τεχνικής, όπου οι αναμενόμενοι σωτήρες ή κατακτητές δεν φτάνουν ποτέ, αφήνοντας την πόλη σε μια κατάσταση ανασταλμένης προσδοκίας. Ο Chiasson

⁸⁴ Ekdawi, S. (1993), «The Erotic Poems of C.P. Cavafy», *Κάμπος: Cambridge Papers in Modern Greek* 1, σελ. 28.

⁸⁵ Εκτός από τον σχολιασμό του Dan Chiasson, βλέπε σχετικά και Καραόγλου, Χ.Λ. (2000), «Ο ηδονισμός της καθαφικής ποίησης και η κριτική: από τη σκανδαλοθηρία ως την αμηχανία», στο Καραόγλου, Χ.Λ. (2000), *Εκτός ορίων. 2+1 κείμενα για τον Καβάφη*, University Studio Press: Θεσσαλονίκη, σελ. 13-14 και 21-23· Papanikolaou, D., (2005), «Words that Tell and Hide: Revisiting C. P. Cavafy's Closets», *Journal of Modern Greek Studies* 23 (2), σελ. 235-260, όπου υποστηρίζεται η ίδια άποψη.

υποστηρίζει ότι αυτή η ειρωνεία χρησιμεύει για να υπογραμμίσει τη ματαιότητα των ανθρώπινων προσπαθειών και το αναπόφευκτο της παρακμής, κάτι που αποτελεί ένα επαναλαμβανόμενο θέμα στο έργο του Καβάφη.

Ο Chiasson, σε ένα βασικό σημείο της ανάλυσής του εξάγει την ικανότητα του Καβάφη να ανάγει το ιδιωτικό σε παγκόσμιο. Συγκεκριμένα, ο Chiasson συμπεραίνει ότι η εστίαση του ποιητή σε καθημερινές στιγμές, «ντυμένες» με ιστορικές αναφορές και προσωπικούς προβληματισμούς, επιτρέπει στο έργο του να επιτύχει μια μοναδική ισορροπία μεταξύ του ιδιωτικού και του καθολικού. Αυτή η προσέγγιση, σύμφωνα με τον Chiasson, είναι η αιτία που κάνει την ποίηση του Καβάφη διαχρονικά ισχυρή, καθώς πολλά ποιήματα του Καβάφη, ενώ αναφέρονται σε συγκεκριμένες ιστορικές ή προσωπικές στιγμές, υπερβαίνουν αυτό το ποιητικό πλαίσιο, μιλώντας για ευρύτερες ανθρώπινες εμπειρίες. Ο Chiasson υποδηλώνει ότι η εστίαση του Καβάφη στη φευγαλέα και εφήμερη φύση της απόλαυσης, στο αναπόφευκτο της γήρανσης και στη συνεχή αίσθηση της απώλειας προσδίδει στην ποίησή του μια διαχρονική ποιότητα. Αυτή η οικουμενικότητα, σύμφωνα με τον Chiasson, είναι αυτό που επέτρεψε στο έργο του Καβάφη να αντέξει και να έχει απήχηση στους αναγνώστες σε διαφορετικούς πολιτισμούς και εποχές. Τέλος, υποστηρίζει ότι διαλογικό ύφος του Καβάφη, που φαίνεται ότι έχει μορφή συνομιλίας με τον αναγνώστη, επηρέασε τη μορφή της σύγχρονης ποίησης οδηγώντας την στην υιοθέτηση πιο άμεσης και προσιτής στον αναγνώστη μορφής έκφρασης, εγκαταλείποντας την περίτεχνη γλώσσα και την πληθώρα επιθέτων και σχημάτων λόγου παλαιότερων περιόδων.

Έπειτα, προχωρά σε σχολιασμό της μετάφρασης του Mendelsohn των ποιημάτων του Καβάφη κάνοντας τις εξής παρατηρήσεις: στο ποίημα *Να μείνει* ο Chiasson σημειώνει ότι ο Mendelsohn μεταφράζει το ρήμα *μείνει* ως *να μείνει εδώ* και όχι ως απλά *να μείνει*, όπως οι περισσότεροι μεταφραστές του Καβάφη. Με βάση αυτήν την παρατήρηση ο Chiasson κάνει μια ανάλυση της μεταφραστικής προσέγγισης του Καβάφη από αγγλόφωνους ποιητές λέγοντας ότι υπάρχει η γενική άποψη ότι ο Καβάφης είναι ο από τους πιο εύκολους ποιητές, που μπορεί να μεταφραστεί. Συγκεκριμένα αναφέρει δύο παραδείγματα. Το πρώτο παράδειγμα

αποτελεί ο Joseph Brodsky⁸⁶, που υποστηρίζει ότι η μετάφραση ξεδιπλώνει το ποίημα από τη δική του γλώσσα, ώστε να προσαρμοστεί κατάλληλα στη γλώσσα, όπου μεταφράζεται, με σκοπό την όσο πιο δυνατή ακριβέστερη γλωσσική και νοηματική αντιστοίχιση στη γλώσσα μετάφρασης, καθώς η διαδικασία της μετάφρασης ενός ποιήματος αποτελεί το αμέσως επόμενο στάδιο της κατανόησής του. Βασισμένος σε αυτήν την πεποίθηση, ο Brodsky αναφέρει ότι, ενώ πολλοί ποιητές «χάνουν» νοηματικά και εκφραστικά από τη μετάφραση, ο Καβάφης και η ποίησή του βγήκαν κερδισμένοι από τη μετάφραση, αφού, όπως αφήνει να εννοηθεί και ο Chiasson, ο Καβάφης επιβιώνει σχετικά αλώβητος από τη μετάφραση⁸⁷, με το στυλ και το νόημα των ποιημάτων του να αποτυπώνονται εύστοχα στην αγγλική μετάφρασή τους γενικά, αλλά και από τον Mendelsohn. Ο Brodsky εκτός από τη συγγραφή ποιημάτων ασχολήθηκε και με τη μετάφραση ποιημάτων στα Αγγλικά. Ενδεικτικό είναι ότι ο ίδιος μετέφρασε τα ποιήματά του από τα Ρώσικα στα Αγγλικά, ενώ την αφοσίωσή του στην μετάφραση της ποίησης φανερώνει το γεγονός ότι έμαθε πολωνικά για να μεταφράσει την ποίηση του Czeslaw Milosz. Το δεύτερο παράδειγμα που αναφέρει ο Chiasson είναι ο W. H. Auden, σχολιάζοντας ότι εάν και ο ίδιος ο Auden δεν γνώριζε ελληνικά, εντόπισε στον Καβάφη, προφανώς από την Αγγλική μετάφραση, έναν εξομολογητικό τόνο στα ποιήματά του⁸⁸.

Ο Chiasson σημειώνει ότι το να κατανοήσει ο αναγνώστης τον Καβάφη από την Αγγλική μετάφραση και όχι από το πρωτότυπο Ελληνικό corpus είναι δύσκολη, σε αντίθεση με όσα υποστηρίζουν οι περισσότεροι αγγλόφωνοι μελετητές ή μεταφραστές του Καβάφη, για δύο λόγους: πρώτον, το γεγονός ότι ο Καβάφης αποφεύγει τη χρήση μεταφοράς ή περίτεχνων εκφραστικών γλωσσικών σχημάτων οδηγεί στην εσφαλμένη εντύπωση από του μελετητές ότι η ποίηση του Καβάφη πλησιάζει την πεζογραφία, άρα μια απλή μετάφραση μπορεί να αποδώσει ικανοποιητικά το περιεχόμενο των ποιημάτων του και δεύτερον ότι οι περισσότεροι

⁸⁶ Ο Joseph Brodsky ήταν Ρώσος και πολιτογραφημένος, αργότερα, Αμερικανός ποιητής. Εργάστηκε ως κριτικός και ως μεταφραστής. Τιμήθηκε με το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1987. Βλ. τα βιογραφικά στοιχεία του Joseph Brodsky στον ιστότοπο του βραβείου Nobel <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1987/brodsky/biographical/>.

⁸⁷ Βλ. σχετικά και το άρθρο του Brodsky, στο οποίο πιθανόν (αφού ο Chiasson δεν παραθέτει βιβλιογραφικές πηγές) βασίστηκε και ο Chiasson: Brodsky, J. (17 February 1977), «On Cavafy's Side», *The New York Review of Books* 24 (2), σελ. 32-34, το οποίο αποτελεί κριτική από τον Brodsky του βιβλίου του Edmund Keeley, (1976), *Cavafy's Alexandria: Study of a Myth in Progress*, Harvard University Press: Massachusetts.

⁸⁸ Βλ. σχετικά Bucknell, K., Jenkins, N. (1994), *The Language of Learning and the Language of Love: uncollected writings, new interpretations (Auden Studies 2)*, Oxford University Press: Oxford.

μεταφραστές δεν λαμβάνουν υπόψη ότι η γλώσσα του Καβάφη είναι ιδιαίτερη, καθώς συνδυάζει τη δημοτική γλώσσα με λεξιλόγιο καθαρεύουσας. Ο Chiasson σημειώνει ότι κάθε επιλογή του ποιητή είτε στυλιστική είτε γλωσσική πρέπει να εκλαμβάνεται ως σκοπιμότητα του ίδιου του ποιητή και του τι θέλει να υπονοήσει ή να δηλώσει με αυτές τις επιλογές. Συνεπώς, ο κάθε μεταφραστής του Καβάφη θα πρέπει να εξετάζει και να γνωρίζει σε βάθος τον ποιητή, την περιρρέουσα ατμόσφαιρα, λογοτεχνική και κοινωνική, η οποία περιβάλλει τον ποιητή, και το σύνολο της λογοτεχνικής παραγωγής του. Άρα, καταλήγει στο ότι ο Καβάφης μπορεί σε μερικές μεταφράσεις να μένει «αλώβητος», αλλά πολλές μεταφραστικές απόπειρες, ειδικά στην Αγγλική γλώσσα, ήταν άστοχες και πολύ περισσότερο αλλοίωσαν το νήμα του ποιήματος.

Στο τέλος της ανάλυσής του, ο Chiasson, εξετάζει την κληρονομιά του Καβάφη, υποστηρίζοντας ότι το έργο του ποιητή παραμένει επίκαιρο σήμερα λόγω των θεμάτων, που είναι ταυτόχρονα διαχρονικά και επίκαιρα. Συγκεκριμένα, τα ζητήματα της ταυτότητας, της επιθυμίας, της ιστορίας και του πολιτισμικού *ανήκειν* εξακολουθούν να έχουν απήχηση στη σύγχρονη κοινωνία, καθιστώντας την ποίηση του Καβάφη πολύτιμη πηγή για την κατανόηση της πολυπλοκότητας του σύγχρονου κόσμου. Ο Chiasson υποστηρίζει ότι η ικανότητα του Καβάφη να αποτυπώνει τις αποχρώσεις της ανθρώπινης εμπειρίας και ιδιωτικότητας, συνδέοντάς τα παράλληλα με ευρύτερα ιστορικά και πολιτιστικά συμφραζόμενα, είναι αυτό που κάνει το έργο του τόσο συναρπαστικό. Η κληρονομιά του ποιητή, επομένως, δεν είναι μόνο λογοτεχνική αλλά και πολιτιστική, καθώς το έργο του συνεχίζει να επηρεάζει και να εμπνέει αναγνώστες και συγγραφείς σε ολόκληρο τον κόσμο.

Συνοπτικά, στο άρθρο «A Man with a Past: Cavafy Revisited», ο Dan Chiasson προσφέρει μια συνοπτική ανάλυση του έργου του Κωνσταντίνου Π. Καβάφη διερευνώντας τη χρήση της ιστορίας από τον ποιητή, την απεικόνιση της ερωτικής επιθυμίας, της λογοτεχνικής ταυτότητας και τις υφολογικές καινοτομίες του. Το άρθρο αυτό, δίνει τόσο στον «έμπειρο» όσο και στον «άπειρο» λογοτεχνικά αναγνώστη με συνοπτικό τρόπο, ένα πλήρες σχεδόν πορτραίτο του Καβάφη και του έργου του, δίνοντας την ευκαιρία σε ένα ευρύ αναγνωστικό κοινό να αναζητήσει και να ασχοληθεί με τον σπουδαίο Έλληνα ποιητή. Η πρώτη εικόνα, που δίνει ο Chiasson στον αναγνώστη είναι ότι το άρθρο δεν επανεξετάζει απλά την ποίηση του Καβάφη, αλλά επιβεβαιώνει τη σημασία της, αναδεικνύοντας ότι αυτός ο «άνθρωπος

με παρελθόν», όπως λέει και ο τίτλος, είναι πάντα επίκαιρος και παραμένει βαθιά συνδεδεμένος με το παρόν. Ο Chiasson παρέχει στους αναγνώστες μια βαθύτερη κατανόηση της δυναμικής του Καβάφη, με το άρθρο να χρησιμεύει τόσο ως φόρος τιμής στην κληρονομιά του ποιητή όσο και ως υπενθύμιση της συνεχιζόμενης σημασίας του έργου του για την αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας της ανθρώπινης ύπαρξης. Ο Chiasson επανασυστήνει τον Καβάφη στους σύγχρονους αμερικάνους αναγνώστες υποστηρίζοντας ότι η ποίηση του Καβάφη γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ του προσωπικού και του οικουμενικού, του ιστορικού και του σύγχρονου, υπογραμμίζοντας τη διαρκή δύναμη και τη σημασία του έργου του στο σημερινό λογοτεχνικό τοπίο. Το άρθρο, επομένως, λειτουργεί τόσο ως σύντομη επανεισαγωγή στον Καβάφη για τους έμπειρους αναγνώστες όσο και ως πρόσκληση για νέα ακροατήρια να ασχοληθούν με τη μοναδική λογοτεχνική παραγωγή του ποιητή. Το αρνητικό βέβαια του άρθρου είναι η απουσία βιβλιογραφικών παραπομπών, η οποία θα μπορούσε να συνοδεύσει συγκεκριμένες αναφορές του, για περεταίρω έρευνα από τον αναγνώστη. Επίσης, σχολιάζει μόνο την μετάφραση του Mendelsohn, την οποία κριτικάρει θετικά, ενώ δεν κάνει κριτική ή σύγκριση της μετάφρασης του Mendelsohn με την χαρακτηρισμένη ως «κανόνα της αγγλικής μετάφρασης» του Καβάφη, την έκδοση των Keeley- Sherrard, που αναλύσαμε παραπάνω.

5. 5 Michaela Karamprini – Iatrou, *The New Yorker*, τεύχος 25^{ης} Μαΐου 2009.

Με αφορμή το άρθρο του Dan Chiasson για τον Καβάφη στο τεύχος 23/3/2009 του ίδιου περιοδικού και την επισήμανσή του ότι η βιβλιοθήκη του Καβάφη «περιείχε έργα άγνωστων και ξεχασμένων συγγραφέων» η Michaela Karamprini – Iatrou ανακοινώνει στο παρόν τεύχος ότι στην Βιβλιοθήκη του Σπυδαστηρίου Νέου Ελληνισμού στην Αθήνα εκθέτονται όλα τα βιβλία, που είχε στην κατοχή του ο Καβάφης. Μεταξύ αυτών η συντάκτης αναφέρει ότι πράγματι ο Καβάφης είχε στην κατοχή του και έργα, που δεν χαρακτηρίζονται ως «υψηλή λογοτεχνία», όπως των Roger de Beauvoir *Aventurieres et Courtisanes*, Marguerite Bellanger *Les Amours de Napoleon III* και Adolphe Belot *Courtisane*. Να σημειωθεί ότι η Michaela Karamprini – Iatrou έχει επιμεληθεί τον τόμο *Η Βιβλιοθήκη του Κ.Π. Καβάφη* (Ερμής 2003).

Ο Καβάφης και το έργο του είχαν την εκτίμηση της αμερικάνικης πολιτιστικής και αναγνωστικής κουλτούρας σχετικά πρώιμα. Μετά το θάνατο του

Καβάφη το 1933, το 1952 κυκλοφόρησε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η αγγλική μετάφραση του Ιωάννη Μαυρογορδάτου ποιημάτων του Καβάφη⁸⁹ και μια δεκαετία αργότερα οι Αμερικάνοι αναγνώστες ποίησης ξεκίνησαν να εκφράζουν έντονο ενδιαφέρον για τον ποιητή. Συγκεκριμένα, το 1961 εκδόθηκε η αμερικάνικη έκδοση της μυθιστορηματικής τετραλογίας του Βρετανού συγγραφέα Lawrence Durrell *The Alexandria Quartet* με την ιστορία να διαδραματίζεται στην αιγυπτιακή πόλη Αλεξάνδρεια τις δεκαετίες του 1930 και του 1940, την εποχή της βρετανικής παρουσίας στην Αίγυπτο, με τον Καβάφη να παρουσιάζεται ως *ο Ποιητής της πόλης* και τον Durrell να αποδίδει σε ελεύθερη μετάφραση στις σημειώσεις τέλους στο πρώτο βιβλίο της τετραλογίας *Justine* τα ποιήματα *Η πόλις (The City)* και *Ἀπολείπει ὁ Θεὸς Ἀντώνιον (The God Abandons Antony)*. Η τετραλογία του Durrell έγινε γρήγορα best seller στη Βρετανία και την Αμερική, βοηθώντας έτσι στην εξάπλωση της φήμης του Καβάφη στο αγγλόφωνο αναγνωστικό κοινό. Ωστόσο, κύρια πηγή της ολοένα και πιο κεντρικής θέσης και εδραίωσης του Καβάφη στο μυαλό των Αμερικάνικου αναγνωστικού κοινού και Αμερικάνων λογοτεχνών ήταν η εισαγωγή του W. H. Auden στην τέταρτη έκδοση του βιβλίου της Rae Dalven⁹⁰ *The Complete poems of Cavafy* το 1961, που ήταν η αγγλική μετάφραση των ποιημάτων του Καβάφη⁹¹. Μάλιστα, στην αρχή του σχολίου του, ο Auden αναφέρει, ότι για πάνω από τριάντα χρόνια ο Καβάφης «παρέμεινε μια επιρροή στη δική μου γραφή, ότι δηλαδή, μπορώ να σκεφτώ ποιήματα που, αν ο Καβάφης μου ήταν άγνωστος θα είχα γράψει τελείως διαφορετικά ή ίσως να μην είχα γράψει καθόλου», προσθέτοντας ότι η επιρροή αυτή δεν ασκείται μέσω της νεοελληνικής γλώσσας, την οποία δεν γνώριζε, αλλά μέσω αγγλικών και γαλλικών μεταφράσεων, που ο ίδιος διάβασε. Όμως, ο Καβάφης καθιερώθηκε ως ένας από τους σημαντικότερους ξένους ποιητές του εικοστού αιώνα στις Ηνωμένες Πολιτείες, εξαιτίας της νέας συγκεντρωτικής

⁸⁹ Ο Ιωάννης Ν. Μαυρογορδάτος γεννήθηκε στο Λονδίνο το 1882. Ήταν νεοελληνιστής, βυζαντινολόγος και μεταφραστής και διαδέχθηκε τον R. M. Dawkins στην έδρα της Βυζαντινής και Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Μετέφρασε ποιήματα του Καβάφη στα αγγλικά, ενώ ασχολήθηκε και ο ίδιος με τη λογοτεχνία. Βλ. σχετικά: Mavrogordatos, J. (1951), *Poems by C. P. Cavafy*, London: The Hogarth Press (αγγλική έκδοση) και Mavrogordatos, J. (1952), *The Poems of C. P. Cavafy*, New York: Grove Press (αμερικάνικη έκδοση) · Vincent, A.L. (1972), «Νεκρολογία: John Nicholas Mavrogordatos (1882-1970)», *Ελληνικά* 25, σελ. 266-267.

⁹⁰ Η Rae Dalven γεννήθηκε στην Πρέβεζα το 1904 και μετακόμισε με την οικογένειά της στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1909. Δίδαξε νεοελληνική λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης. Μετέφρασε το έργο Ελλήνων ποιητών, μεταξύ των οποίων και του Καβάφη, στα αγγλικά. Η έρευνά της περιλάμβανε επίσης τη μελέτη της ιστορίας των Εβραίων στην Ελλάδα. Πέθανε στη Νέα Υόρκη το 1992.

⁹¹ Βλ. Dalven, R. (1961), *The Complete Poems of Cavafy*, The Hogarth Press: London, σελ. vii-xv.

έκδοσης του έργου του στα αγγλικά το 1975, από τους Edmund Keeley και Phillip Sherrard, η λεγόμενη έκδοση Keeley-Sherrard, με τίτλο *C.P. Cavafy: Collected Poems*, η οποία πυροδότησε μια σειρά εκδόσεων αναφορικά με τον Καβάφη από κριτικές μονογραφίες, εκδόσεις μεταφράσεων ποιημάτων του Καβάφη και προσέλκυση του ερευνητικού ενδιαφέροντος αρκετών αγγλόφωνων μελετητών, ειδικότερα κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, όπως για παράδειγμα ο Peter Mackridge, ο Dan Chiasson και ο Daniel Mendelsohn (μετέπειτα συνεργάτες του περιοδικού *The New Yorker*), αλλά και μεταξύ των γενικών αναγνωστών της ποίησης, που ενδιαφέρονται για το έργο των καλύτερων ξένων συγγραφέων⁹². Το περιοδικό *The New Yorker* συνεχίζοντας την λογοτεχνική παρουσία του Καβάφη στο αγγλόφωνο αναγνωστικό κοινό, δημοσιεύει κριτικές και δοκίμια σχετικά με τον Καβάφη από αγγλόφωνους συγγραφείς, που έχουν ασχοληθεί εμπεριστατωμένα με τον Καβάφη μέσα από τη δημοσίευση μεταφράσεων και μελετών σχετικά με το έργο του. Δημοσιεύει το άρθρο του Elon στο τεύχος 1988, που αναλύσαμε, ο οποίος έχει ασχοληθεί συγγραφικά εντονότατα με την Αλεξάνδρεια⁹³ ως χώρο πολιτισμού, μνημονεύοντας πάντα τον Καβάφη ως ένα από τα ιστορικά πρόσωπα της πόλης. με Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η πλειοψηφία των αγγλόφωνων εκδόσεων αναφορικά με τον Καβάφη έχουν γίνει στη Νέα Υόρκη, έδρα του περιοδικού *The New Yorker*.

⁹² Βλ. Keeley, E. (2002), «Cavafy and His Heirs in America», *The Iowa Review* 32 (3), σελ. 26-39.

⁹³ Βλ. σχετικά και Amos, E. (26 May 2005), «The Ghost City», *The New York Review of Books*, το οποίο αποτελεί την κριτική του Elon του βιβλίου του Haag Michael (2004) *Alexandria: City of Memory*, όπου σχολιάζει ότι το βιβλίο αυτό αναμειγνύει μνήμη, βιογραφία, πολιτική και πολιτισμικές σπουδές σε μία σαφή και απρόσκοπτη πρόζα. Διαθέσιμο στον ιστότοπο <https://www.nybooks.com/articles/2005/05/26/the-ghost-city/>.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΟΥ *THE NEW YORKER* ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η παρουσία της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας στο περιοδικό *The New Yorker* αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη διεθνή αναγνώριση της ελληνικής λογοτεχνικής παραγωγής και την αξία της στον παγκόσμιο λογοτεχνικό χάρτη. Ένα περιοδικό κύρους, ευρείας απήχησης και επιρροής, όπως το *The New Yorker* έχει αποτελέσει ένα σημαντικό παράθυρο στη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία προς το παγκόσμιο κοινό, αναδεικνύοντας τη δυναμική και τις ιδιαιτερότητες της σύγχρονης ελληνικής γραφής. Η προσέγγιση του *The New Yorker* εστιάζει σε κεντρικά θέματα όπως οι πολιτισμικές μεταβολές και ανθρώπινους προβληματισμούς, θέματα που διαπερνούν μεγάλο μέρος της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας. Με αυτόν τον τρόπο, το περιοδικό φέρνει στο προσκήνιο Έλληνες Λογοτέχνες, που εκφράζουν την ελληνική πολιτισμική ταυτότητα σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο. Παράλληλα, το *The New Yorker* εξετάζει την ελληνική λογοτεχνία όχι ως εθνικό φαινόμενο, αλλά ως κομμάτι της παγκόσμιας λογοτεχνικής σκηνης, για αυτό η προσέγγισή του περιλαμβάνει συγκρίσεις και με άλλες εθνικές λογοτεχνίες αναδεικνύοντας την ελληνική λογοτεχνική γραφή. Το περιοδικό μέσα από τις αναλύσεις του, τις παρουσιάσεις μεταφράσεων έργων Νέων Ελλήνων Λογοτεχνών και την κριτική προσεγγισή τους προβάλλει την Ελληνική Λογοτεχνία ως έναν εξελισσόμενο χώρο, που προκαλεί παγκόσμια συζήτηση γύρω από αυτήν. Συνεπώς, η Νέα Ελληνική Λογοτεχνία στο *The New Yorker* προωθείται ως σημαντική συνιστώσα της παγκόσμιας λογοτεχνικής κληρονομιάς.

Το περιοδικό *The New Yorker* είναι γνωστό για την ιστορία του στην προώθηση λογοτεχνικών έργων και λογοτεχνών και την αιχμηρή λογοτεχνική κριτική. Αν και το *The New Yorker* είναι μια αμερικανική έκδοση, που εστιάζει κυρίως στην παραγωγή αγγλόφωνου περιεχομένου και, συνεπώς, στο αγγλόφωνο κοινό, η συμβολή του στην παγκόσμια λογοτεχνία, συμπεριλαμβανομένης της ελληνικής, είναι πολύπλευρη. Όντας ένα πολιτισμικό περιοδικό το οποίο ασχολείται πέρα από τη δημοσιογραφία και με το θέατρο, τον κινηματογράφο, το μιούζικαλ, απευθύνεται στον μέσο Αμερικάνο αστό, αρχικά, αλλά και σε ευρύτερο ταξικά αναγνωστικό κοινό ειδικότερα την τελευταία εικοσαετία, το *The New Yorker* στόχευε να φέρει σε επαφή τον απλό, χωρίς κάποια φιλολογική ειδίκευση, αναγνώστη και με το χώρο της λογοτεχνίας. Συνεπώς, έχει διαδραματίσει σημαντικό, αν και έμμεσο,

ρόλο στην προώθηση της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας σε ένα μεγάλο μεγέθους αναγνωστικό κοινό, το αγγλόφωνο, καθώς φιλοξενώντας – αν και όχι συχνά – παρουσιάσεις εκδόσεων αγγλικών μεταφράσεων ελληνικών λογοτεχνικών έργων, λογοτεχνικές και σύντομες αναλύσεις έργων Ελλήνων συγγραφέων και μερικές φορές μεταφράσεις στην αγγλική νέας ελληνικής ποίησης. Η παρούσα διπλωματική εργασία είχε ως στόχο μια πρώτη καταγραφή των άρθρων του περιοδικού, που ασχολούνται με την Νέα Ελληνική Λογοτεχνία. Ο περιορισμός βέβαια της έρευνας οδήγησε στην καταγραφή όχι τόσο εκτεταμένου υλικού, καθώς στόχος της διπλωματικής εργασίας ήταν η καταγραφή, παρουσίαση και ανάλυση άρθρων, που αμιγώς παρουσιάζουν ή σχολιάζουν ένα νεοελληνικό λογοτεχνικό έργο ή νεοέλληνα λογοτέχνη. Τα συμπεράσματα μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις τομείς, που αναδεικνύουν τη συνεισφορά του *The New Yorker* στην προώθηση της νέας ελληνικής λογοτεχνίας στο αγγλόφωνο αναγνωστικό κοινό: την πολιτισμική διαμεσολάβηση, την εισαγωγή ελληνικών φωνών σε ένα διεθνές κοινό και την επιρροή στα ελληνικά λογοτεχνικά θέματα και στυλ.

Πολιτισμική διαμεσολάβηση: το *The New Yorker* αποτέλεσε γέφυρα της ελληνικής και της αγγλοαμερικανικής λογοτεχνικής παραγωγής. Συγκεκριμένα, το *The New Yorker* λειτουργεί ήδη από το πρώτο τεύχος του ως πολιτιστικός διαμεσολαβητής, εισάγοντας το αμερικανικό αναγνωστικό κοινό του σε παγκόσμιες λογοτεχνικές παραδόσεις, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Παρουσιάζοντας μεταφράσεις νεοελληνικών έργων ή δοκίμια, που εμβαθύνουν στον ελληνικό πολιτισμό, την ελληνική πολιτική και ιστορία, με αφορμή τη νέα ελληνική λογοτεχνία, το περιοδικό έχει συμβάλει στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και εκτίμηση της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας⁹⁴. Αυτή η διαδικασία πολιτιστικής διαμεσολάβησης είναι κρίσιμη για τους εξής λόγους: αν και το *The New Yorker* επικεντρώνεται κυρίως σε αγγλόφωνους συγγραφείς, έχει δημοσιεύσει περιστασιακά έργα Ελλήνων συγγραφέων, είτε σε μετάφραση είτε ως δοκίμια, που εξερευνούν νεοελληνικά λογοτεχνικά θέματα. Με τον τρόπο αυτό, το περιοδικό «άνοιξε» την ελληνική λογοτεχνία σε ένα ευρύτερο κοινό, επιτρέποντας στους αναγνώστες εκτός Ελλάδας να ασχοληθούν με τις σύγχρονες ελληνικές λογοτεχνικές φωνές, παρουσιάζοντας έναν αριθμό Ελλήνων συγγραφέων σε ένα ευρύτερο κοινό, το αγγλόφωνο. Σε αυτήν

⁹⁴ Βλ. σχετικά και Knight, M. (1996), «Little Magazines and the Emergence of Modernism in the "Fin de Siècle"», *American Periodicals* 6, 29-45, για το πώς τα περιοδικά δίνουν το έδαφος στη διαμόρφωση λογοτεχνικών τάσεων.

την πολιτισμική γέφυρα, η σχέση Ελλήνων συγγραφέων με την αγγλόφωνη λογοτεχνική παραγωγή είναι αμφίδρομη, όπως έδειξε και το ποίημα του που θέλει να μιμηθεί το Ρίτσο. Σε αυτό συμβάλλουν και τα παραδείγματα των ποιητών της γενιάς του '30⁹⁵, όπου οι Έλληνες λογοτέχνες της περιόδου εκείνης επηρεάστηκαν από την Ευρωπαϊκή λογοτεχνία και πολύ περισσότερο το παράδειγμα των Beat poets⁹⁶, οι οποίοι ζώντας μερικοί από αυτούς στην Ελλάδα, τη δεκαετία του 1960, και ερχόμενοι σε επαφή με Έλληνες λογοτέχνες, όπως τον Σεφέρη, τον Ελύτη και πολύ περισσότερο με τον Εμπειρικό προχώρησαν σε μία επαναπροσέγγιση των έργων τους, κυρίως υφολογικά και θεματικά. Η αλληλεπίδραση των Αμερικανών ποιητών με τους Έλληνες ομολόγους τους είναι εμφανής και στα πρωτοποριακά περιοδικά της περιόδου, όπως το περιοδικό *Πάλι*.

Εισαγωγή των ελληνικών λογοτεχνικών φωνών σε ένα διεθνές κοινό: το *The New Yorker* ιστορικά αποτελεί μια πολιτισμική πλατφόρμα, όπου διεθνείς φωνές μπορούν να κερδίσουν αναγνώριση, με την ελληνική λογοτεχνία, αλλά και άλλοι τομείς του ελληνικού πολιτισμού να έχουν επωφεληθεί από αυτή την έκθεση. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί ο *El Greco*, ο Δομίνικος Θεοτοκόπουλος. Μετά από την παρουσίαση του βιβλίου *Report to Greco*, που αποτελεί την έκδοση της αγγλικής μετάφρασης του μυθιστορήματος του Καζαντζάκη *Αναφορά στον Γκρέκο*, από τον P. A. Bien από τις εκδόσεις Simon & Schuster το 1965 στο τεύχος 21/8/1965 και σελίδα 128 το περιοδικό προχώρησε αργότερα στην έκδοση ορισμένων άρθρων σχετικά τον *El Greco* και συγκεκριμένα στο τεύχος 20/10/2003 και στις σελίδες 198-199 την κριτική της έκθεσης των έργων του Θεοτοκόπουλου στο The Metropolitan Museum of Arts στη Νέα Υόρκη, η οποία συνοδεύεται από μία σύντομη βιογραφία και σχολιασμό του έργου του Δομίνικου Θεοτοκόπουλου από τον Peter Schjeldahl, κριτικού τέχνης στο περιοδικό από το 1998 μέχρι το 2022 και την διαφήμιση της έκθεσης έργων του Θεοτοκόπουλου στο Onassis Cultural Center στη Νέα Υόρκη (17 Νοεμβρίου 2009 - 27 Φεβρουαρίου 2010), η οποία χρηματοδοτήθηκε από τη Στέγη Ιδρύματος Ωνάση και το Μουσείο Μπενάκη στο τεύχος 30/11/2009 στη στήλη *Goings on about town – Galleries Uptown* σελίδα 14. Επιπλέον, περιστασιακά, το

⁹⁵Mackridge, P. (1985), «European Influences on the Greek Novel During the 1930s», *Journal of Modern Greek Studies* 3(1), 1-20.

⁹⁶Βλ. σχετικά Nikolopoulou, M. (2019), «The Transfer and Appropriations of the Beat Generation in Greece», στο Veivo, H., James, P., Walczak-Delanois, D. (επιμ.), *Beat Literature in a Divided Europe*, Brill: Leiden, σελ. 101-131.

The New Yorker έχει παρουσιάσει το προφίλ Ελλήνων συγγραφέων, ρίχνοντας φως στα έργα και τις πνευματικές τους αναζητήσεις, όπως του Καβάφη και του Καζαντζάκη που αναλύσαμε στα παραπάνω κεφάλαια. Συνεπώς, αυτές οι αναφορές του περιοδικού σε Έλληνες Λογοτέχνες όχι μόνο παρουσιάζουν τους συγγραφείς αυτούς σε ένα παγκόσμιο κοινό, αλλά παρέχουν πληροφορίες για το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της Ελλάδας, το οποίο συχνά αντανάκλαται στη λογοτεχνία της.

Το *The New Yorker* και τα ελληνικά λογοτεχνικά θέματα και στυλ: το *The New Yorker* είναι ένα πολιτιστικό περιοδικό, που εκτείνεται πέρα από την απλή έκδοση, διότι παγκόσμια έχει παίξει ρόλο στη διαμόρφωση των λογοτεχνικών τάσεων. Σχετικά με τη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία, η επιρροή αυτή μπορεί να αφορά του εξής τομείς: το αφηγηματικό ύφος και δομή, αφού το *The New Yorker* είναι γνωστό για το ξεχωριστό αφηγηματικό του ύφος, το οποίο χαρακτηρίζεται από σαφήνεια, ευστροφία και έμφαση στην αφήγηση με γνώμονα τον χαρακτήρα, οπότε και λογοτεχνικά έργα αντίστοιχης αισθητικής προωθούνται από αυτό. Συνεπώς, το περιοδικό μπορούσε να δώσει την ευκαιρία σε Έλληνες συγγραφείς, ιδίως σε όσους αναγιγνώσκουν ή μελετούν αγγλοαμερικανική λογοτεχνία, να αντλήσουν έμπνευση από αυτό το ύφος, ενσωματώνοντας παρόμοιες τεχνικές στα δικά τους έργα, καθιστώντας τη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία πιο ποικίλη, δυναμική και σύγχρονη. Επίσης, η εστίαση του περιοδικού σε σύγχρονα θέματα, όπως η ατομική ή εθνική ταυτότητα, η ανθρώπινη κατάσταση και προβληματισμός γύρω από κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, συντονίζεται με θεματικές της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Σύγχρονοι Έλληνες συγγραφείς, που ασχολούνται με τα επακόλουθα εθνικών κρίσεων, όπως ο Ηλίας Βενέζης και ο Οδυσσέας Ελύτης, μπορεί να βρουν κοινό έδαφος με τα θέματα που παρουσιάζονται στις ιστορίες του *The New Yorker*. Αυτή η θεματική επικάλυψη μπορεί να βοηθά τον διάλογο μεταξύ της ελληνικής και της αμερικανικής λογοτεχνικής παραγωγής, επιτρέποντας στην ελληνική λογοτεχνία να εξελιχθεί ανταποκρινόμενη τόσο σε τοπικές όσο και σε παγκόσμιες ανησυχίες. Τέλος, όσον αφορά τη λογοτεχνική κριτική και τον πνευματικό λόγο, τα δοκίμια και τα κριτικά κείμενα του *The New Yorker* για τη λογοτεχνία, την πολιτική και τον πολιτισμό παρέχουν ένα πνευματικό πλαίσιο που μπορεί να επηρεάσει την ελληνική λογοτεχνική παραγωγή. Οι κριτικές προσεγγίσεις του περιοδικού και οι αναλύσεις για τη νέα ελληνική λογοτεχνία οδηγούν σε μια διαφοροποιημένη κατανόηση της

σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας, καθώς παρουσιάζουν σε ένα ευρύ κοινό έργα και συγγραφείς νέας ελληνικής λογοτεχνίας, απαλλαγμένα από τα στεγανά της Φιλολογίας και της Θεωρίας της Λογοτεχνίας. Αυτό σημαίνει ότι η προσέγγιση του περιοδικού σαφώς και έχει στοιχεία φιλολογικής ανάλυσης, όμως ο εκάστοτε σχολιασμός στοχεύει στο να συστήσει στο κοινό κάποιον συγγραφέα ή το έργο του με σύντομο, σαφή και προσιτό για τους ανειδίκευτους στην Φιλολογία αναγνώστες.

Συνοψίζοντας την αλληλεπίδραση του περιοδικού *The New Yorker* με την ελληνική λογοτεχνική παραγωγή επισημαίνουμε ότι η ελληνική λογοτεχνία συνεχίζει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια σκηνή και η προβολή της από έντυπα, όπως το *The New Yorker*, ενισχύει την αναγνωσιμότητά της και την επιρροή της. Η αλληλεπίδραση αυτή είναι ωφέλιμη για την προώθηση των ελληνικών λογοτεχνικών έργων και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η ενασχόληση του *The New Yorker* με την ελληνική λογοτεχνία αναδεικνύει τη διαρκή σημασία της και τις πλούσιες λογοτεχνικές παραδόσεις που εξακολουθούν να επηρεάζουν τη σύγχρονη γραφή και σκέψη. Μέσα από μεταφράσεις και κριτικές, δοκίμια, το *The New Yorker* φέρνει την ελληνική λογοτεχνία στο σύγχρονο διεθνές κοινό, προωθώντας μια μεγαλύτερη εκτίμηση για αυτά τα αρχαία έργα. Η σχέση μεταξύ του *The New Yorker* και της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας είναι πολύπλευρη, περιλαμβάνοντας ένα εύρος λογοτεχνικών μορφών, θεμάτων και ιστορικών πλαισίων.

Συμπερασματικά, το *The New Yorker* έχει αντίκτυπο στη νέα ελληνική λογοτεχνία. Από τη μία πλευρά η άμεση συμβολή του περιοδικού στη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία είναι περιορισμένη από άποψη όγκου, από την άλλη η έμμεση επιρροή του είναι σημαντική, διότι λειτουργώντας ως πολιτιστική γέφυρα, παρουσιάζοντας σύγχρονους Έλληνες λογοτέχνες σε ένα διεθνές κοινό και επηρεάζοντας λογοτεχνικά θέματα και στυλ, το *The New Yorker* διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση και παγκόσμια αναγνώριση της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας. Ο αντίκτυπος του περιοδικού είναι πιο εμφανής στον τρόπο με τον οποίο προωθεί τον διάλογο μεταξύ της ελληνικής και της αγγλοαμερικανικής λογοτεχνικής κριτικής και του αγγλόφωνου αναγνωστικού κοινού: όντας ένα μη φιλολογικό περιοδικό, δηλαδή με όχι αμιγώς φιλολογικά εξειδικευμένο περιεχόμενο και φιλολογική στόχευση, το περιοδικό επεδίωκε να παρουσιάσει στο μεγάλο αναγνωστικό κοινό του καταξιωμένους συγγραφείς και τα έργα τους. Με άλλα λόγια,

ήθελε να φέρει σε επαφή ένα ευρύ μέρος του αναγνωστικού κοινού της Αμερικής, που δεν είναι καταρτισμένο με φιλολογικές γνώσεις και απλά του αρέσει να παρακολουθεί πολιτιστικά δράματα, όπως λογοτεχνία, μουσική, θέατρο μιούζικαλ. Αν και το περιοδικό προέβαλλε κυρίως Αμερικάνους και γενικά αγγλόφωνους λογοτέχνες, παρουσίασε στο αναγνωστικό κοινό του σύγχρονους Έλληνες συγγραφείς, με κριτικές έργων τους ή παρουσιάσεις αγγλόφωνων εκδόσεων των έργων τους. Στην πρώτη φάση του περιοδικού (1925-1951) δεν έχουμε αναφορές και αναλύσεις σχετικές με τη σύγχρονη Ελληνική λογοτεχνία, καθώς το ενδιαφέρον μονοπωλούσε η κλασική αρχαιότητα. Στη δεύτερη και τρίτη φάση του περιοδικού το ενδιαφέρον ήταν έντονο για τον Καβάφη, τον Καζαντζάκη και τον Ρίτσο. Σε αυτό βοήθησε και η Deborah Treisman. Παρ' όλο το πολιτιστικό κύρος του περιοδικού⁹⁷, πολλά πράγματα για την ιστορία του έγειραν έντονη κριτική, όπως το ζήτημα της λογοτεχνικής «εσωστρέφειας» του περιοδικού. Ενδεικτική είναι η δήλωση του Horace Engdahl, πρώην γραμματέα και πρόεδρος της επιτροπής των βραβείων Nobel για την επιλογή των λογοτεχνικών έργων προς βράβευση, ότι οι Αμερικανοί συγγραφείς και κριτές λογοτεχνίας είναι «πολύ απομονωμένοι στον εαυτό τους»⁹⁸ αποτυπώνει και αυτό, που παρατηρήθηκε κατά της εξέταση του παρόντος περιοδικού, όπου πράγματι οι αμιγώς λογοτεχνικές αναλύσεις για την σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία ήταν λίγες και επικεντρώθηκαν σε Έλληνες λογοτέχνες βραβευμένους ή σε εκείνους, που πρώτα το έργο ογ τους είχε «περάσει» στην Αγγλία και από εκεί, λόγω των άρρηκτων σχέσεων των δύο χωρών (Αγγλίας - Αμερικής) σε διπλωματικό και πολιτισμικό επίπεδο, εισήχθησαν και στην Αμερική. Η παραπάνω διαπίστωση δικαιολογεί τις λίγες αναφορές του περιοδικού σε ξένους λογοτέχνες. Η Deborah Treisman, που από το 2003 μέχρι σήμερα είναι η αρχισυντάκτρια μυθοπλασίας του περιοδικού, άλλαξε αυτήν την προσέγγιση του περιοδικού, η διαδικασία επιλογής άρθρων σχετικών με λογοτεχνία βασίζεται στον διεθνισμό. Επομένως, η θητεία της αναμένεται να εγκαινιάσει ένα κύμα δημοσιεύσεων που σχετίζεται με την παγκόσμια λογοτεχνική παραγωγή⁹⁹. Με άλλα λόγια, το όραμα της Treisman είναι ένα πιο

⁹⁷ Αξίζει να αναφερθεί ότι το περιοδικό έχει κερδίσει οκτώ βραβεία Pulitzer, με τα πιο πρόσφατα να αποτελούν τα δύο βραβεία τη φετινή χρονιά, τον Μάιο το 2024.

⁹⁸ Βλ. το σχετικό άρθρο της Alison Flood (1 October 2008) στο *Guardian* «Nobel judge attacks "ignorant" US literature», διαθέσιμο στο <https://www.theguardian.com/books/2008/oct/01/us.literature.insular.nobel>.

⁹⁹ Βλέπε τη συνέντευξη της Treisman, D. (12 December 2008), «Questions for Deborah Treisman», *The New Yorker*, διαθέσιμο στο <https://www.newyorker.com/books/ask-the-author/questions-for-deborah-treisman>.

κοσμοπολίτικο περιοδικό και την ανάπτυξη ενός διαφοροποιημένου καταλόγου συνεργατών, ανοιχτό στην παγκόσμια κοινότητα και όχι περιορισμένο στα χωρικά όρια των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adams, W. H., De Menil, A. (1997), «The Patriot Aesthete», στο Adams, W. H., De Menil, A. (1997), *The Paris Years of Thomas Jefferson*, Yale University Press: New Haven, σελ. 78-122.
- Adams, W. H., De Menil, A. (1997), «The Liberal, Literary, Scientific Air of Paris», στο Adams, W. H., De Menil, A. (1997), *The Paris Years of Thomas Jefferson*, Yale University Press: New Haven, σελ. 123-158.
- Adams, W. H., De Menil, A. (1997), «The Diplomat», στο Adams, W. H., De Menil, A. (1997), *The Paris Years of Thomas Jefferson*. Yale University Press: New Haven, σελ. 159-206.
- Ballou, E. B. (1970), *The Building of the House: Houghton Mifflin's Formative Years*, Houghton Mifflin Company: Boston.
- Barringer F. (1 Μαρτίου 1999), «MEDIA; Journalism's Greatest Hits: Two Lists of a Century's Top Stories», στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας *The New York Times*, προσβάσιμο στον ιστότοπο <https://www.nytimes.com/1999/03/01/business/media-journalism-s-greatest-hits-two-lists-of-a-century-s-top-stories.html>.
- Bergson, H. (1907), *L'Évolution Créatrice*, Félix Alcan Éditions: Paris.
- Bien, P. (1965), «Zorba the Greek, Nietzsche, and the Perennial Greek Predicament», *The Antioch Review* 25 (1), σελ. 147-163.
- Bien, P. (1989), *Nikos Kazantzakis Novelist*, Bristol Classical Press: Bristol.
- Bien, P. (2001), «Φιλοσοφικές μελέτες στο Παρίσι», στο Λαμπρινίδου, Α. (μτφρ.), *Καζαντζάκης: Η πολιτική του πνεύματος*, τόμος 1, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο, σελ. 29-50.
- Βουτυράς, Μ., Γουλάκη – Βουτυρά, Α. (2011), *Η αρχαία ελληνική τέχνη και η ακτινοβολία της*, Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη: Θεσσαλονίκη.
- Brodsky, J. (17 February 1977), «On Cavafy's Side», *The New York Review of Books* 24 (2), σελ. 32-34.

- Bucknell, K., Jenkins, N. (1994), *The Language of Learning and the Language of Love: uncollected writings, new interpretations (Auden Studies 2)*, Oxford University Press: Oxford.
- Bufford, Bill, «The Seduction of storytelling», *The New Yorker*, 24 June 1996, σελ. 11-13.
- Catsaouni, H. (1983), «Cavafy and the Theatrical Representation of History», *Journal of the Hellenic Diaspora* 10 (1-2), σελ. 105-116.
- Chiasson D. (2005), *Natural History*, Alfred A. Knopf: New York.
- Chiasson D. (2014), *Bicentennial*, Alfred A. Knopf: New York.
- Cogliano, F. D. (2011), *A Companion to Thomas Jefferson*, John Wiley & Sons: New York.
- Corey, M. F. (1999), *The World Through a Monocle: The New Yorker at Midcentury*, Harvard University Press: Cambridge, Massachusetts.
- «costume», στο *Encyclopaedia Britannica* (¹¹1910), vol. 7, Encyclopædia Britannica Co.: New York, σελ. 244, εικ. 47.
- Cremin, L. A. (1970), *American Education: The Colonial Experience, 1607-1783*. Harper & Row: New York.
- Dalven, R. (⁴1961), *The Complete Poems of Cavafy*, The Hogarth Press: London.
- Δασκαλόπουλος, Δ. (1988), «Κ.Π. Καβάφης: Ένας ευρωπαίος ποιητής», στο *Κ.Π. Καβάφης. Σχέδια στο περιθώριο*, Διάττων: Αθήνα, σελ. 104-106.
- Δασκαλόπουλος, Δ. (2000), *Βιβλιογραφία Κ. Π. Καβαφη 1886 – 2000*, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη 2001.
- Dee, J. (1986), «John Hersey, The Art of Fiction No. 92», προσβάσιμο στην ηλεκτρονική έκδοση του περιοδικού *The Paris Review*, διαθέσιμο στον ιστότοπο <https://www.theparisreview.org/interviews/2756/the-art-of-fiction-no-92-john-hersey>.
- Δεσποτίδης, Α. (¹¹2021), λήμμα «Καβάφης, Κωνσταντίνος Π.», στο *Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: Πρόσωπα, Έργα, ρεύματα, Όροι*, Πατάκης: Αθήνα, σελ. 956.
- Donaldson, S. (1975), «The New Yorker, Old and New [Review of Thurber: A Biography; Here at *The New Yorker*; Thurber: A Collection of Critical Essays;

- Pieces of the Frame; Vinegar Puss; The New Yorker Album of Drawings 1925-1975, by B. Bernstein, B. Gill, C. S. Holmes, J. McPhee, & S. J. Perelman]», *The Sewanee Review* 83 (4), σελ. 676-685.
- Dwight, T. (1839), *The Character of Thomas Jefferson, as Exhibited in his own Writings*, Weeks, Jordan & Company: Boston.
- Ekdawi, S. (1993), «The Erotic Poems of C.P. Cavafy», *Κόμπος: Cambridge Papers in Modern Greek* 1, σελ. 28.
- Elon, A. (1990), *Jerusalem: City of Mirrors*, Faber and Faber: London.
- Elon, A. (2002), *The Pity of It All: A History of Jews in Germany, 1743-1933*, Metropolitan Books: New York.
- Elon, A. (26 May 2005), «The Ghost City», *The New York Review of books*, διαθέσιμο στον ιστότοπο <https://www.nybooks.com/articles/2005/05/26/the-ghost-city/>.
- Else, G. F. (1956), «The Classics in the Twentieth Century.», *The Classical Journal*, 52 (1), σελ. 1-9.
- Frank, M. E., Fritzie P. M. (2004), *James Bowdoin and the Patriot Philosophers*. American Philosophical Society: Philadelphia.
- Flood, Alison (1 October 2008), «Nobel judge attacks 'ignorant' US literature», *Guardian* διαθέσιμο στο <https://www.theguardian.com/books/2008/oct/01/us.literature.insular.nobel>.
- Gabler, J. M. (1995), *Passions: The Wines and Travels of Thomas Jefferson*. Bacchus Press Ltd: Baltimore.
- Gale, S. H. (2001), «Seventy-Five Years of “The New Yorker” Cartoons: A History», *American Periodicals*, 11, σελ. 95-130.
- Green, F. (επιμ.) (2015), *Writing for The New Yorker: Critical Essays on an American Periodical*. Edinburgh University Press: Edinburgh.
- Haag, M. (2004), *Alexandria: City of Memory*, Yale University Press: New Haven.
- Hartocollis, P. (1974), «Mysticism and Violence: The Case of Nikos Kazantzakis», *International Journal of Psycho-Analysis* 55, σελ. 205-210.
- Hatch, L. C. (1927), *The History of Bowdoin College*, Loring, Short & Harmon: Maine.

- Hayes, K. J. (2008), *The Road to Monticello: The Life and Mind of Thomas Jefferson*, Oxford University Press: New York.
- Hazelton, M., Wade, B. (1930), *The Boy who Loved Freedom: The Story of Thomas Jefferson*, D. Appleton: Texas.
- Heisig, J. (1971), «Ενσάρκωση ελευθερίας: Το όραμα του Νίκου Καζαντζάκη», *Νέα Εστία*, 1067, σελ. 146-177.
- Hersey, J. (1944), «Survival», *The New Yorker*, 17 June 1944, σελ. 31-37.
- Hersey, J. (1946), «A Reporter at large, Hiroshima», *The New Yorker*, 31 August 1946, σελ. 15-70.
- Hix, H. L. (2008), *New Voices: Contemporary Poetry from the United States*, Irish Pages: Belfast.
- Hoffman, E. (2008), «Afterword», στο Rosenfeld, A. (επιμ.), *The Writer Uprooted: Contemporary Jewish Exile Literature*, Indiana University Press: Bloomington.
- Holst-Warhaft, G. (1997), «Song Self-Identity and the Neohellenic», *Journal of Modern Greek Studies* 15 (2), σελ. 232-238.
- Hnaraki, M. «Speaking Without Words: Zorba's Dance», *Bulletin of the Institute of Ethnography SASA* 57 (2), σελ. 25-35.
- Ionnides, K. (2014), «Nikos Kazantzakis – Henri Bergson», *Philosophia* 44, σελ. 363-367.
- Jefferson D. T. (1876), *A Sketch of the Life, Character, and Public Services of Thomas Jefferson*, Claxton, Remsen & Haffelfinger: Philadelphia.
- Jones, D. A. N. (1984), «A Son's Story: Anthony West», *Grand Street* 4 (1), σελ. 163-174.
- Johnson, R. O. (1969-1976), *An Index to Literature in the "New Yorker"*, 3 τόμοι, The Scarecrow Press: New Jersey.
- Jusdanis G. (1985), «The Politics of Criticism: Deconstruction, Kazantzakis, 'Literature.'», *Byzantine and Modern Greek Studies* 9, σελ. 161-186.

- Καζαντζάκης, Ν. (1912), «Henri Bergson», *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου* 2 (1) σελ. 310-334.
- Καράογλου, Χ.Λ. (2000), «Ο ηδονισμός της καβαφικής ποίησης και η κριτική: από τη σκανδαλοθηρία ως την αμηχανία», στο Καράογλου, Χ.Λ. (2000), *Εκτός ορίων. 2+1 κείμενα για τον Καβάφη*, University Studio Press: Θεσσαλονίκη, σελ. 13-14 και 21-23.
- Katz, T. (2015), «Anecdotal History: the “New Yorker”, Joseph Mitchell, and Literary Journalism», *American Literary History* 27 (3), σελ. 461-486.
- Keeley, E., Sherrard, P. (1975), *C. P. Cavafy: Collected Poems*, Princeton University Press: Princeton.
- Keeley, E. (1976), *Cavafy's Alexandria: Study of a Myth in Progress*, Harvard University Press: Cambridge, Massachusetts.
- Keeley, E. (1983), *Modern Greek Poetry: Voice and Myth*, Princeton University Press: Princeton.
- Keeley, E. (2000), *On Translation: Reflections and Conversations*, Taylor & Francis Ltd: London.
- Keeley, E. (2002), «Cavafy and His Heirs in America», *The Iowa Review* 32 (3), σελ. 26-39.
- Kimball, Marie (1950), *Jefferson – The Scene of Europe 1784 to 1789*, Coward-McCann: New York.
- Knecht, R. J. (1996), *French Renaissance Monarchy: Francis I and Henry II*, Routledge, Longman: London.
- Knight, M. (1996), «Little Magazines and the Emergence of Modernism in the "Fin de Siècle"», *American Periodicals* 6, 29-45.
- Knoll, M. (2014), «The Übermensch as Social and Political Task: A Study in the Continuity of Nietzsche's Political Thought», στο Knoll, Stocker, B. (επιμ.), *Nietzsche as Political Philosopher*, De Gruyter: Berlin/Boston, σελ. 239-266.

- Kramer, D. (1951), *Ross and The New Yorker*. Doubleday: New York.
- Liddell, H. G. James, H. S., Scott, R. (1984), *A Lexicon Abridged from Liddell and Scott's Greek-English Lexicon*, Clarendon Press: Oxford; New York.
- Liddell, R. (1976), *Cavafy: a Biography*, Schocken: New York.
- Λιόντης, Κ. (23 Ιανουαρίου 2005), «Καβαφολογία», εφ. *Η εποχή*, φύλλο 752, ένθετο αφιέρωμα.
- Loughlin, F. Johnston, A. (2020), *Antiquity and Enlightenment Culture, New Approaches and Perspectives*, Brill: Leiden, σελ. 1-16.
- Lowell, B. (2004), *Thomas Jefferson: A Free Mind*, Trafford Publishing: Bloomington.
- Mackridge, P. (1985), «European influences on the Greek Novel during the 1930s», *Journal of Modern Greek Studies* 3 (1), σελ. 1-20.
- Mahon, G. (1989), *The Last Days of The New Yorker*, McGraw-Hill: New York.
- Μακρυνικόλα Α. (1993), *Βιβλιογραφία Γιάννη Ρίτσου 1924-1989*, Ίδρυμα Μωραΐτη, Αθήνα.
- Malmkjaer, K. (1998), «Love thy neighbour: Will parallel corpora endear linguists to translators?», *Meta: Translators' Journal* 43, σελ. 534-541.
- Mankoff, R. (2002), *The New Yorker Book of Literary Cartoons*, Atria Books: New York.
- Mankoff, R. (2005), *The New Yorker Book of Art Cartoons*, Bloomberg Press: New York.
- Mankoff, R. (2018), *The New Yorker Encyclopedia of Cartoons: A Semi-serious A-to-Z Archive*, Black Dog & Leventhal: New York.
- Maslin, M. (2016), *Peter Arno: The Mad, Mad World of The New Yorker's Greatest Cartoonist*. Reagan Arts: New York.
- Matthias, S. (1998), «Prologue to Zorba the Greek», *Journal of Modern Greek Studies* 16 (2), σελ. 242-243.
- Matthias, S. (2002), «Review of the book *On Translation: Reflections and Conversations*», *Journal of Modern Greek Studies* 20 (1), σελ. 155-157.
- Mavrogordatos, J. (1951), *Poems by C. P. Cavafy*, London: The Hogarth Press.

- Mavrogordatos, J. (1952), *The Poems of C. P. Cavafy*, New York: Grove Press.
- McDowell, E. (10 February 1984). «New Life for Anthony West Tale», *The New York Times on the Web*, διαθέσιμο στο <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/books/00/09/10/specials/west-newlife.html>.
- McGrath, C. (20 February 1995), «The Ross Years.», *The New Yorker*, σελ. 180-190.
- McLaughlin, J. (1988), *Thomas Jefferson and Monticello: The Biography of a Builder*, Henry Holt: New York.
- McNeal, D. O. (1975), *Guillaume Bude and humanism in the reign of Francis I*, Droz: Paris.
- Mendelsohn, D. (2009), *C.P. Cavafy: Cavafy: The Collected Poems*. Alfred A. Knopf: New York.
- Mendelsohn, D. (2009), *C.P.: Unfinished Poems*. Alfred A. Knopf: New York.
- Merrill, J. (17 July 1975), «Review of the book Keeley, E., Sherrard, P. (1975), *C. P. Cavafy: Collected Poems*, Princeton University Press: Princeton», *New York Review of Books* 22, σελ. 12-17.
- Merrill, R. B. (1975), «Zorba the Greek and Nietzschean Nihilism», *Mosaic* 8 (2), σελ. 99-113.
- Middlekauf, R. (1963), *Ancients and Axioms: Secondary Education in Eighteenth-Century New England*, Yale University Press: New Haven.
- Miller D. T., Nowak M. (1977), *The Fifties The way We really Were*, Doubleday: New York.
- Mouly F., Weschler L. (2000), *Covering the New Yorker: Cutting-Edge Covers from a Literary Institution*, Abbeville Publishing Group: New York.
- Μποτουροπούλου, Ι. (2009), «Ο απόηχος της Evolution créatrice του Bergson στην κίνηση των ιδεών στη Γαλλία και η υποδοχή του φιλοσόφου στην Ελλάδα», *Σύγκριση* 20, σελ. 181-192.

- Nikolopoulou, M. (2019), «The Transfer and Appropriations of the Beat Generation in Greece», στο Veivo, H., James, P., Walczak-Delanois, D. (επιμ.), *Beat Literature in a divided Europe*, Brill: Leiden, σελ. 101-131.
- Papanikolaou, D., (2005), «Words that Tell and Hide: Revisiting C. P. Cavafy's Closets'», *Journal of Modern Greek Studies* 23 (2), σελ. 235-260.
- Peterson, M. D. (1970), *Thomas Jefferson and the New Nation, A standard scholarly biography*, Oxford University Press: New York.
- Πιερίης, Μ. (2000), *Η ποίηση του κράματος, Μοντερνισμός και συλλογικότητα στο έργο του Καβάφη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο.
- Πιερίης, Μ. (2012), *Εισαγωγή στην ποίηση του Καβάφη, Επιλογή κριτικών κειμένων*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο.
- Poulakidas, A. K. (1972), «Kazantzakis and Bergson: Metaphysic Aestheticians», *Journal of Modern Literature* 2 (2), σελ. 267-283.
- Πρελορέντζος, Γ. (2012), *Γνώση και μέθοδος στον Bergson*, Ευρασία: Αθήνα.
- Raizis, M. B. (1977), «Cavafy and His English Translators», *Balkan Studies* 18 (1), σελ. 91-97.
- Richards, M. P. (2000), «What was *The New Yorker*?», *Soundings: An Interdisciplinary Journal* 83 (3/4), σελ. 543-545.
- Rissen, C. (8 March 2022), «Edmund Keeley Dies at 94; Shined a Light on Modern Greek Culture» στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας *The New York Times*, προσβάσιμο στον ιστότοπο <https://www.nytimes.com/2022/03/08/books/edmund-keeley-dead.html>.
- Robson, D. W. (1985), *Educating Republicans: The College in the Era of the American Revolution*, Greenwood Press: Westport.
- Σαββίδης, Γ. Π. (1963), *Κ.Π. Καβάφης Τα ποιήματα Α' (1897-1918)*, Ίκαρος: Αθήνα.
- Σαββίδης Γ. Π. (1963), *Κ.Π. Καβάφης Τα πεζά (1882-1931)*, Ίκαρος: Αθήνα.
- Σαββίδης, Γ. Π. (2013), *Κ. Π. Καβάφης: Αποκηρυγμένα*, Ίκαρος: Αθήνα.
- Saxon, W. (28 December 1987), «Anthony West, Critic and Author; Wrote Essays for The New Yorker», *The New York Times*, Στήλη D, σελ.13.

- Schmieder, C. (2008), «Contra culturam: Nietzsche und der Übermensch», στο Shivel G. (2000), *The New Yorker Profiles 1925–1992: A Bibliography*. University Press of America: California.
- Smith, B. (13 June 2021), «The Media Equation: Why *The New Yorker's* Stars Didn't Join Its Union. The 96-year-old magazine, known for its revered writers and sophisticated audience, is being consumed by a labor dispute», *The New York Times*, στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας διαθέσιμο στον ιστότοπο <https://www.nytimes.com/2021/06/13/business/media/new-yorker-union.html?smid=url-share>.
- Sommer, U. A. (επιμ.), *Nietzsche – Philosoph der Kultur*, De Gruyter: Berlin/New York, σελ. 97-102.
- Στασινοπούλου, Μ., Δασκαλόπουλος Δ. (2013), *Ο Βίος και το Έργο του Κ. Π. Καβάφη*, Μεταίχμιο: Αθήνα.
- Stroińska, M. (2003), «The Role of Language in the Re-construction of Identity in Exile», στο Cecchetto, V., Stroińska, M. (επιμ.), *Exile, Language and Identity*, Peter Lang: Frankfurt am Main, σελ. 13-15.
- Van O'Connor, W. (1955), «America's Little Renaissance: The 1920s [Review of The Twenties, by F. J. Hoffman]», *The Sewanee Review* 63 (4), σελ. 691-695.
- Vasiliadou, M. (24 Φεβρουαρίου 2022), «Pre-eminent Hellenist, Translator and Author Edmund Keeley dies at age 94», στήλη *Culture*, εφ. *Η Καθημερινή*, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας *Καθημερινή* στον ιστότοπο <https://www.ekathimerini.com/culture/1178293/pre-eminent-hellenist-translator-and-author-edmund-keeley-dies-at-age-94/>.
- Venuti, L. (2008), *The Translator's Invisibility: A History of Translation*, Routledge: London and New York.
- Verdaasdonk, H. (1983), «Social and Economic Factors in the Attribution of Literary Quality», *Poetics* 12 (4-5), σελ. 383-395.
- Verdaasdonk, H., G. Seegers (1990), «The impact of socioeconomic variables on cultural behavior: The case of subscribers to literary magazines», *Poetics* 19 (4), σελ. 359-375.
- Vincent, A.L. (1972), «Νεκρολογία: John Nicholas Mavrogordato (1882-1970)», *Ελληνικά* 25, σελ. 266-267.

- Weber, R. (1978), «Letting Subjects Grow: Literary Nonfiction from the New Yorker», *The Antioch Review* 36 (4), σελ. 486-99.
- White, H. (1980), «The Value of Narrativity in the representation of Reality», στο W. J. T. Mitchell (εκδ.), *On Narrative*, Chicago University: Chicago, σελ. 1-23.
- Winthrop, R. (1852), *The Life and Service of James Bowdoin*, Little, Brown: Boston.
- Zinn, H. (2005), *A People's History of the United States*, Harper Collins: New York.
- Zografou, L. (1960), *Nikos Kazantzakis: A Tragic*, Κέδρος: Αθήνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΥΛΙΚΟΥ

Ημερομηνία – Τεύχος	Αρ. σελίδας στο φύλλο	Όνομα Στήλης	Τίτλος/Υπότιτλος	Υπογραφή	Σχόλιο συντομότητα
25/5/1953	126- 130	<i>Books</i>	<i>Happy and Happy –Go – Lucky</i>	Anthony West	Κριτική και ανάλυση του μυθιστορήματος του Νίκου Καζαντζάκη, Καζαντζάκης, Ν. (1946), <i>Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά</i> , Αθήνα.
29/11/1958	224	<i>Wonderful ways to say Merry Christmas</i>		[Ανυπόγραφο]	Παρουσίαση του βιβλίου Kazantzakis, N., Friar, K. (μεταφραστής) (1938), <i>The Odyssey: A modern Sequel</i> , Touchstone, δηλαδή την αγγλικής μετάφρασης της επικής συνέχειας της <i>Οδύσσειας</i> από τον Καζαντζάκη, σε μετάφραση του Kimon Friar.
4/2/1956	95-98	<i>Books</i>	<i>Two Freedoms</i>	Anthony West	Κριτική της αγγλικής μετάφρασης το 1955 του μυθιστορήματος του Καζαντζάκη, Ν. (1953), <i>Ο Καπετάν Μιχάλης: Ελευθερία ή Θάνατος</i> , το οποίο ο West το μεταφράζει ως <i>Freedom or Death</i> ακολουθώντας τον τίτλο που έδωσαν οι εκδόσεις Simon & Schuster.

8/12/1956	233-234	<i>Books</i>	<i>Briefly noted: Fiction</i>	[Ανυπόγραφο]	Παρουσίαση του βιβλίου <i>Beyond the Aegean</i> , που αποτελεί την αγγλική μετάφραση από τον E. D. Scott-Kilvert και τις εκδόσεις Vanguard σειράς των μυθιστορημάτων του Βενέζη, Η. (1941) <i>Αιγαίο</i> , το οποίο σχολιάζεται ως μια μελαγχολική αλλά όμορφη διήγηση της αγροτικής ζωής στην Μικρά Ασία πριν τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
21/8/1965	128	<i>Books</i>	<i>General</i>	[Ανυπόγραφο]	Παρουσίαση του βιβλίου P. A. Bien (1965), <i>Report to Greco: trans. from the Greek by P. A. Bien</i> , Simon & Schuster, που αποτελεί την έκδοση της αγγλικής μετάφρασης του μυθιστορήματος του Καζαντζάκη, Ν. (1961), <i>Αναφορά στον Γκρέκο</i> , Αθήνα, από τον P. A. Bien από τις εκδόσεις Simon & Schuster το 1965.
11/1/1969	88	<i>Books</i>	<i>Briefly Noted: General</i>	[Ανυπόγραφο]	Παρουσίαση του βιβλίου της Ελένης Καζαντζάκη Kazantzakis, Η. (1968), <i>Nikos Kazantzakis: a biography</i> , Simon & Schuster, η οποία βασίζεται στην αλληλογραφία του Καζαντζάκη με τη σύζυγό του, όπως αναφέρεται στην παρουσίαση του βιβλίου.

17/6/1972	31	<i>Four Poems</i>		[Ανυπόγραφο]	Μετάφραση στα Αγγλικά των ποιημάτων του Καβάφη <i>Φυγάδες, Μισή Ωρα, Από την σχολήν του περιωνύμου φιλοσόφου, Ας φρόντιζαν</i> , από τους Edmund Keeley και Philip Sherrard.
2/12/1972	209-210	<i>Books</i>	<i>Christmas books for children</i>	Jean Stanford	Παρουσίαση και πρόταση ανάγνωσης του βιβλίου <i>Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου</i> , το οποίο στο άρθρο παρουσιάζεται ως <i>Ο Πόλεμος του Πέτρου (Petros' War)</i> .
5/8/1974	87-88	<i>Books</i>	<i>Briefly Noted: General</i>	[Ανυπόγραφο]	Παρουσίαση της αγγλικής μετάφρασης της ποιητικής συλλογής του Σεφέρη <i>Μέρες του 1945-1951</i> από τον Αθανάσιο Αναγνωστόπουλος και τις εκδόσεις του Πανεπιστημίου Harvard.
1/8/1977	63-68	<i>Books</i>	<i>Great Themes, Great Connections</i>	Howard Moss	Κριτική παρουσίαση της βιογραφίας του Robert Liddell (1974), <i>Cavafy: a biography</i> , Shocken.
23/10/1978	42	<i>Five Poems</i>		[Ανυπόγραφο]	Μετάφραση στα Αγγλικά των ποιημάτων του Ρίτσου <i>Το μακρινό, Χειμερινή διαύγεια, Ενέχυρα, Μετά την τελετή, Πειστήρια</i> από τους Edmund Keeley και Philip Sherrard.
5/11/1979	43	<i>The talk of the Town</i>	<i>Odysseas Elytis</i>	[Ανυπόγραφο]	Ομιλία για έναν νεαρό Έλληνα, ο οποίος είναι ενθουσιασμένος που ο ποιητής Οδυσσέας Ελύτης κέρδισε το Νόμπελ Λογοτεχνίας. Είναι ο

					<p>δεύτερος Έλληνας ποιητής κάτοχος βραβείου Νόμπελ. Πρώτος είναι ο Γιώργος Σεφέρης. Ο νεαρός πιστεύει ότι ο Γιάννης Ρίτσος θα είναι ο τρίτος. Σε μία μικρή στήλη δίνεται η γνώμη απλών αστών ανθρώπων, που διαβάζουν λογοτεχνία για το ποιους θεωρούν καταξιωμένοι Νέο Έλληνες συγγραφείς. Μιλάμε για μια ιστορία ενός νεαρού μανάβη, Έλληνα, ο οποίος είναι ενθουσιασμένος που ο ποιητής Οδυσσέας Ελύτης κέρδισε το Νόμπελ Λογοτεχνίας. Είναι ο δεύτερος Έλληνας νομπελίστας ποιητής- ο Γιώργος Σεφέρης ήταν ο πρώτος. Ο νεαρός πιστεύει ότι ο Γιάννης Ρίτσος θα είναι ο τρίτος. Παραθέτει τα λόγια των άλλων δύο και του Ρίτσου. Από τον Σεφέρη απαγγέλλει: «Όπου κι αν ταξιδέψω, η Ελλάδα εξακολουθεί να με πληγώνει».</p>
18/7/1988	42-53	<i>Letter from Alexandria</i>		Amos Elon	<p>Μελέτη του Amos Elon για την πόλη της Αλεξάνδρειας, την ιστορία της, το ένδοξο παρελθόν της, μέρος του οποίου αποτελεί και ο Καβάφης, και τη σύγχρονη παρακμή της.</p>

4/10/1993	171	<i>Poems</i>		Michael Longley	Μετάφραση στα Αγγλικά του ποιήματος του Καβάφη «Επιθυμίες» από τον Michael Longley.
26/1/2009	28	<i>Poems</i>		Daniel Mendelsohn	Μετάφραση στα Αγγλικά του ημιτελούς ποιήματος του Καβάφη «Θαταν το οινόπνευμα» από τον Daniel Mendelsohn.
23/3/2009		<i>The Critics</i>	<i>Books – Man with a past: Cavafy revisited</i>	Dan Chiasson	Κριτική των βιβλίων του Daniel Mendelsohn <i>C.P. Cavafy: Cavafy: The Collected Poems</i> , Κnopf, 2009) και <i>C.P.: Unfinished Poems</i> , Κnopf, 2009.
25/5/2009	5	<i>Rare Books</i>		Michaela Karamprini – Iatrou	Ανακοίνωση της κατοχής και έκθεσης των βιβλίων της βιβλιοθήκης του Καβάφη στη Βιβλιοθήκη του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού στην Αθήνα..

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εικόνα 1: Επετειακό εξώφυλλο του περιοδικού The New Yorker

From *Fraser's Magazine*, Dec. 1834.

FIG. 47.—Count D'Orsay.
Dress of a man of Fashion
in Early Victorian Period.

Εικόνα 2: Η εικογράφηση του Count d'Orsay, στην οποία βασίστηκε ο Rea Irvin. Πηγή: «costume», στο *Encyclopaedia Britannica* (¹¹1910), vol. 7, (New York: Encyclopædia Britannica Co.), σελ. 244, εικ. 47.

THE NEW YORKER	
AUGUST 5, 2024	
	6 GOINGS ON
	9 THE TALK OF THE TOWN <i>Jelani Cobb on the Harris campaign; a jock's politician; deep method; relic processing; punk motherhood.</i>
	PROFILES
<i>Rebecca Mead</i>	14 Out There <i>Gillian Anderson's sex education.</i>
	SHOUTS & MURMURS
<i>Riane Konc</i>	21 My New Thing
	PERSONAL HISTORY
<i>Victor Lodato</i>	22 Playing the Numbers <i>My mother, the gambler.</i>
	THE POLITICAL SCENE
<i>Anthony Lane</i>	28 Unconventional <i>A stroll through the R.N.C.</i>
	ANNALS OF CRIME
<i>Heidi Blake</i>	36 Blood Relatives <i>Who committed the murders at Whitehouse Farm</i>
	FICTION
<i>Nell Freudenberger</i>	54 "Attila"
	THE CRITICS
	A CRITIC AT LARGE
<i>Katherine Rundell</i>	62 Beware of sharkless waters.
	BOOKS
	65 Briefly Noted
<i>Michael Luo</i>	66 <i>Christian fundamentalism's past and future.</i>
	MUSICAL EVENTS
<i>Alex Ross</i>	70 <i>Debussy, Strauss, and John Singer Sargent.</i>
	THE THEATRE
<i>Helen Sewer</i>	72 <i>Politics at the Festival d'Avignon.</i>
	POEMS
<i>Dobby Gibson</i>	43 "This Is a Test of the Federal Emergency Management Agency Wireless Warning System"
<i>Jacqueline Osterow</i>	58 "Sighting"
	COVER
<i>Gayle Kibak</i>	"Beach Walk"

DRAWINGS *Michael Maslin, Edward Steed, Mick Stevens, Lia Strasser and Bizzy Coy, Liana Finck, Pia Guerra and Ian Boothby, Juan Astaris, Brendan Loper, Maggie Larson, John O'Brien, Roz Chast, Will Santino, Amy Kurzweil, Seth Fleishman, Avi Steinberg, Habiba Nabisubi* **SPOTS** *Pascal Lemaître*

Εικόνα 3: Πίνακας Περιεχομένων Περιοδικού

FOUR POEMS

EXILES

It goes on being Alexandria still. Just walk a bit
 along its straight road ending at the Hippodrome
 and you'll see palaces and monuments that will amaze you.
 Whatever war damage it's suffered,
 however smaller it's grown,
 it's still a wonderful city.
 And then, what with excursions and books
 and various kinds of study, time does go by.
 In the evenings we meet on the sea front,
 the five of us (all, naturally, under fictitious names)
 and some of the few other Greeks
 still left in the city.
 Sometimes we discuss church affairs
 (the people here seem to lean toward Rome)
 and sometimes literature.
 The other day we read some lines by Nonnos—
 what imagery, what rhythm, what diction and harmony!
 In our enthusiasm, how we admired the Panopolitan!
 So the days go by, and our stay here
 isn't unpleasant because, naturally,
 it's not going to last forever.
 We've had good news—whether
 something is happening now in Smyrna, or whether
 in April our friends decide to move from Epáros,
 our plans are definitely working out, and we'll easily
 overthrow Basil.
 And when we do, at last our turn will come.

FROM THE SCHOOL OF THE
 RENOWNED PHILOSOPHER

For two years he studied with Ammonios Sakkas,
 but he was bored by both philosophy and Sakkas.

Then he went into politics.
 But he gave that up. The prefect was a fool,
 and those around him solemn, officious nitwits—
 their Greek, the idiots, was hopeless.

After that he became
 vaguely curious about the Church—to be baptized
 and pass as a Christian. But he soon
 let that one drop; it would certainly have caused a row
 with his parents, showy pagans,
 and right away they would have stopped—a terrible thing—
 their extremely generous allowance.

But he had to do something. He began to haunt
 the corrupt houses of Alexandria,
 every secret den of debauchery.

Here he was lucky;
 he'd been given an extremely handsome figure.
 And he enjoyed the divine gift.

His looks would last
 at least another ten years. And after that?
 Maybe he'll go back to Sakkas.
 Or, if the old man has died meanwhile,
 he'll find another philosopher or sophist—
 there's always someone suitable around.

Or in the end he might possibly return
 even to politics—commendably remembering
 the traditions of his family,
 duty toward the country, and all that cant.

HALF AN HOUR

I never had you nor, I suppose,
 will I ever have you. A few words, an approach,
 as in the bar yesterday—nothing more.
 It's sad, I admit. But we who serve Art
 sometimes with the mind's intensity
 can create pleasure that's almost physical—
 but of course only for a short time.
 That's how in the bar yesterday—
 mercifully helped by alcohol—
 I had half an hour that was totally erotic.
 And I think you understood this
 and stayed slightly longer on purpose.
 It was very necessary, that. Because
 with all the imagination, all the magic alcohol,
 I needed to see your lips as well,
 I needed your body near me.

TO HAVE TAKEN THE TROUBLE

I'm just about broke and out in the street.
 This fatal city, Antioch,
 has swallowed all my money,
 this fatal city with its extravagant life.

But I'm young and extremely healthy.
 Prudigious master of Greek,
 I know Aristotle and Plato through and through
 as well as the poets and orators or anyone else you could
 mention.

I have a fair idea about military matters
 and friends among the senior mercenaries.
 I also have a foot in the administrative world;
 I spent six months in Alexandria last year;
 I know (and this is useful) something about what goes on
 there—
 the corrupt scheming, the dirty deals, and the rest of it.

So I believe I'm completely qualified
 to serve this country,
 my beloved fatherland, Syria.

Whatever the job they give me,
 I'll try to be useful to the country. That's what I want.
 But if they frustrate me with their maneuvers—
 we know them, those smart operators, no need to mention
 them here—
 if they frustrate me, it's not my fault.

I'll approach Zabinas first,
 and if that idiot doesn't appreciate me,
 I'll go to his rival, Grypos.
 And if that imbecile doesn't appoint me,
 I'll immediately go to Hyrkanos.

One of the three will want me anyway.

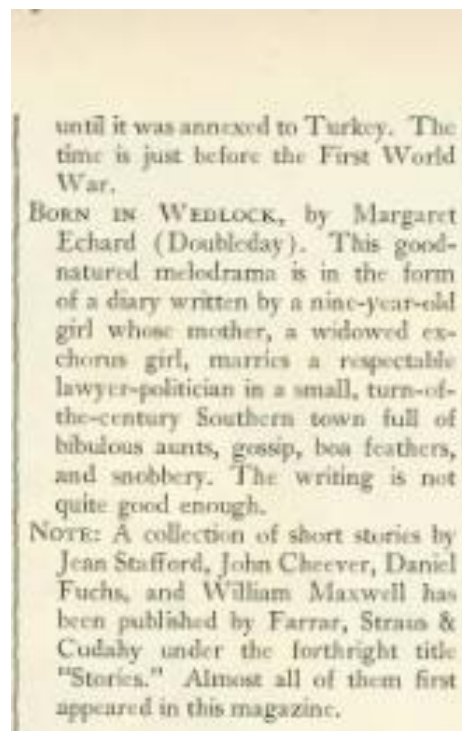
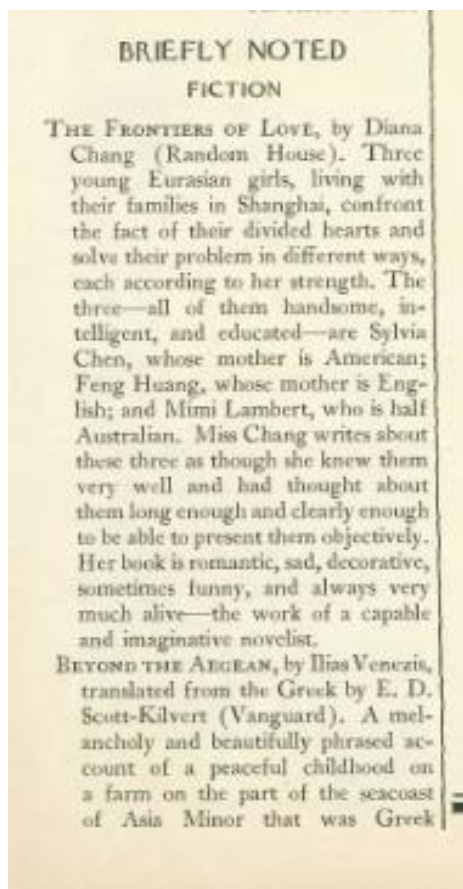
And my conscience is quiet
 about my not caring which one I choose—
 the three of them are equally bad for Syria.

But, a ruined man, it's not my fault.
 I'm only trying, poor devil, to make ends meet.
 The almighty gods ought to have taken the trouble
 to create a fourth, an honest man.
 I would have gladly gone along with him.

—C. P. CAVAFY

(Translated, from the Greek, by Edmund Keeley
 and Philip Sherrard.)

Εικόνα 4: Τα ποιήματα του Καβάφη σε αγγλική μετάφραση από το τεύχος 17¹⁵
 Ιουνίου 1972 του *The New Yorker*, σελίδα 31.

*Εικόνα 5: Η παρουσίαση του βιβλίου *Beyond the Aegean*, που αποτελεί την αγγλική μετάφραση από τον E. D. Scott-Kilvert και τις εκδόσεις Vanguard από το τεύχος της 8^{ης} Δεκεμβρίου 1956, σελίδες 233-234.*